

DANMARKS JOURNALISTHØJSKOLE

*Betænkning afgivet af
det af undervisningsministeren den 26. januar 1976
nedsatte udvalg*

trykt på genbrugspapir

ISBN 87-503-2742-9
Stougaard Jensen/København
Un 00-69 bet.

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

side

Kapitel 1.	Udvalgets nedsættelse, kommissorium og sammensætning	1
1.1.	Nedsættelse og kommissorium	1
1.2.	Udvalgets sammensætning	3
1.3.	Tilføjelser til udvalgets kommis- sorium	5
Kapitel 2.	Udvalgets virksomhed	8
2.1.	Udsættelse af lovrevisionen	8
2.2.	Møder og underudvalg	8
Kapitel 3.	Den gældende lovs baggrund og indhold	12
3.1.	1968-betænkningen om udbygning af journalistuddannelsen i Danmark	12
3.2.	Nye undersøgelser	15
3.3.	Lovens indhold	18
Kapitel 4.	Behovet for en revision	24
4.1.	Indledning	24
4.2.	Sammenlægning af Danmarks Journa- listhøjskole og Institut for Pres- seforskning til én institution	24
4.3.	Selvejende institution eller stats- institution	25
4.4.	Intern styrelse	26
4.5.	Uddannelsens struktur og indhold	26
Kapitel 5.	Journalisthøjskolens styrelse	29
5.1.	Indledning. De generelle styrel- sesregler	29
5.2.	Rektor og prorektor	31
5.3.	Skoleråd og styrelsesråd	31
5.4.	Studienævn	34
5.5.	Uddannelsesråd	39
5.6.	Forskningsudvalg	41

Kapitel 6.	Optagelsesproceduren vedr. journal- listuddannelsen	44
6.1.	Den gældende ordning	44
6.2.	Regelgrundlaget	44
6.3.	Optagelsesnævn	45
6.4.	Optagelsesprøven	46
6.5.	Det samlede optagelsesgrundlag	48
6.6.	Optagelsesterminer	50
6.7.	Vederlag til optagelsesnævnets medlemmer	51
Kapitel 7.	Den hidtidige uddannelse	52
7.1.	Lovteksten	52
7.2.	Uddannelsesbekendtgørelsen fra 1971	52
7.3.	Ny uddannelsesbekendtgørelse	55
Kapitel 8.	Den foreslåede journalistuddannelses struktur og indhold	60
8.1.	Indledning	60
8.2.	Uddannelsens hovedprincipper	61
8.3.	Uddannelsens længde	62
8.4.	Målbeskrivelse	64
8.5.	Grunduddannelsens 1. del	68
8.6.	Praktiktiden	69
8.7.	Grunduddannelsens 2. del (to se- mestre)	72
8.8.	Videreuddannelse (speciallinjer) . . .	72
8.9.	Journalisthøjskolens tekniske ud- styr. Krav til lærerstab og cen- sorkorps	73
Kapitel 9.	Efteruddannelse	75
9.1.	Problemstilling	75
9.2.	Behov	75
9.3.	Form og indhold	82
9.4.	Lærerstab og sekretariat	89
9.5.	Økonomi	90

9.6.	Indpasning i journalisthøjsko- lens styrelse	91
9.7.	Nordisk Journalistkursus	91
9.8.	Efteruddannelsen i Norge og Sve- rige	92
Kapitel 10.	Journalistuddannelsens forhold til an- dre uddannelser	97
10.1.	Indledning	97
10.2.	Den foreslåede journalistuddan- nelses identitet	97
10.3.	Uddannelsens fysiske rammer	98
10.4.	Institut for Presseforskning	99
10.5.	Meritoverførsel. Studietidsfor- kortelse	99
10.6.	Tillægsuddannelser	101
Kapitel 11.	Forskningen	104
11.1.	Den hidtidige forskning	104
11.2.	Udvalgets forslag	106
Kapitel 12.	Pressefotograf uddannelsen	108
12.1.	Indledning	108
12.2.	Krav til uddannelsen	108
12.3.	Behov	110
12.4.	Forslag til uddannelsens opbyg- ning	111
12.5.	Nødvendige tekniske faciliteter	112
12.6.	Lærerkrafter	114
12.7.	Den nye fotografs muligheder	115
Kapitel 13.	Udkast til lov om Danmarks Journalist- højskole	116
Kapitel 14.	Bemærkninger til lovudkastet	124
	Almindelige bemærkninger	124
	Bemærkninger til de enkelte paragraffer	127

Bilag	.140
Bilag 1	.141
Bilag 2	.142
Bilag 3	.149
 Særdtalelse	 .153

Kapitel 1. Udvalgets nedsættelse, kommissorium og sammensætning.

1.1. Nedsættelse og kommissorium.

Den 1. december 1975 skrev undervisningsministeren til formanden for Uddannelsesrådet for Danmarks Journalisthøjskole, professor, dr. phil. Tage Kaarsted, Odense Universitet:

"Da loven om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning skal optages til revision i folketingsåret 1976/77, har Undervisningsministeriet den 19. november besluttet at nedsætte et udvalg til at forberede revisionen af loven, herunder specielt overveje de organisatoriske og styrelsesmæssige forhold.

Under henvisning hertil skal man anmode Dem om at ville påtage Dem hvervet som formand for udvalget, idet bemærkes, at der senere vil blive truffet beslutning om kommissoriets nærmere udformning og om udvalgets sammensætning."

Udvalget blev nedsat den 26. januar 1976 og fik følgende kommissorium:

"Udvalget skal afgive indstilling til ministeriet om, hvorvidt der ved revision af loven af 4. februar 1970 om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning bør stilles forslag om ændring af de gældende bestemmelser.

Udvalget skal herunder tage stilling til, om det nuværende system, hvorefter Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning er adskilte institutioner (henholdsvis selvejende institution og statsinstitution) men med vidtgående personsammenfald ved varetagelsen af styrelsesmæssige og andre opgaver, bør opretholdes. I benægtende fald skal ud-

valget fremkomme med forslag til nyordning af institutionsstrukturen.

Yderligere skal udvalget herunder overveje og fremsætte forslag om, hvorledes den interne styrelsesordning bør være.

Det bør af udvalgets indstilling fremgå, hvilke overvejelser man som baggrund for forslagene måtte have gjort sig om journalistuddannelsen i relation til andre uddannelser, om uddannelsens tilpasning til nye medier, om presseforskningen ved instituttet i relation til journalistuddannelsen og til anden medieforskning, om samarbejde med Aarhus Universitet og om forholdet til pressens organisationer.

Efter den gældende lovs § 14 skal loven optages til revision i folketingsåret 1976/77. Såfremt udvalget måtte finde, at overvejelserne om en eventuel nyordning ikke kan være afsluttede i juni 1976, udbeder ministeriet sig en nærmere motiveret indstilling om, at lovrevisionen udskydes.

Det tilføjes, at ministeriet forbeholder sig at forelægge udvalgets indstilling for de faglige landsudvalg for henholdsvis humanistiske uddannelser og teologien og de samfundsvidenskabelige uddannelser."

Udvalget har opfattet kommissoriet således, at eventuelle forslag om ændringer i institutionsstrukturen, den interne styrelsesordning og i journalistuddannelsen ikke må forudsætte en udvidelse af de økonomiske rammer, som er fastlagt for den nugældende ordning. Denne tankegang er indgået i udvalgets overvejelser om journalisthøjskolens fremtidige styrelse (kap. 5), om adgangs begrænsning og optagelsesprocedure (kap. 6) og om journalistuddannelsens indhold og struktur (kap. 8). Hvor udvalget undtagelsesvis har fundet det nødvendigt at pege på aktiviteter, der har en nær sammenhæng med journalistuddannelsen, men som kun kan iværksæt-

tes under forudsætning af forøgede bevillinger, vil dette udtrykkeligt fremgå af redegørelsen om disse aktiviteter (navnlig kap. 9 om efteruddannelsen og kap. 12 om pressefotograf-uddannelsen).

På samme måde understreges det i redegørelsen for forskningen ved Danmarks Journalisthøjskole (kap. 11), at en gennemførelse af betænkningens lovudkast ikke i sig selv vil medføre et udvidet omfang af den forskning, der hidtil er drevet af Institut for Presseforskning.

1.2. Udvalgets sammensætning.

Udvalget fik følgende sammensætning:

Formanden for Uddannelsesrådet for Danmarks Journalisthøjskole, professor, dr. phil. Tage Kaarsted, Odense Universitet (formand).

Afdelingsleder Niels Amstrup, Aarhus Universitet, udpeget af det faglige landsudvalg vedrørende de samfundsvidenskabelige uddannelser.

Kontorchef Birgit Andersen, udpeget af Direktoratet for de videregående Uddannelser.

Lektor Per Andersen, Danmarks Journalisthøjskole, udpeget af lærergruppen på Danmarks Journalisthøjskole.

Formanden for Danmarks Journalisthøjskoles bestyrelse, professor H. P. Clausen, Aarhus Universitet.

Chefredaktør Aage Deleuran, Berlingske Tidende, udpeget af Danske Dagblades Fællesrepræsentation.

Rektor for Danmarks Journalisthøjskole, afdelingsforstander Arne Ejbye-Ernst med prorektor, afdelingsforstander Hans Veirup som beskikket stedfortræder.

Chefredaktør Peter Eliassen, Sjællands Tidende, udpeget af Danske Dagblades Udgiverforening.

Ivar Hesselager, Danmarks Journalisthøjskole, udpeget af de studerende på Danmarks Journalisthøjskole.

Næstformand Hans Larsen, udpeget af Dansk Journalistforbund.

Ekspeditionssekretær A. Lund-Sørensen, Statsministeriet, udpeget af Statsministeriet.

Forbundsformand Carl John Nielsen, udpeget af Dansk Journalistforbund.

Direktør Erik Rasmussen, Gutenberghus-Bladene, udpeget af Dansk Magasinpresses Udgiverforening.

Forfatteren Tage Skou-Hansen, udpeget af Sektoruddannelsesrådet vor de videregående Uddannelser.

Redaktør Preben Sørensen, LO-Bladet, udpeget af Dansk Fagpresseforening.

Kontorchef Kjeld Veirup, Danmarks Radio, udpeget af Danmarks Radio.

Redaktør J. M. Westergaard, Lokalavisernes Fællesredaktion, udpeget af Landsrepræsentationen for danske distriktsblade og lokalaviser.

Som sekretær for udvalget udpegedes administrator Birger Sørensen, Danmarks Journalisthøjskole

Chefredaktør Peter Eliassen udtrådte af udvalget i efteråret 1977. I hans sted har først chefredaktør Erik Erngaard, Fyns Amts Avis, og siden 1. juni 1978 kontorchef Peter Andersen repræsenteret Danske Dagblades Forening.

Under ekspeditionssekretær A. Lund-Sørensens orlov fra Statsministeriet i perioden fra 1. november 1976 til 31. maj 1977 var Statsministeriet repræsenteret i udvalget ved

fuldmægtig Per Fischer.

Det tekniske/administrative personale ved Danmarks Journalisthøjskole bad i skrivelse af 11. marts 1976 til udvalget om at måtte blive repræsenteret - evt. på observatørbasis -, og på udvalgets første møde den 29. april 1976 blev det besluttet, at en repræsentant for dette personale kunne overvære udvalgets drøftelser af spørgsmål, som direkte vedrørte denne gruppes arbejdsforhold. På det tekniske/administrative personales vegne har assistent Kirsten Amdal Stefensen og siden 1. august 1978 Birgit Lysbjerg Kristensen varetaget dette hverv.

Afdelingsforstander, cand. jur. Knud Aage Frøbert, Institut for Presseforskning, har ydet sagkyndig bistand ved udarbejdelsen af betænkningen.

Kontorchef Birgit Andersen har på Undervisningsministeriets vegne taget generelt forbehold vedrørende ministeriets stilling til de fremsatte forslag.

1.3. Tilføjelser til udvalgets kommissorium.

Under behandlingen af det nedenfor i kapitel 2 omtalte lovforslag om ophævelse af revisionsbestemmelsen i lov nr. 41 af 4. februar 1970 om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning § 14, stk. 2, behandlede man ved et samråd i folketingets undervisningsudvalg den 10. november 1976 bl.a. samrådsspørgsmål A (L 31 - bilag 4) om en eventuel udvidelse af kommissoriet for nærværende udvalg, således at udvalget tillige skulle overveje, om journalistuddannelsen kunne bestå af en kortere (f.eks. 2-årig) journa-

listisk træning, inkl. såvel teori som praktik, der lægges oven på en anden uddannelse.

I skrivelse af 22. november 1976 til folketingets undervisningsudvalg oplyste undervisningsministeren, at spørgsmålet som aftalt under samrådet vår blevet drøftet med udvalgets formand, der havde meddelt, at udvalget var opmærksom på problemet og ville tage sagen op.

Spørgsmålet behandles nærmere nedenfor i kapitel 8 om journalistuddannelsens indhold og struktur.

I skrivelse af 10. januar 1977 (bilag 1) til udvalget meddelte Undervisningsministeriet under henvisning til en fra Danske Dagblades Udgiverforening og Dansk Journalistforbund modtaget anmodning, at ministeriet intet havde at indvende imod, at spørgsmålet om uddannelse af pressefotografer tages op i udvalget. Dette spørgsmål behandles nærmere nedenfor i kapitel 12.

Niels Amstrup

H. P. Clausen

Birgit Andersen

Aage Deleuran

Per Andersen

Arne Ejbye-Ernst

Peter Andersen

Ivar Hesselager

Birgit Lysbjerg Kristensen
observatør

Tage Skou-Hansen

Tage Kaarsted
formand

Preben Sørensen

Hans Larsen

Hans Veirup

A. Lund-Sørensen

Kjeld Veirup

Carl John Nielsen

J. M. Westergaard

Erik Rasmussen

/Knud Aage Frøbert

/Birger Sørensen

Kapitel 2. Udvalgets virksomhed.

2.1. Udsættelse af lovrevisionen.

Ifølge § 14, stk. 2, i lov nr. 41 af 4. februar 1971 om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning skulle loven optages til revision senest i folketingsåret 1976/77.

På sit 2. møde den 18. juni 1976 drøftede udvalget den del af kommissoriet, der angiver tidsfrister for udvalgets arbejde, og hvori det hedder:

"Såfremt udvalget måtte finde, at overvejelserne om en eventuel nyordning ikke kan være afsluttede i juni 1976, udbeder ministeriet sig en nærmere motiveret indstilling om, at lovrevisionen udskydes."

Der var i udvalget enighed om at indstille til ministeriet, at en revision af loven blev udskudt, og i skrivelse af 21. juni 1976, jfr. bilag 2, gav udvalget en nærmere begrundelse herfor. Den 7. oktober 1976 fremsatte undervisningsministeren i folketinget forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning, ifølge hvilket lovens § 14, stk. 2, ophæves. Forslaget vedtoges enstemmigt af folketinget den 3. december 1976, se nu lov nr. 635 af 17. december 1976 om ændring af lov om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning. Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 1976-77 sp. Io5, 781, 2366, 2564; A 353 og C 83.

2.2. Møder og underudvalg.

Udvalget har holdt ni møder. Der har været nedsat

syv underudvalg, hvis endelige sammensætning blev denne:

Underudvalget vedrørende journalistuddannelsens indhold:

Professor H. P. Clausen, Institut for Statskundskab, Aarhus.

Lektor, afdelingsleder Per Andersen, Danmarks Journalisthøjskole.

Rektor Arne Ejbye-Ernst, Danmarks Journalisthøjskole.

Chefredaktør Peter Eliassen, Sjællands Tidende, /chefredaktør Erik Erngaard, Fyns Amts Avis.

Journalist Ivar Hesselager, Socialistisk Dagblad.

Forbundsformand Carl John Nielsen, Dansk Journalistforbund, København.

Kontorchef Kjeld Veirup, Danmarks Radio.

Underudvalget vedrørende forholdet til andre uddannelser:

Prorektor, afdelingsforstander Hans Veirup, Danmarks Journalisthøjskole.

Lektor, afdelingsleder Niels Amstrup, Institut for Statskundskab, Aarhus.

Kontorchef Peter Andersen, Danske Dagblades Forening, /chefredaktør Erik Erngaard, Fyns Amts Avis.

Næstformand Hans Larsen, Dansk Journalistforbund, Aarhus.

Forfatter Tage Skou-Hansen, Aarhus.

Underudvalget vedrørende struktur og styrelse:

Rektor Arne Ejbye-Ernst, Danmarks Journalisthøjskole.

Assistent Kirsten Amdal Steffensen, Danmarks Journalisthøjskole.

Kontorchef Birgit Andersen, Direktoratet for de videregående Uddannelser.

Lektor, afdelingsleder Per Andersen, Danmarks Journalisthøjskole.

Studerende Mads Baastrup, Danmarks Journalisthøjskole.

Chefredaktør Bent Grauballe, Amtsavisen.

Næstformand Hans Larsen, Dansk Journalistforbund, Aarhus.

Redaktør Preben Sørensen, LO-Bladet.

Prorektor, afdelingsforstander Hans Veirup, Danmarks Journalisthøjskole.

Underudvalget vedrørende efteruddannelse af journalister:

Afdelingsforstander Knud Aage Frøbert, Danmarks Journalisthøjskole.

Chefredaktør Aage Deleuran, Berlingske Tidende.

Næstformand Hans Larsen, Dansk Journalistforbund, Aarhus.

Direktør Erik Rasmussen, Gutenberghus-Bladene.

Afdelingsforstander Erik Reske-Nielsen, Danmarks Journalisthøjskole.

Redaktør Preben Sørensen, LO-Bladet.

Underudvalget vedrørende forholdet til andre medier:

Lektor Mogens Meilby, Danmarks Journalisthøjskole.

Chefredaktør Aage Deleuran, Berlingske Tidende.

Direktør Erik Rasmussen, Gutenberghus-Bladene.

Redaktør Preben Sørensen, LO-Bladet.

Redaktør J. M. Westergaard, Landsrepræsentationen for danske distriktsblade og lokalaviser.

Underudvalget vedrørende pressefotograf-uddannelsen:

Lektor, afdelingsleder Thorkild Behrens, Danmarks Journalisthøjskole.

Cheffotograf Ib Rahbek-Clausen, Aarhus Stiftstidende.

Chefredaktør Aksel Jeppesen, Aarhus Stiftstidende.

Kontorchef Kjeld Veirup, Danmarks Radio.

Underudvalget vedrørende optagelses-proceduren:

Kontorchef Birgit Andersen, Direktoratet for de videregående Uddannelser.

Rektor Arne Ejbye-Ernst, Danmarks Journalisthøjskole.

Journalist Ivar Hesselager, Socialistisk Dagblad.

Chefredaktør Hans Larsen, Skive Folkeblad.

Næstformand Hans Larsen, Dansk Journalistforbund, Aarhus.

Det førstnævnte medlem af hvert underudvalg har fungeret som det pågældende udvalgs ordstyrer.

Kapitel 3. Den gældende lovs baggrund og indhold.

3.1. 1968-betænkningen om udbygning af journalistuddannelsen i Danmark.

Under 20. januar 1967 nedsatte Statsministeriet et udvalg med den opgave at behandle problemerne i forbindelse med en videre udbygning af journalistuddannelsen i Danmark og på baggrund heraf afgive indstilling til statsministeren om de retningslinjer, hvorefter en sådan udbygning burde ske.

Udvalget, hvis formand var daværende departementschef Eigil Jørgensen, Statsministeriet, sluttede sit arbejde med afgivelse af betænkning nr. 474/1968 om udbygning af journalistuddannelsen i Danmark.

Udvalgets konklusioner er i betænkningen formuleret som et udkast til lov om Danmarks Journalisthøjskole, bemærkninger hertil samt udkast til en række bekendtgørelser om journalisthøjskolens styreform, om grunduddannelsen og eksamen m.v.

Det fremgår heraf, at udvalget fandt det mest hensigtsmæssigt at bevare Danmarks Journalisthøjskole som en selvejende institution, der i sin udbyggede form skulle have status som en højere læreanstalt med fuld statsfinansiering og ledes af en bestyrelse, et lærerråd og en rektor. Derudover blev det foreslået, at statsministeren skulle nedsætte et råd, uddannelsesrådet for journalisthøjskolen, med den opgave at følge journalisthøjskolens udvikling og virksomhed og andre forhold i forbindelse med journalistuddan-

nelsen samt at afgive indstilling om spørgsmål vedrørende journalistuddannelsen, som måtte blive forelagt af ministeren.

Den foreslåede status som selvejende institution blev begrundet med ønskeligheden af at bevare den tilknytning til pressen, der havde været af stor betydning for journalisthøjskolens udvikling, og som også i fremtiden måtte anses for at være nødvendig. Der henvises i den forbindelse til de tilsvarende ordninger, der havde hjemmel i den dagældende lov nr. 193 af 26. maj 1965 om handelshøjskoler (§ 9) og lov nr. 146 af 25. april 1962 om teknika (§ 3).

Efter den dagældende ordning måtte den, der ønskede at uddanne sig til journalist, selv skaffe sig en stilling som journalistelev på en redaktion.. Elevtiden var tre år med et indbygget ophold på Danmarks Journalisthøjskole af oprindeligt tre og senere seks måneders varighed, se nærmere herom betænkningen p. 8. I løbet af 1960'erne skete der en betydelig vækst i journalisthøjskolens elevtal, nemlig fra 27 elever i 1962/63 til 128 elever i 1966/67. Dette hang sammen med, at elevernes oprindeligt frivillige deltagelse i journalisthøjskolens undervisning fra og med 1963 efter en overenskomst mellem pressens organisationer blev gjort til et fast led i uddannelsen.

Efter udvalgets opfattelse burde den journalistiske grunduddannelse bestå af en forskole på 1 semesters varighed og en grundskole på 4 semestres varighed. Det blev anslået, at journalisthøjskolen i fuldt udbygget stand ville have ca. 425 studerende fordelt med 110-120 pr. semester på

forskolen, ca. 150 pr. år på 1. del og ca. 150 pr. år på 2. del. Der blev endvidere lagt vægt på, at der ud over grunduddannelsen blev etableret mulighed for at give journalister en alsidig efteruddannelse, der skulle tage sigte på dels at holde journalister orienteret om udviklingen på de forskellige stofområder, dels at give pressens folk mulighed for at a'jour-føre deres viden på redaktionelle, tekniske og administrative felter. Udvalget anså det for at være af stor betydning, at Nordisk Journalistkursus blev bevaret.

Ifølge betænkningen måtte den foreslåede udbygning af journalistuddannelsen forventes at medføre en udvidelse af lærerstaben fra de daværende 12 til ca. 30 fuldtidsbeskæftigede lærere. Det understreges, at der ved lærerstabens sammensætning må tages hensyn til, at en videnskabelig forskning er en forudsætning for gennemførelsen af en forsvarelig undervisning. Udvalget fandt det derfor påkrævet, at der til journalisthøjskolen blev knyttet en stab af lærere, der foruden at besidde de fornødne undervisningskvalifikationer også var i stand til på videnskabelig basis at udvikle undervisningen og udføre forskningsarbejde.

Endelig foreslog udvalget, at journalistuddannelsen som hidtil skulle henhøre under statsministerens ressort. Der henvises til et af pressens organisationer fremsat ønske om, at Danmarks Journalisthøjskole fortsat står under tilsyn af statsministeren, under hvem sager vedrørende statens forhold til pressen henhører.

3.2. Nye undersøgelser.

Betænkningen blev af Statsministeriet forelagt Undervisningsministeriet og Planlægningsrådet for de højere Uddannelser. Planlægningsrådet fandt, at en forbedring af journalistuddannelsen var ønskelig, men kunne ikke tiltræde, at den foreslåede grunduddannelse blev karakteriseret som en højere uddannelse, ligesom rådet principielt frarådede, at nye højere uddannelser blev etableret gennem oprettelse af selvstændige institutioner. Endvidere fandt planlægningsrådet, at den i betænkningen omhandlede forskning burde drives ved en udvidelse af virksomheden inden for de allerede eksisterende forskningsenheder ved de højere uddannelsesinstitutioner, herunder specielt Aarhus Universitet. Endelig nærere rådet betænkeligheder ved opretholdelsen af journalisthøjskolens status som selvejende institution. Da ændringer i de højere uddannelsers struktur og en større integration af disse uddannelser først kunne gennemføres efter nogle års forløb, kunne rådet dog tiltræde en udbygning af journalistuddannelsen og forskningen, men henstillede, at de fornødne ændringer blev af en sådan karakter, at de tager sigte på journalistuddannelsens integration i en kommende ny struktur for de højere uddannelser.

Undervisningsministeriet meddelte på denne baggrund at ville medvirke til at undersøge mulighederne for en udbygning af samarbejdet mellem journalisthøjskolen og Aarhus Universitet.

Efter modtagelsen af disse udtalelser nedsatte Statsministeriet den 10. juni 1968 et udvalg, bestående af repræ-

sentanter for Statsministeriet, Undervisningsministeriet, Aarhus Universitet og Danmarks Journalisthøjskole, der skulle undersøge, om det ville være muligt at udbygge betænkningens forslag om undervisning og forskning således, at Undervisningsministeriets og planlægningsrådets betragtninger i højere grad blev tilgodeset, og herunder især undersøge mulighederne for et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Danmarks Journalisthøjskole.

Udvalget, hvis formand var afdelingschef Bjørn Bryn-skov, Undervisningsministeriet, afsluttede sit arbejde med afgivelse af redegørelse af 14. november 1968. Udvalget forudsatte som udgangspunkt for sit arbejde, at der blev etableret en journalistisk grunduddannelse ved Danmarks Journalisthøjskole som beskrevet i "Betænkning om udbygning af journalistuddannelsen i Danmark" og behandlede derfor ikke de problemer, der knyttede sig til grunduddannelsen.

Udvalget koncentrerede sine overvejelser om, hvorledes man på hensigtsmæssig måde i tilknytning til den nævnte grunduddannelse kunne etablere en forskning og videregående undervisning under hensyntagen til kommissoriet. Efter udvalgets opfattelse kunne disse formål bedst tilgodeses ved oprettelse af et selvstændigt, statsligt Institut for Presseforskning, der skulle have et nært samarbejde med både Danmarks Journalisthøjskole og Aarhus Universitet.

Instituttet skulle derudover i samarbejde med Aarhus Universitet søge at etablere en tillægsuddannelse i journalistik med henblik på virksomhed i presse, radio og tv for studerende og kandidater fra universiteter og andre højere

uddannelsesinstitutioner, og i samarbejde med de enkelte fakulteter ved Aarhus Universitet give universitetsstuderende i øvrigt adgang til at gennemgå kurser og eventuelt aflægge eksamen eller anden prøve i fag, der hører under instituttets virkeområde.

Udvalget udarbejdede et udkast til "Lov om Danmarks Journalisthøjskole: og Institut for Presseforskning", hvis afsnit I svarede til det udkast til Lov om Danmarks Journalisthøjskole, der var optaget i "Betænkning om udbygning af journalistuddannelsen i Danmark", dog med de ændringer af rent redaktionell karakter, der nødvendiggjordes af oprettelsen af Institut for Presseforskning, som nærmere er omhandlet i udkastets afsnit II. Lovudkastet blev ved universitetets medlemmer af udvalget forelagt for Konsistorium ved Aarhus Universitet, der tog forslaget til efterretning uden kommentarer.

Under 21. maj 1969 (Folketingstidende 1968-69 sp. 6785 og sp. 8364; tillæg A sp. 5185) fremsatte statsministeren i folketinget forslag til Lov om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning. Forslaget, der var i overensstemmelse med det ovennævnte udkast, bortfaldt ved folketingsårets udgang i 1969, men blev genfremsat i uændret form den 8. oktober 1969. Den senere vedtagne lov nr. 41 af 4. februar 1970 er på alle væsentlige punkter identisk med forslaget. Der henvises til Folketingstidende 1969-70: 94, 505, 2824, 3098; A 133; B 273; C 201.

Af statsministerens udtalelser under lovens behandling i folketinget fremgik, at Danmarks Journalisthøjskole

i lighed med andre uddannelser og forskningsgrene skulle overføres til Undervisningsministeriet. Stærke hensyn talte imidlertid for at udsætte denne overførsel, idet en række af de problemer, som fulgte med institueringen af den nye uddannelse, skulle løses i nært samarbejde med pressens organisationer og i højere grad havde karakter af presse- og organisationsspørgsmål end egentlige uddannelsesspørgsmål. Dette gjaldt således især spørgsmålet om praktikanttjenesten. For at tilgodese disse hensyn blev Journalisthøjskolen først ved kgl. resolution af 9. oktober 1974 (uden lovændring) overført til Undervisningsministeriets ressort.

3.3. Lovens indhold.

Som tidligere nævnt er loven inddelt i to afsnit, nemlig afsnit I: Danmarks Journalisthøjskole, og afsnit II: Institut for Presseforskning. Afsnit I omfatter §§ 1-5 og afsnit II §§ 6-10. I et afsnit III (§§ 11-15) gives nogle fælles bestemmelser om finansiering af drifts- og anlægsudgifter, om lovens ikrafttræden og om bemyndigelse for statsministeren til bl.a. at fastsætte nærmere regler om højskolens og instituttets styrelse, om besættelse af lærer- og forskerstillinger samt om lærernes og det øvrige personales løn- og tjenesteforhold.

Ifølge § 1 er Danmarks Journalisthøjskole en selvejende institution, som har til formål at meddele undervisning til uddannelse af journalister. Efter lovens § 4, stk. 2, omfatter højskolens undervisningsvirksomhed en forskole, en grunduddannelse samt efteruddannelses- og specialkurser.

I styrelsesmæssig henseende bestemmes det i § 4, stk. 1, at journalisthøjskolen står under tilsyn af statsministeren (nu undervisningsministeren), og i § 2, stk. 1, at den ledes af en bestyrelse, et lærerråd og en rektor. Endvidere nedsætter ministeren ifølge § 3 et råd, uddannelsesrådet for journalisthøjskolen, jfr. om dettes kompetence oven for under 3.1. Rådet består af en af ministeren beskikket formand og lo andre medlemmer. Journalisthøjskolens rektor er altid medlem af rådet med prorektor som suppleant. Af de øvrige ni medlemmer beskikker ministeren tre efter indstilling af Danske Dagblades Fællesrepræsentation, tre efter indstilling af Dansk Journalistforbund, en efter indstilling af Danske Dagblades Udgiverforening, en efter indstilling fra Danmarks Radio og TV og en efter indstilling fra De Studerendets Råd ved Danmarks Journalisthøjskole.

Om Institut for Presseforskning hedder det i § 7, stk. 1, at instituttet, der er en selvstændig institution, har til opgave:

- 1) at foretage videnskabelige undersøgelser af pres-
sens og andre massemediers struktur og virksom-
hed og af andre emner i naturlig sammenhæng her-
med,
- 2) gennem publikationer at gøre rede for resultater-
ne af sit arbejde og skabe det teoretiske grund-
lag for undervisningen ved Danmarks Journalist-
højskole,
- 3) at etablere en videregående uddannelse for stu-
derende, der har gennemgået grunduddannelsen ved
Danmarks Journalisthøjskole,

- 4) i samarbejde med Aarhus Universitet at etablere en tillægsuddannelse i journalistik med henblik på virksomhed i presse, radio og tv for studerende og kandidater fra universiteter og andre højere uddannelsesinstitutioner,
- 5) i samarbejde med de enkelte fakulteter ved Aarhus Universitet at give universitetsstuderende i øvrigt adgang til at gennemgå kurser og eventuelt aflægge eksamen eller anden prøve i fag, der hører under instituttets virkeområde.

Ifølge § 8, stk. 2, ansættes der ved instituttet et ved normeringslov eller finanslov fastsat antal medarbejdere, der forestår de videnskabelige og undervisningsmæssige opgaver inden for de enkelte hovedområder. De pågældende har tillige det faglige og pædagogiske ansvar for undervisningen inden for deres fag ved Danmarks Journalisthøjskole og er medlemmer af lærerrådet ved denne. Stillingerne kan i medfør af paragraffens stk. 3 kun besættes med personer, der foruden at være fagligt og pædagogisk kvalificerede er i besiddelse af et indgående kendskab til presseforhold.

Instituttet bestyres af rektor for Danmarks Journalisthøjskole og et institutråd. Rektor har den daglige faglige og administrative ledelse af instituttet, medens institutrådet er instituttets højeste myndighed i alle videnskabelige spørgsmål og i alle spørgsmål vedrørende de ovenfor nævnte til instituttet henlagte uddannelser; institutrådet består af rektor og et af ministeren fastsat antal medarbejdere ved instituttet og Aarhus Universitet (§§ 9 og 10).

Lovens bestemmelser om journalisthøjskolens struktur er nærmere uddybet i bekendtgørelse nr. 19 af 6. januar 1971 om Danmarks Journalisthøjskole. Det fremgår heraf, at rektor og prorektor vælges af lærerrådet blandt afdelingsforstanderne ved Institut for Presseforskning, og at rektor er formand for lærerrådet, der består af de øvrige afdelingsforstandere ved Institut for Presseforskning, samtlige heltidsbeskæftigede lærere ved journalisthøjskolen samt en repræsentation for de studerende, udgørende indtil halvdelen af de ovennævnte medlemmer af lærerrådet. Herudover kan de kontraktansatte deltidslærere vælge én repræsentant. Der nedsættes et forretningsudvalg, som på lærerrådets vegne afgør sager af ha.stende eller rutinemæssig karakter samt sager, der i henhold til lærerrådets forretningsorden er henlagt til udvalget. Det består af rektor og lederen af forskolen samt syv medlemmer, valgt for et år ad gangen af og blandt lærerrådets medlemmer. Fire af disse medlemmer skal vælges blandt lærerrepræsentanterne i lærerrådet, heraf mindst en afdelingsforstander, og tre skal vælges blandt de studerendes repræsentanter. Endelig nedsættes et studienævn bestående af fem medlemmer valgt af lærerne i lærerrådet blandt højskolens lærere for tre år ad gangen og fem medlemmer valgt af de studerende for et år ad gangen. Studienævnet er rådgivende for rektor og lærerråd og skal til udtalelse bl.a. have forelagt alle sager om ændringer i studie- og eksamensordninger forud for disses vedtagelse i lærerrådet.

Om den i lovens § 2, stk. 1, omhandlede bestyrelse

hedder det i bekendtgørelsen bl.a., at den består af indtil 10 medlemmer, hvoraf Dansk Journalistforbund vælger tre medlemmer, Danske Dagblades Fællesrepræsentation to medlemmer og ministeren for kulturelle anliggender, Aarhus Universitet og Danske Dagblades Udgiverforening hver et medlem. Ministeren kan for to år ad gangen udpege yderligere to medlemmer. Rektor, prorektor og en repræsentant for lærerrådet deltager uden stemmeret i bestyrelsens møder. Bestyrelsen har til opgave at følge journalisthøjskolens virksomhed og økonomi. Den varetager højskolens økonomiske administration og forvalter de til højskolen henlagte og bevilgede midler. Den har ansvaret for højskolens budget og regnskab. Under dens kompetenceområde hører i øvrigt bl.a. også ansættelse og afskedigelse af de ved journalisthøjskolen fastansatte lærere, administrator og det øvrige personale efter indstilling af rektor.

I henhold til lovens bemyndigelsesbestemmelser er i øvrigt udstedt: Bekendtgørelse nr. 20 af 6 januar 1971 om betingelserne for adgang til grunduddannelsen ved Danmarks Journalisthøjskole, bekendtgørelse nr. 345 af 25. juni 1974 om forprøve og grunduddannelse ved Danmarks Journalisthøjskole (er trådt i stedet for bekendtgørelse nr. 21 af 6. januar 1971), bekendtgørelse nr. 22 af 6. januar 1971 om Institut for Presseforskning og bekendtgørelse nr. 23 af s.d. om ansættelse af lærere ved Danmarks Journalisthøjskole m.v. Ifølge den sidstnævnte bekendtgørelse varetages undervisningen på Danmarks Journalisthøjskole af afdelingsformænd og andre videnskabelige medarbejdere ved Institut

for Presseforskning samt af højskolens faste lærere og time- lærere. Som faste lærerstillinger ved Danmarks Journalist- højskole kan oprettes stillinger som afdelingsledere, lek- torer og adjunkter. Ansættelse i og afskedigelse fra faste lærerstillinger foretages af bestyrelsen efter indstilling fra rektor. Ansættelse kan ske på de for statstjenestemænd gældende regler eller i henhold til gældende overenskomst mellem staten og den pågældendes organisation. Instituttets faste videnskabelige personale består af afdelingsforstan- dere og amanuenser. Afdelingsforstandere ansættes i henhold til lovgivningen om tjenestemænd i statens tjeneste, medens amanuenser ansættes enten i henhold hertil eller til over- enskomst mellem staten og den pågældendes organisation. An- sættelserne foretages af ministeren efter indstilling fra institutrådet. Afdelingsforstandernes og de ved instituttet ansatte amanuensers undervisningsforpligtelser følger de ved de højere uddannelsesinstitutioner gældende regler, be- kendtgørelse nr. 23/1971 § 4, stk. 4.

Kapitel 4. Behovet for en revision.

4.1. Indledning.

Efter udvalgets opfattelse har journalistuddannelsen fungeret godt siden den nye ordnings start den 1. september 1971 og indtil nu. Ved vurderingen af dens kvalitet må der selvsagt lægges vægt på, at der i realiteten var tale om at påbegynde en helt ny uddannelse, idet der ikke kunne hentes meget erfaringsmateriale fra den forudgående kursusperiode, og da journalistuddannelsen på grund af sin særegne karakter ikke godt kan sammenlignes med andre uddannelser. Derfor følte det naturligt at optage revisionsbestemmelsen i lovens § 14, stk. 2, hvorom det siges i bemærkningerne til lovforslaget (Folketingstidende 1969/70, tillæg A sp. 133):

"Det foreslås, at loven optages til revision, når man har indhøstet erfaringer med hensyn til journalisthøjskolens og instituttets arbejde, herunder samarbejdet mellem Aarhus Universitet og instituttet."

Udvalget skal i dette kapitel pege på de punkter, hvor der efter dets opfattelse er et særligt behov for ændringer, og i de følgende kapitler gives en nærmere redegørelse for udvalgets revisionsforslag.

4.2. Sammenlægning af Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning til én institution.

Af grunde, som er nærmere omtalt oven for i kapitel 3 (under 3.2.), giver lov nr. 41/1970 Danmarks Journalist-

højskole status som selvejende institution, hvorimod presseforskningen og visse videregående uddannelser er henlagt til det statslige Institut for Presseforskning. Det er endvidere oplyst (under 3.3.)/ at rektor og prorektor vælges af det samlede lærerråd, men at kun afdelingsforstandere ved instituttet er valgbare til disse poster. Denne begrænsning i valgbarheden har navnlig i de senere år givet anledning til kritik. Det må herved erindres, at forarbejdet til loven er udført i en periode, da nye regler om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner endnu ikke var trådt i kraft, jfr. lov nr. 271 af 4. juni 1970 om universiteternes styrelse og nu lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner.

Det er udvalgets opfattelse, at opdelingen i to selvstændige institutioner med forskellig styrelse (dog med delvist personsammenfald i de styrende organer) i sig selv er et meget kompliceret system, og man er bekendt med, at denne opdeling i praksis har medført en række problemer af både formel og reel karakter. Systemet bør derfor kun opretholdes, hvis meget væsentlige grunde taler derfor, og udvalget ser ikke, at dette er tilfældet. Man foreslår derfor de to institutioner integreret til én under navnet: Danmarks Journalisthøjskole.

4.3. Selvejende institution eller statsinstitution.

Da man i den gældende lov bevarede journalisthøjskolen som selvejende institution, var det som foran berørt ud fra et ønske om at sikre erhvervets indflydelse på styringen.

Udvalget er af den opfattelse, at erhvervet fortsat bør have indflydelse på institutionens styrelse. Man mener imidlertid, at dette hensyn i tilstrækkeligt omfang kan tilgodeses under en anden styrelsesform. Da det forekommer udvalgets flertal uhensigtsmæssigt og utypisk at lade en statsinstitution (Institut for Presseforskning) overgå til at være en del af en selvejende institution, foreslår udvalget, at den integrerede institution i lighed med andre højere læreanstalter får status som statsinstitution.

4.4. Intern styrelse.

Selve dette, at de to institutioner sammenlægges, vil naturligvis betyde, at der må ske ændringer i styrelsesordningen, men også bortset herfra er det udvalgets opfattelse, at den interne styring bør tages op til revision på grund af den udvikling, der er sket i styrelsen af andre institutioner i den tid, der er forløbet siden lovens vedtagelse.

I kapitel 5 redegøres der nærmere for udvalgets overvejelser og forslag herom.

4.5. Uddannelsens struktur og indhold.

Under den nugældende lov er der meget vidtrækkende muligheder for at gennemføre ændringer i journalistuddannelsens indhold og struktur ad den administrative vej, nemlig ved revision af den til enhver tid gældende uddannelsesbekendtgørelse. Løsningen af de herhen hørende problemer forudsætter således ikke en lovrevision. Af flere grunde

har udvalget imidlertid fortolket kommissoriet således, at det også omfatter en undersøgelse af det eventuelle behov for ændringer på dette område.

For det første er det næppe hensigtsmæssigt at behandle den administrative problematik som løsrevet fra hovedprincipperne for den pædagogiske virksomhed, der er journalisthøjskolens primære formål. Uddannelsens niveaumajs s ige placering - og herved tænkes både på dens indhold og dens længde - er således af væsentlig betydning ved afvejningen af, om journalisthøjskolen administrativt bør henføres under den ene eller den anden styrelsesordning.

For det andet skal det af udvalgets indstilling fremgå, hvilke overvejelser man som baggrund for forslagene måtte have gjort sig i relation til andre uddannelser, om uddannelsens tilpasning til nye medier, om presseforskningen ved instituttet i relation til journalistuddannelsen og til anden medieforskning m.m. Overvejelser af disse problemer forudsætter en klarlæggelse af journalistuddannelsens form og indhold, og det kan allerede her slås fast, at en revision af den gældende ordning har vist sig ønskværdig i to henseender: Dels bør man i undervisningens planlægning og dens praktiske udførelse i endnu højere grad, end det nu er tilfældet, stræbe efter at undgå den formelle adskillelse mellem den journalistiske teknologi (form) og det faglige indhold, som skal udmøntes journalistisk, d.v.s. at studiet af et fagligt indhold samtidig skal ses i dets journalistiske (formidlingsmæssige) sammenhæng (princippet om samtidighed i uddannelsen). Og dels bør uddannelsen i et videre om-

fang opbygges pædagogisk som et forløb i progression, d.v.s. at hvert forudgående uddannelsesforløb er en nødvendig forudsætning for et efterfølgende. F.eks. er praktiktiden en forudsætning for 2. delstudiet, og i det hele taget kan intet enkelt uddannelsesstrin løftes ud af sin sammenhæng.

For det tredje er der en meget nær sammenhæng mellem på den ene side grunduddannelsens struktur og indhold og på den anden side spørgsmål i forbindelse med optagelseskriterier og aktiviteter ud over grunduddannelsen (efter- og videreuddannelse samt pressefotografuddannelse). Også disse spørgsmål vil derfor blive behandlet i nærværende betænkning.

Kapitel 5. Journalisthøjskolens styrelse.

5.1. Indledning. De generelle styrelsesregler.

Som omtalt oven for i kap. 4 er der i udvalget opnået enstemmighed om et forslag om, at Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning bliver slået sammen til én statslig institution med den virkning, at der kun etableres ét sæt styrende organer. Der er også enighed om, at den siden den nugældende lovs ikrafttræden den 1. april 1971 stedfundne udvikling har bekræftet værdien af et nært samarbejde med pressens organisationer. Efter udvalgets opfattelse vil denne tilknytning til erhvervet også i fremtiden være af stor betydning, og man foreslår den sikret ved etablering af et uddannelsesråd med repræsentation fra pressens organisationer og fra højskolen (neden for under 5.5.) .

Journalisthøjskolens repræsentanter i udvalget har rejst det spørgsmål, om det ville være hensigtsmæssigt at henføre den foreslåede nye institution under styrelsesloven for de højere uddannelsesinstitutioner. Til støtte for en sådan tanke er der blevet peget på de fordele, der kunne være forbundet med, at journalisthøjskolen i stedet for at være underkastet en speciallovs regler blev indordnet under en standardlov. En yderligere begrundelse er ønsket om at skabe sikkerhed for uddannelsens niveaumæssige placering og samtidig sikre en ramme for videreførsel af de forskningsforpligtelser, som under den gældende lov er pålagt Institut for Presseforskning.

Disse synspunkter støttes i et vist omfang af det

øvrige udvalg, som specielt vedrørende de fremtidige forskningsmuligheder ønsker at understrege betydningen af en forskning på et bredt grundlag og med nær tilknytning til erhvervets problemer.

Efter udvalgets opfattelse adskiller journalisthøjskolen sig imidlertid i flere henseender væsentligt fra de institutioner, som i dag hører under styrelsesloven. Journalistuddannelsen er således en forholdsvis kort uddannelse, hvoraf en ikke uvæsentlig del afvikles som praktikanttid uden for højskolen.

Efter en afvejning af disse forskelligartede hensyn er der i udvalget opnået enighed om at foreslå, at reglerne om journalisthøjskolens styrelse som hidtil fastlægges i en særlig lov, men således, at der på væsentlige punkter - navnlig vedrørende de kollegiale organers sammensætning og kompetence - fastsættes bestemmelser, som stort set svarer til de regler, der gælder generelt for de højere uddannelser. Udvalget har derfor på disse punkter formuleret sit lovudkast (neden for i kapitel 13) i brede vendinger, som gør det muligt, at de mere detaljerede regler, som forudsættes nedfældet i ministerielle bekendtgørelser, udformes således, at de kommer til at ligge op ad de styrelsesregler, der til enhver tid gælder for de højere uddannelsesinstitutioner.

Ud fra disse betragtninger foreslår udvalget den generelle styrelsesparagraf i en ny lov om Danmarks Journalisthøjskole formuleret sådan:

"Danmarks Journalisthøjskole ledes af en rektor

i forbindelse med skoleråd, styrelsesråd, studienævn og forskningsudvalg. Herudover nedsættes af undervisningsministeren et uddannelsesråd for højskolen og et optagelsesnævn."

I det følgende gives en nærmere redegørelse for udvalgets forslag vedrørende disse organers konstituering og kompetence.

5.2. Rektor og prorektor.

De gældende regler om valg til disse poster og kritikken af, at kun en snæver kreds af personer er valgbare, er tidligere omtalt (under 3.3. og 4.2.) . Udvalgets forslag går ud på, at rektor og prorektor skal vælges for henholdsvis tre og to år ad gangen af skolerådet blandt de heltidsansatte lærere og videnskabelige medarbejdere.

Rektors kompetence beskrives i udvalgets forslag (lovudkastets § 3, stk. 3), således:

"Rektor repræsenterer højskolen udadtil og er ansvarlig for den daglige administration af højskolen. Rektor afgør sager, der ikke er henlagt til andre organer, og kan af disse bemyndiges til at afgøre løbende sager. Endvidere træffer rektor afgørelse i hastende sager, der ikke kan afvente behandling i det kompetente organ.

Rektor passer, at de ansatte opfylder deres arbejdsforpligtelser, og at de beslutninger, der træffes af de styrende organer, er lovlige."

De foreslåede regler ligger tæt op ad styrelseslovens kapitel 2 og dens § 15.

5.3. Skoleråd og styrelsesråd.

Skolerådet består ifølge lovudkastets § 4 af samtlige

heltidsansatte lærere og videnskabelige medarbejdere, repræsentanter for det tekniske og administrative personale samt for de studerende. Rektor er formand for rådet.

Skolerådet har til opgave dels at vælge rektor og prorektor og dels at afgive udtalelser om principielle spørgsmål vedrørende højskolen.

Skolerådet afløser det nuværende lærerråd, som består af afdelingsforstanderne ved Institut for Presseforskning, samtlige heltidsbeskæftigede lærere ved journalisthøjskolen samt en repræsentation for de studerende, udgørende indtil halvdelen af antallet af ovennævnte medlemmer af lærerrådet, jfr. nærmere bekendtgørelse nr. 19/1971 § 8 og oven for under 3.3.

Den foreslåede sammensætning af skolerådet er en naturlig konsekvens af forslaget om at sammenlægge journalisthøjskolen og presseforsknings-instituttet til én institution. Der er således med hensyn til sammensætningen ikke i lovudkastet foreslået anden realitetsændring end den, der ligger i en lovfæstet repræsentation for det tekniske og administrative personale. Det forudsættes, at størrelsen af de studerendes og det tekniske og administrative personales repræsentation fastsættes administrativt i nær overensstemmelse med de for de højere uddannelsesinstitutioner gældende regler, jfr. oven for under 5.1. og styrelseslovens § 17. Det forudsættes ligeledes fastsat administrativt, i hvilke sager skolerådets udtalelse skal indhentes, før beslutning tages. Som eksempel på sådanne sager kan nævnes: Undervisningsplanernes indhold og mere principielle ændrin-

ger heri; krav til de studerende, tilstedeværelsesregler, sygeregler, eksamensordninger samt integrering af fag.

Styrelsesrådet, som afløser det nuværende forretningsudvalg for lærerrådet (jfr. oven for under 3.3.), svarer til konsistorium ved de højere uddannelsesinstitutioner. Det består ifølge udkastets § 5 af repræsentanter for de heltidsansatte lærere og videnskabelige medarbejdere samt af repræsentanter for de studerende og for de tekniske og administrative medarbejdere. Også her forudsættes det, at nærmere regler om rådets størrelse og den forholdsmæssige repræsentation for de enkelte grupper fastsættes administrativt. Der har dog under forarbejdet været enighed om, at en samlet størrelse på 12 medlemmer vil være hensigtsmæssig i forhold til journalisthøjskolens nuværende størrelse. Der er ligeledes enighed om, at rektor og prorektor bør være fødte medlemmer af styrelsesrådet, og at rektor bør være formand for dette, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 2, og § 22, stk. 1.

Styrelsesrådets kompetence er begrænset af de regler, der henlægger visse anliggender til uddannelsesrådet (neden for under 5.5.), og rådet er naturligvis forpligtet til at udøve sin virksomhed inden for de rammer, der måtte blive fastsat af undervisningsministeren. Med disse forbehold er der i øvrigt i udvalget enighed om, at styrelsesrådet ifølge loven bør have til opgave: At træffe beslutning om fordeling af højskolens bevillinger og planlægge højskolens virksomhed på længere sigt, at træffe beslutning om stillingsopslag, ansættelse og afskedigelse af personale

samt orlov af længere varighed, at nesætte bedømmelsesudvalg ved besættelse af stillinger som lærere og videnskabelige medarbejdere, at fordele de arbejdsopgaver, der påhviler højskolen, at træffe beslutning i sager om tildeling af legater og undersøttelse, og at træffe beslutning om højskolens repræsentation i fonds, organisationer m.v.

Udvalget ønsker at understrege vigtigheden af bestemmelsen om, at styrelsesrådet nedsætter bedømmelsesudvalg i forbindelse med besættelse af stillinger som lærere og videnskabelige medarbejdere, idet man herved kan sikre en alsidig bedømmelse af ansøgerne. I et bedømmelsesudvalg bør der kunne sidde repræsentanter for andre læreanstalter og for medierne. I øvrigt bør de nærmere bestemmelser om proceduren ved ansættelser i videst muligt omfang svare til dem, der gælder for de højere uddannelsesinstitutioner.

Det følger af udkastets § 2, stk. 2, at styrelsesrådet også kan nedsætte udvalg til behandling af andre anliggender.

5.4. Studienævn.

Under den nugældende ordning har studienævnet ved Danmarks Journalisthøjskole kun rådgivende funktioner over for rektor og lærerråd, jfr. bekendtgørelse nr. 19/1971 § 12 og oven for under 3.3. Udvalget foreslår som § 6 i udkastet indsat følgende bestemmelse:

"Studienævnet består af et lige stort antal repræsentanter for de heltidsansatte lærere og videnskabelige medarbejdere og for de studerende. Nævnet vælger selv sin formand blandt repræsentanterne for

lærere og videnskabelige medarbejdere.

Stk. 2. Inden for rammerne af de gældende bekendtgørelser om eksamen, karaktergivning m.v. og de givne bevillinger udarbejder og a'jour-fører studienævnet en studieordning med angivelse af undervisningens mål, omfang og varighed, form og indhold samt pensumbeskrivelse. Studienævnet tilrettelægger undervisningen og afholdelsen af eksaminer.

Stk. 3. Studienævnet skal påse, at studiet kan gennemføres som forudsat i uddannelsesbekendtgørelsen og studieordningen og på den normerede tid, at samordning af studiets enkelte dele finder sted, at enkelte fag eller discipliner ikke ændres urimeligt i omfang, og at den undervisning, der gives, er relevant i forhold til uddannelsens mål og de fastsatte eksamensfordringer."

Når man i stk. 1 ikke har medtaget deltidsansatte, beror det på, at sådanne kun i ringe omfang og for korte perioder er tilknyttet højskolen.

Det forudsættes, at der kan nedsættes mere end ét studienævn, f.eks. i tilfælde af, at den i kapitel 12 omtalte uddannelse af pressefotografer henlægges til journalisthøjskolen i medfør af lovudkastets bemyndigelsesbestemmelse i § 14.

I øvrigt går forslaget ud på, at studienævn ved journalisthøjskolen får til opgave at behandle en række sagstyper stort set svarende til dem, der er henlagt til studienævnene ved de højere uddannelsesinstitutioner, jfr. § 14 i lov nr. 362 af 13. juni 1973. Dog rummer lovudkastet ikke en bestemmelse svarende til styrelseslovens § 14, stk. 7, hvorefter vedkommende studienævn efter regler fastsat af undervisningsministeren træffer afgørelse om ansættelse af

deltidsansatte, timelønnede undervisningsassistenter og tilsvarende lærere, og hvorefter studienævnet skal have lejlighed til at udtale sig om oprettelse og nedlæggelse af andre lærerstillinger og om de undervisningsmæssige kvalifikationer hos ansøgere til disse stillinger. Når en hertil svarende bestemmelse ikke foreslås overført til en lov om Danmarks Journalisthøjskole, beror det på, at studienavn her arbejder under vilkår, der ikke helt kan sidestilles med dem, hvorunder studienavn ved de højere uddannelsesinstitutioner virker, først og fremmest fordi uddannelsen er relativt kortvarig, og fordi en del af den foregår i praktik. Det er derfor fundet mere hensigtsmæssigt at henlægge alle anliggender vedrørende ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere til styrelsesrådet, jfr. oven for under 5.3. Udvalget har indgående drøftet spørgsmålet om, hvorvidt der bør være en sådan rekursadgang, at personer, som er direkte berørt af en studienævnsafgørelse, kan indbringe denne for styrelsesrådet. Udvalgets flertal har herom givet udtryk for den opfattelse, at studienavn ved journalisthøjskolen bør have samme selvstændige kompetence som den, der er tillagt studienavn ved de højere uddannelsesinstitutioner. Til støtte herfor henviser flertallet både til de synspunkter, som danner baggrund for reglerne i den gældende styrelseslov, og til ønskeligheden af, at journalisthøjskolen placeres så tæt op ad den gældende styrelseslov, som uddannelsens varighed og specielle karakter gør det muligt og hensigtsmæssigt, jfr. oven for under 5.1. Forslagets formulering vil efter flertallets opfattelse kunne medvirke til at ska-

be en smidig ordning, der kan imødekomme interessen i, at fremtidige ændringer i styrelseslovens regler om de faglige studienævns sammensætning og kompetence eventuelt kan gennemføres også for studienævn ved Danmarks Journalisthøjskole. Flertallet er opmærksom på den risiko, som kan være forbundet med den her omtalte ordning, og som består i, at en studie- eller eksamensordning eller lignende ikke opnår det fornødne flertal for vedtagelse i studienævnet, men peger her på, at rektor - hvis sagen er af hastende karakter - i medfør af lovudkastets § 3, stk. 3, kan gribe ind og enten selv træffe afgørelse eller pålægge styrelsesrådet at træffe afgørelse. I øvrigt henviser flertallet til, at der i vigtige sager skal indhentes udtalelse fra skolerådet, før studienævnet træffer beslutning, jfr. udkastets § 4, stk. 2, og oven for under 5.3., samt til at alle afgørelser i medfør af udkastets § 14 kan indbringes for undervisningsministeren.

Et mindretal i udvalget (formanden, Niels Amstrup, Birgit Andersen, Peter Andersen, H. P. Clausen, Aage Deleuran og J. M. Westergaard) finder, at en række særtræk ved journalistuddannelsen og dens organisation gør det ønskeligt at afvige fra bestemmelserne om studienævn i loven om styrelsen af højere uddannelsesinstitutioner, således at der indføres en rekursmulighed for studienævnet til styrelsesrådet.

I modsætning til de fleste andre uddannelsesinstitutioner befinder de studerende sig på højskolen i relativt korte intervaller, og desuden er 18 måneder af uddannelsen praktiktid, hvor undervisningen foregår uden for skolen. Da

målsætningen for nærværende betænkning er at sikre en journalistuddannelse med en rimelig tæt tilknytning til praksis er det vigtigt, at der sikres en vis kontinuitet i den måde, hvorpå undervisningen tilrettelægges, så den overordnede målsætning fastholdes. Mindretallet finder det derfor uheldigt, at studienævnets flertal kan træffe afgørelser, der ikke kan indbringes for et lokalt rekursorgan. Dermed afskæres styrelsesrådet fra at udøve en del af sin funktion som højskolens styrende organ på et centralt område, og klager over studienævnets afgørelse kan alene henvises til ministeriet. Mindretallet ønsker, at sådanne sager i så vid udstrækning som muligt først søges behandlet og afgjort af skolens egne organer. Endelig er det mindretallets opfattelse, at der af hensyn til de enkeltpersoner, der direkte berøres af nævnets beslutning må være en lettere anke-adgang end til ministeriet.

Det er ikke mindretallets hensigt, at studienævnet skal gøres til et blot rådgivende organ. Inden for de rammer, der fastsættes af budget, uddannelsesbekendtgørelse m.v., skal nævnet have ansvaret for gennemførelsen af undervisning, eksamen etc. og skal træffe selvstændige beslutninger på disse områder. Også efter mindretallets opfattelse er det af den største betydning, at studienævnet gennemarbejder sagerne grundigt og løser de opgaver, der er henlagt til det. Men mindretallet finder det uheldigt, at der ikke består mulighed for at anke nævnets beslutninger, og foreslår derfor, at et medlem af udvalget eller en person, der er direkte berørt af en nævnsbeslutning, kan for-

anledige, at styrelsesrådet tager en af studienævnet truffet afgørelse op til behandling og eventuel ændring.

5.5. Uddannelsesråd.

Udvalget har formuleret sit forslag om at ændre Danmarks Journalisthøjskoles status fra selvejende institution til statsinstitution således, at der blandt skolens styrende organer ikke længere er en bestyrelse, der hidtil har været et vigtigt led i samarbejdet mellem højskolen og pressens organisationer. Da værdien af dette samarbejde fortsat vurderes højt, er det efter udvalgets opfattelse af stor betydning at styrke det eksterne organ uddannelsesrådet, hvorfor man stiller forslag til nye regler både vedrørende rådets sammensætning og vedrørende dets kompetence.

Efter udvalgets forslag nedsættes rådet som hidtil af undervisningsministeren, der ligeledes udpeger dets formand. Derudover består rådet af 16 medlemmer, der indstilles efter følgende retningslinjer: Dansk Journalistforbund fem repræsentanter, Danske Dagblades Forening fire repræsentanter, Danmarks Radio en repræsentant, Andre medier to repræsentanter og Danmarks Journalisthøjskole fire repræsentanter. Ved "Andre medier" forstås p.t.: Fagpressen, distriktsblade og magasinpressen. Derudover udpeger Statsministeriet en repræsentant, der deltager i møderne uden stemmeret, og endelig kan undervisningsministeren udpege en eller flere repræsentanter til ligeledes at deltage i møderne uden stemmeret.

Efter udvalgets opfattelse bør der i lovteksten gives en detaljeret beskrivelse af rådets kompetence med henblik

på at sikre en bedre sammenhæng mellem den teoretiske og den praktiske del af uddannelsen samt at sikre etablering og udbygning af efteruddannelsen. Med henblik herpå foreslås det, at udvalget får til opgave inden for de af undervisningsministeren fastsatte rammer

at afgive udtalelse til højskolen og ministeriet i sager af væsentlig principiel betydning for højskolen, herunder forslag til ændringer af ministerielle bekendtgørelser om eksamen, karaktergivning m.v. samt planlægning af højskolens virksomhed på længere sigt,

at afgive indstilling til Undervisningsministeriet om beskikkelse af censorer,

at træffe beslutning om, hvilke journalistiske uddannelsessteder der er egnede til at modtage praktikanter,

at tage stilling til rammer for og indhold af praktiktiden,

at virke for koordinering af:

a) den teoretiske og den praktiske del af grunduddannelsen,

b) grunduddannelsen og andre uddannelser på højskolen,

c) højskolens virksomhed og erhvervets behov,

at fremsætte forslag om bevillinger til efteruddannelse og efter samråd med styrelsesrådet at træffe beslutning om anvendelsen af de bevilgede midler samt

at udfærdige undervisningsplaner for de enkelte efteruddannelseskurser .

Endvidere foreslås det, at rådet skal orienteres om højskolens budgetforslag og om verserende ansættelses- og afskedigelsessager vedrørende fastansatte lærere og videnskabelige medarbejdere. Orientering skal så vidt muligt gives så tidligt, at rådet kan fremsætte bemærkninger hertil, inden afgørelse træffes.

Ligesom andre organer ved journalisthøjskolen kan uddannelsesrådet nedsætte underudvalg, jfr. lovudkastets § 2, stk. 2.

5.6. Forskningsudvalg.

Forskningsudvalget afløser i forskningsmæssig henseende det nuværende institutråd ved Institut for Presseforskning (jfr. om dette oven for under 3.3.). Det foreslås, at forskningsudvalget skal bestå af fem lærere og videnskabelige medarbejdere,, en repræsentant for det tekniske/administrative personale og en repræsentant for de studerende. Efter forslaget skal et flertal af udvalgets medlemmer bestå af medarbejdere med forskningskompetence, og udvalgets formand skal vælges blandt disse. Formuleringen bygger på det grundsynspunkt, at ledelsen af højskolens forskning bør ligge hos medarbejdere med dokumenterede forskningskvalifikationer, og at repræsentanter for denne medarbejdergruppe må sikres flertallet i udvalget.

Med den nuværende sammensætning af lærerstaben ved højskolen vil det ikke være rimeligt at stille det krav, at

alle udvalgets lærermedlemmer skal have videnskabelig kompetence. Ved den foreslåede sammensætning er der åbnet mulighed for, at kravet om et flertal af medlemmer med forskningskompetence kan opretholdes, selv om én lærer uden denne kompetence indvælges i udvalget.

På længere sigt vil det være ønskeligt, at alle udvalgets lærerrepræsentanter har forskningskompetence, og der bør åbnes adgang for, at medarbejdere, der ikke ved deres ansættelse har fået vurderet deres videnskabelige kvalifikationer, efter derom fremsat ønske kan indstille sig til en bedømmelse. Forskningsudvalget nedsætter i sådanne tilfælde et bedømmelsesudvalg efter de samme regler som ved ansættelse af videnskabelige medarbejdere. Lærere, der findes at have de tilstrækkelige videnskabelige kvalifikationer, vil som lærere med dokumenteret forskningskompetence kunne indgå i forskningsudvalgets flertal.

I modsætning til den gældende lovs § 9, hvorefter institutrådet ved Institut for Presseforskning består også af medarbejdere ved Aarhus Universitet, foreslås forskningsudvalget kun at bestå af repræsentanter for højskolen. Det må generelt anses for uhensigtsmæssigt, at repræsentanter **fra** én institution deltager i beslutninger på en anden i egenskab af egentlige medlemmer af et kollegialt organ. Kun hvis ganske særlige omstændigheder gør sig gældende, bør en sådan ordning opretholdes, og der findes ikke længere at være behov for denne særordning ved højskolen. Det forudsættes dog, at forskningsudvalget kan samarbejde med udenforstående og lade disse

deltage i udvalgets drøftelser eller indgå i rådgivende og indstillende underudvalg vedrørende konkrete spørgsmål om ansættelser, evaluering af enkelte forskningsprojekter, evaluering af institutionens forskningsvirksomhed m.v.

Forskningsudvalgets opgaver bør være:

- at administrere den del af højskolens budget, der er afsat til forskning, samt højskolens øvrige forskningsressourcer,
- at træffe afgørelse i andre forskningsanliggender inden for de herfor fastsatte rammer,
- at tage stilling til ansattes videnskabelige kvalifikationer og til forskningsprojekter m.v.,
- at afgive indstilling til styrelsesrådet om højskolens forskningsbudget,
- at afgive udtalelser i sager om oprettelse og besættelse af stillinger for lærere og videnskabelige medarbejdere, herunder om sammensætning af fagkyndige bedømmelsesudvalg, jfr. § 5, stk. 2.,
- at afgive udtalelser i forskningsspørgsmål, der måtte blive forelagt det, herunder udtalelser til forskningsrådene om forskningsprojekter, som søges støttet af rådene.

Det forudsættes, at forskningsudvalget for at kunne varetage disse opgaver løbende følger medarbejdernes forskningsprojekter.

Kapitel 6. Optagelsesproceduren vedr. journalistuddannelsen.

6.1. Den gældende ordning.

Spørgsmålet om optagelse er ikke berørt i den gældende lov, men med hjemmel i lovens § 4, stk. 4, er der udstedt en bekendtgørelse af 6. januar 1971 om betingelser for adgang til grunduddannelsen ved Danmarks Journalisthøjskole.

I medfør af denne bekendtgørelse nedsættes der et optagelsesnævn til at bedømme ansøgningerne om optagelse på skolen. Nævnet består af en repræsentant for journalisthøjskolen (formand), og fire medlemmer, der udpeges af uddannelsesrådet; heraf skal to repræsentere Danske Dagblades Fællesrepræsentation og to Dansk Journalistforbund.

Optagelsesnævnet kan beslutte enten at optage ansøgere uden prøve eller at lade ansøgere deltage i en prøve, således at prøveresultatet lægges til grund for afgørelsen af, om vedkommende optages, eller at afvise ansøgere uden prøve.

Prøven skal dokumentere ansøgerens iagttagelsesevne samt evne til sproglig fremstilling, referat og behandling af tekstmateriale. Den består af en eller flere skriftlige opgaver, der kan suppleres med en mundtlig eksamination. Ved tilrettelæggelsen og afholdelsen af prøverne bistås nævnet af skolens lærere.

6.2. Regelgrundlaget.

Der er i udvalget enighed om, at en bestemmelse om optagelsesnævn bør indsættes i lovteksten, jfr. lovudkastets

§ 9, men at de øvrige regler om optagelse fortsat ikke bør lovfæstes, hvorimod loven bør indeholde en hjemmel for ministeren til at fastsætte bestemmelserne i en bekendtgørelse, således at man administrativt kan imødekomme behov for ændringer og justeringer af systemet.

6.3. Optagelsesnævn.

Udvalget finder, at der som hidtil ikke bør stilles krav om en bestemt forudgående uddannelse som betingelse for optagelse på højskolen. Ved afgørelse af optagelsesspørgsmålet må der tages hensyn til en række forhold, idet der må lægges en væsentlig vægt på "talentet", således som dette kan bedømmes på grundlag af ansøgerens præstation ved en optagelsesprøve.

Man finder det rettest, at denne prøve fortsat forstås af et optagelsesnævn, men i modsætning til den gældende ordning foreslår man, at nævnet nedsættes af undervisningsministeren, og at dets sammensætning lovfæstes. Efter udvalgets opfattelse bør nævnet som hidtil overvejende bestå af folk fra erhvervet, det vil sige organisationsrepræsentanter. Højskolen bør dog som hidtil udpege en repræsentant til at indtræde i nævnet som medlem og formand, således at formandskabet varetages af en i forhold til organisationsrepræsentanterne neutral person. Udvalget understreger i den forbindelse det hensigtsmæssige i, at højskolen fortsat udfører administrativt og praktisk arbejde for nævnet.

De studerende har i de senere år haft mulighed for ved en observatør at følge nævnets generelle drøftelser.

Denne ordning anbefales opretholdt.

Med hensyn til nævnets organisationsrepræsentanter foreslår man disse udpeget af de samme organisationer, der udpeger repræsentanter til uddannelsesrådet, og i samme antal og forhold, således at nævnet ud over formanden får 12 medlemmer. Forslaget indebærer således en udvidelse af antallet af medlemmer af nævnet. Imidlertid har der i nævnet været tradition for, at suppleanterne har deltaget i nævnets møder og arbejde. Man finder, at denne ordning bør afskaffes i forbindelse med en udvidelse af medlemstallet, således at suppleanter kun deltager i tilfælde af medlemmernes forfald. Forslaget skulle derfor ikke indebære, at nævnet blev mindre arbejdsdygtigt som følge af udvidelsen. Man skal som nævnt yderligere indstille, at medlemmer udpeges direkte af organisationerne. Heri ligger en afvigelse fra den gældende bekendtgørelses § 2, stk. 2, hvorefter uddannelsesrådet udpeger medlemmerne. Efter udvalgets opfattelse vil den foreslåede ændring kunne eliminere den teoretiske risiko for en konflikt mellem uddannelsesrådet og pressens organisationer.

6.4. Optagelsesprøven.

Udvalget anser det som nævnt for rigtigst at bibeholde en optagelsesprøve, hvis resultat indgår med betydelig vægt. Det forudsættes, at det upræcise begreb "talent" defineres nøjere, evt. i en bekendtgørelse, således at det kommer til at fremgå udtrykkeligt, hvad nævnet ønsker at måle ved optagelsesprøven.

Der er enighed om, at ansøgere under 20 år ikke bør have mulighed for optagelse på skolen, medmindre de opfylder visse på forhånd fastsatte objektive betingelser i form af speciel erhvervserfaring af en vis varighed. De bør derfor heller ikke kunne deltage i optagelsesprøven. Denne begrænsning har sammenhæng med, at udvalget finder det rettest, at ingen for fremtiden optages uden at have deltaget i optagelsesprøven (bortset fra ansøgere fra Grønland og Færøerne), og at ingen ansøger, der har en teoretisk mulighed for optagelse, kan udelukkes fra optagelsesprøven. Uden en normal begrænsning af ansøgerkredsen til personer på 20 år eller derover må man herefter regne med, at deltagerantallet i prøven vil blive væsentligt større end det allerede nu store antal, hvilket vil indebære en betydelig belastning i forbindelse med afholdelsen af prøven.

Når prøveresultatet skal indgå med en betydelig vægt i vurderingsgrundlaget, er det væsentligt, at prøven bliver så omfattende, som det er praktisk og økonomisk muligt. I denne henseende må der tages hensyn ikke alene til de udgifter, der påføres skolen ved prøven, men også til, at det kan være økonomisk belastende for ansøgere med erhvervsarbejde at deltage i prøven. Udvalget mener derfor, at man skal indskrænke sig til en prøve af to dages varighed, hvilket dog også er en udvidelse i forhold til den nuværende ordning, hvor prøven afvikles på én dag. Ved denne udvidelse vil det være muligt at inddrage også andre prøveformer end de hidtil anvendte i den samlede prøve. For at begrænse ansøgernes rejseudgifter anbefales det, at prøven afhol-

des både i Aarhus og København på samme tid.

Ansvar for prøvens tilrettelæggelse og gennemførelse påhviler (som hidtil) nævnet med praktisk bistand fra skolen. Nævnet har ansvaret for opgavernes art og udformning.

Det er den overvejende opfattelse i udvalget, at lærere fra skolen skal medvirke ved bedømmelse af prøvematerialet, og at bedømmelsen af den enkelte prøve bør foretages af en lærer og to repræsentanter for nævnet. I tilfælde af uenighed om vurderingen anvendes samme regler, som gælder for samarbejde mellem eksaminator og censorer ved højere uddannelser, således at eksaminator har én stemme og hver af censorerne én stemme.

6.5. Det samlede optagelsesgrundlag.

Udvalget mener, at bedømmelsen af optagelsesprøven bør udtrykkes i et antal points, f.eks. enten 0, 4, 8, 12 eller 16. Dette har sammenhæng med det neden for anførte forslag om, at optagelsesspørgsmålet afgøres ud fra beregning af et samlet pointsantal, hvori indgår såvel prøveresultatet som objektive kriterier. Der er enighed om, at prøveresultatet må tillægges den særlige betydning, at et 0 udelukker optagelse, uanset hvor højt pointtal vedkommede har.

Udover prøveresultatet bør der efter udvalgets opfattelse også lægges vægt på ansøgernes forhold i øvrigt, herunder alder, uddannelsesmæssig baggrund, erhvervserfaring, udlandsophold og andre særlige aktiviteter. Man finder

det rettest at lade disse forhold indgå i vurderingen med på forhånd fastsatte pointværdier, således at optagelsen sker alene på grundlag af det samlede antal points inklusive de points, der er givet for prøven. Afgørelsen af hvilke ansøgere med lige stort pointsantal, der skal optages, hvis de ikke alle kan optages, mener man bør træffes ud fra prøveresultatet, således at man inden for gruppen optager dem, der har flest points til prøven. Har flere ansøgere samme points til prøven, underkastes besvarelsene en ny og mere differentieret bedømmelse, således at ansøgere med de bedste besvarelser optages.

Til illustration af en mulig vægtnings-skala har man drøftet følgende system, som flertallet mener bør kunne danne grundlag for nærmere overvejelser i forbindelse med udformningen af reglerne:

	Points
<u>Alder</u>	
20-25 år	2
over 25 år	1
under 20 (i de særlige undtagelsestilfælde)	0
<u>Erhvervserfaring</u>	
5 år og derover	3
4-5 år	2
3-4 år	1
herunder	0

	Points
<u>Forudgående uddannelse</u>	
Studentereksamen eller gennemgået videre- gående uddannelse	3
Realeksamen eller 10. klasse	1
EFG-uddannelse eller anden uddannelse	
for 16-19 årige	1

Sidstnævnte to grupper kan begge medregnes.

Længerevarende udlandsophold

Mindst ni måneders samlet ophold i udlandet 1

Særlige aktiviteter

Dokumenteret medlemskab af bestyrelser, akti-
vitet i forbindelse med skole- eller forenings-
blade 1

Ved anvendelse af disse pointsværdier sammenholdt med forslaget om points for prøven skønner man at kunne opnå den tilstræbte balance mellem "talent" og objektive kriterier.

6.6. Optagelsesterminer.

Efter den gældende ordning optages der to gange om året. Antallet af ansøgere har vist sig at være betydeligt lavere om efteråret end om foråret, og da det antal, der **kan** optages pr. semester, er det samme, medfører ordningen, at det er meget lettere at blive optaget om efteråret end om foråret. Udvalget foreslår denne ulighed afskaffet ved, at

der kun sker optagelse én gang om året, men således at halvdelen af de optagne først påbegynder uddannelsen et halvt år senere.

6.7. Vederlag til optagelsesnævnets medlemmer.

Der er enighed om, at nævnets medlemmer ikke bør vederlægges for deltagelse i nævnets møder. Dette er en selvfølge for så vidt angår skolens repræsentant og anses også for naturligt, for så vidt angår organisationsrepræsentanterne. Derimod finder udvalget det rimeligt, at der tilvejebringes en ordning, hvorefter organisationsrepræsentanterne kan vederlægges for det betydelige arbejde, der er forbundet med at bedømme besvarelser ved optagelsesprøven. Dette arbejde kan fuldt ud sidestilles med sædvanlig censorvirksomhed.

Kapitel 7. Den hidtidige uddannelse.

7.1. Lovteksten.

Ifølge § 1 i lov nr. 41 af 4. februar 1970 har Danmarks Journalisthøjskole til formål at meddele undervisning til uddannelse af journalister. Efter lovens § 4, stk. 2, omfatter højskolens undervisningsvirksomhed en forskole, en grunduddannelse samt efteruddannelses- og specialkurser. Endelig har Institut for Presseforskning som tidligere omtalt (under 3.3.) bl.a. til opgave at etablere en videregående uddannelse for studerende, der har gennemgået grunduddannelsen ved Danmarks Journalisthøjskole, i samarbejde med Aarhus Universitet at etablere en tillægsuddannelse i journalistik med henblik på virksomhed i presse, radio og tv for studerende og kandidater fra universiteter og andre højere uddannelsesinstitutioner samt i samarbejde med de enkelte fakulteter ved Aarhus Universitet at give universitetsstuderende i øvrigt adgang til at gennemgå kurser og eventuelt aflægge eksamen eller anden prøve i fag, der hører under instituttets virkeområde (§ 7, stk. 1, nr. 3-5). Af kapacitetsmæssige grunde har det - bortset fra kortvarige forsøgsordninger - ikke været muligt at etablere hverken et efteruddannelsesprogram eller nogen af de til instituttet henlagte uddannelser.

7.2. Uddannelsesbekendtgørelsen fra 1971.

.Statsministeriets bekendtgørelse nr. 21 af 6. januar 1971 om grunduddannelse og eksamen ved Danmarks Journalist-

højskole indeholder udførlige bestemmelser om forskolen og om uddannelsens 1. og 2. del.

Det fremgår heraf, at journalistuddannelsens varighed er fire år, fordelt med et semester på forskolen, to semestre på 1. del og to semestre på 2. del (§ 2) samt en praktisk uddannelse af 18 måneders varighed inden påbegyndelsen af 2. del (§ 8).

Ifølge § 4 omfatter forskolen følgende fag og faggrupper: Elementær journalistik, elementær grafisk teknik, journalistisk sprogbehandling, elementær pressekundskab, presseetik og presseret og den daglige avis. Forskolen afsluttes med en forprøve omfattende tre opgaver i elementær journalistik, en journalistisk opgave med særligt henblik på den journalistiske sprogbehandling og en skriftlig eller mundtlig prøve i pressekundskab eller presseetik/presseret. For hver opgave og prøve gives der en karakter efter den for de højere uddannelsesinstitutioner gældende 13-skala, og den, der ikke har opnået mindst 6,0 i gennemsnit efter denne skala, har ikke bestået forprøven.

§§ 5 og 6 - hvis indhold er blevet væsentligt ændret gennem den neden for under 7.3 omtalte uddannelsesbekendtgørelse fra 1974 - gav detaljerede regler for den teoretiske del af grunduddannelsen. Herefter skulle 1. del omfatte følgende fag og journalistisk metode inden for disse:

- 1) Dansk samfundsbeskrivelse, samfundsøkonomi samt erhvervslevets og arbejdsmarkedets forhold.
- 2) Lovgivningsmagten, centraladministrationen og domstolene.
- 3) Dansk politik.
- 4) Lokalstyre og lokaladministration.
- 5) Socialpolitik og sociale

forhold. 6) Uddannelse og videnskab. 7) Kulturjournalistik. 8) Verdenspolitik. 9) Presseetik og presseret, 10) Pressens og andre massemediers struktur og virksomhed. 11) Sproget i massemedierne.

De førstnævnte seks fag var obligatoriske, medens der inden for de under 7-11 nævnte fag var valgfrihed, men således, at en studerende ikke kunne bestå 1. del uden at have bestået et vist minimum af de valgfri fag. I alle fag kunne der indgå opgaver med forskellig sværhedsgrad, der skulle udtrykkes i points fra 1-3 efter journalisthøjskolens nærmere bestemmelse. Inden for de valgfri fag havde dette den rent praktiske virkning, at jo højere sværhedsgrad en studerende valgte inden for et eller flere fag, des færre fag kunne den pågældende beskæftige sig med, idet minimumskravet var, at man skulle løse opgaver med en samlet sværhedsgrad af seks points. Ved at vælge et højt pointtal inden for et tilvalgsfag fik den studerende altså god mulighed for at fordybe sig i det pågældende fag. I samtlige fag blev der givet karakter efter 13-skalaen, og til at bestå 1. del krævedes derfor også, at den studerende havde opnået et gennemsnit på mindst 6,0.

I grunduddannelsens 2. del indgik redaktionsøvelser og seminarer samt en orienteringsundervisning inden for journalistiske specialer. Redaktionsøvelserne skulle omfatte træning i forskellige former for dagspressejournalistik samt radio- og tv-journalistik. I sidste semester vælger hver enkelt studerende et af medierne som speciale. Seminarundervisningen skulle omfatte følgende fag: Dansk politik, økonomi

og erhvervsstof, retsvæsen, socialt stof, konununalstof, udenrigspolitik, undervisning og kulturstof, videnskab og teknik, psykologi, sociologi, massemedier, kommunikationsteori, samt bladøkonomi og bladadministration og sproget i massemedierne. Den studerende vælger blandt disse fag to stofområder som fagspecialer og deltager i seminarøvelser heri.

2. del skulle i medfør af bekendtgørelsens § 11 afsluttes med en eksamen, hvori indgik en skriftlig praktisk prøve (hovedopgaven), hvortil der skulle gives en forberedelsestid på indtil fire uger efter journalisthøjskolens nærmere bestemmelse. Karakteren for hovedopgaven talte dobbelt. I eksamensresultatet blev i øvrigt indregnet en karakter beregnet som gennemsnittet af karaktererne i de oven for omtalte fagspecialer, og endvidere skulle indregnes en karakter for den studerendes præstationer under de ligeledes nævnte redaktionsøvelser. Den, der ikke opnåede mindst 6,0 i gennemsnit efter 13-skalaen, havde ikke bestået 2. dels eksamen.

7.3. Ny uddannelsesbekendtgørelse.

Den uddannelse, der var hjemlet i lov nr. 41/1970 og nærmere beskrevet i bekendtgørelse nr. 21/1971, startede ved begyndelsen af efterårssemestret 1971. I de følgende år måtte man både fra lærernes og de studerendes side konstatere visse svagheder i det uddannelsesmønster, som udviklede sig på grundlag af de givne retsfor skrifter, og der fremsattes allerede efter et par års forløb ønsker om enkelte korrektioner. Hovedårsagen hertil var vel nok den omstændighed, at Danmarks Journalisthøjskole i lighed med andre

uddannelsesinstitutioner fik afmatningen i landets økonomiske situation at føle - endda i særlig alvorlig grad, fordi der var tale om en ny institution under opbygning. De bevillingsmæssige nedskæringer kom nemlig især til at virke på den måde, at udvidelsen af lærerkapaciteten ikke kunne ske i den takt, der var forudset under de foregående års arbejde på at etablere en ny journalistuddannelse. Både i 1974 og endnu i dag er situationen den, at hverken journalisthøgskolens lærerstab eller staben af videnskabelige medarbejdere ved Institut for Presseforskning er nået op på det antal, der i bemærkningerne til lovforslaget var forudset som den endelige kapacitet for de to institutioner i fuldt udbygget stand. Den forudsete størrelse var nemlig 21 fuldtidsbeskæftigede lærere og ni videnskabelige medarbejdere (seks afdelingsforstandere og tre amanuenser), men på grund af den økonomiske udvikling er tallene i dag kun 19 lærere og syv videnskabelige medarbejdere (fem afdelingsforstandere og to amanuenser).

Blandt andet af denne grund måtte lærerrådet konstatere, at der ikke var kapacitet til at fortsætte en uddannelse, hvori indgik som et karakteristisk træk, at hver enkelt studerende efter at have fulgt seks obligatoriske og et mindre antal valgfri fag på 1. del og efter at have afviklet den praktiske del af uddannelsen skulle have mulighed for at "genvælge" to af de samme fag med henblik på at beskæftige sig mere grundigt med disse over en længere periode (fagspecialerne). Med den indtrådte knaphed på lærerstillinger og på midler til at afvikle dele af uddannelsen ved forelæ-

sere udefra måtte lærerrådet vurdere situationen derhen, at kapaciteten kun kunne bære en studieform, hvorunder de studerende på grunduddannelsen afviklede nogle fag på 1. del og andre fag på 2. del, således at en "doublering" inden for fagene af den beskrevne karakter ikke kunne finde sted. En sådan ændring kunne imidlertid kun ske gennem en revision af den ministerielle uddannelsesbekendtgørelse.

Andre hensyn støttede ønsket om en sådan revision. Det store antal fag på grunduddannelsen og kravet om afslutning af hver studiedel med en karaktergivende eksamen skabte problemer, fordi de studerende havde vanskeligt ved at holde fagene ude fra hinanden og følte det som en særlig belastning, at de efter afslutningen af en studiedel kunne risikere at have opnået mindre end 6,0 i gennemsnit, hvorefter de måtte bruge et helt semester på at søge et bedre resultat opnået. Heraf udsprang ønsket om dels at få ophævet kravet om karakterer ved andre prøver end forprøven og den afsluttende hovedopgave, således at lærerens vurdering af de studerendes præstationer kun skulle udtrykkes med "bestået" eller "ikke bestået"; og dels at koncentrere uddannelsen i de enkelte fag på en sådan måde, at den studerende kun skulle følge ét fag ad gangen, således at man i en periode på f.eks. fire uger kun skulle beskæftige sig med et hovedemne og derved arbejde mere i dybden, end der gives mulighed for, når der samtidigt skal arbejdes med mange fag gennem en længere periode. Tanken om at gå over til et sådant "modulsystem" fandt også tilslutning fra lærerside. Som en fordel herved ud over de nævnte blev det yderli-

gere fremhævet, at vurderingen "ikke bestået" efter et modulforløb ikke var forbundet med så alvorlige konsekvenser som det at dumpe efter en hel studiedel, idet resultatet kunne rettes op ved at tage modulet om (eller eventuelt vælge et andet fag) og således kun medføre tab af ca. fire uger i det samlede studieforløb.

Ud fra denne tankegang besluttede lærerrådet at anmode Statsministeriet om udfærdigelse af en ny bekendtgørelse, og denne beslutning blev støttet af journalisthøjskolens bestyrelse. Ministeriet efterkom anmodningen gennem udstedelse af bekendtgørelse nr. 345 af 25. juni 1974 om forprøve og grunduddannelse ved Danmarks Journalisthøjskole.

Ifølge denne bekendtgørelse skal uddannelsen som hidtil have en varighed af fire år, og grundelementerne i uddannelsen er uændrede: En forskole af et semesters varighed og en grunduddannelse af fire semesters varighed. I uddannelsen indgår som hidtil en praktisk uddannelse af 18 måneders varighed.

Hvad angår undervisningen på forskolen og den afsluttende forprøve indeholder bekendtgørelsen kun nogle rent redaktionelle ændringer i forhold til den tidligere ordning.

Det afgørende nye er opbygningen af grunduddannelsen. Denne består af to obligatoriske fag samt en række tilvalgsfag og en hovedopgave. For den sidstnævnte gives karakter efter 13-skalaen, men bortset herfra afsluttes undervisningen i hvert fag med, at den ansvarlige lærer meddeler den studerende, at resultatet af den pågældendes deltagelse i undervisningen er "bestået" eller "ikke bestået".

De obligatoriske fag er: 1) Anvendt journalistik (hvorved forstås deltagelse i fremstillingen af skolens værkstedsprodukt "Også en Avis", som på grundlag af abonnementstegninger udgår til folkeskolen i et oplag på godt 16.000 eksemplarer) , og 2) Tekniske mediafag. I undervisningsplanlægningen er "anvendt journalistik" placeret på 1. del og "tekniske mediafag" på 2. del.

Tilvalgsfagene er:

1. Samfundsfag og journalistisk metode inden for disse: a) Dansk samfundsbeskrivelse, samfundsøkonomi samt erhvervslivets og arbejdsmarkedets forhold, b) Socialpolitik og sociale forhold, c) Dansk politik, lovgivningsmagten, centraladministrationen og domstolene, d) Lokalstyre og lokaladministrationen, e) Hovedpunkter af dansk strafferet, civilret og retspleje.

2. Mediafag: a) Journalistiske udtryksformer inden for et eller flere af de under 1. eller 3. nævnte fag. b) Pressejura. c) Massemediekundskab, d) Media-målformulering. e) Sproget i massemedierne, f) Kommunikationsteori.

3. Specialfag og journalistisk metode inden for disse: a) Undervisning og uddannelse, b) Videnskab og teknik. c) Verdenspolitik, d) Kultur, e) Sociologi og psykologi.

Kapitel 8. Den foreslåede journalistuddannelses struktur og indhold.

8.1. Indledning.

Der er i udvalget enighed om det hensigtsmæssige i, at de nærmere bestemmelser om journalistuddannelsens struktur og indhold også i fremtiden fastsættes administrativt, således at kun hovedrammerne for uddannelsen indgår i selve lovteksten. Som følge heraf foreslår man lovens § 1 formuleret sådan:

"Danmarks Journalisthøjskole er en statsinstitution, der har til opgave at meddele grunduddannelse, videreuddannelse, efteruddannelse og tillægsuddannelse inden for journalistiske og dermed beslægtede fagområder og at drive forskning inden for samme områder."

Endvidere foreslår man indsat en paragraf, der nærmere redegør for journalistuddannelsens længde, (jfr. neden for under 8.3.) og for begreberne videreuddannelse og efteruddannelse (jfr. neden for under 8.8. og kapitel 9). Kapitel 10 giver en redegørelse for journalistuddannelsens forhold til andre uddannelser og i forbindelse hermed for problematikken omkring tillægsuddannelse.

Af grunde, som er omtalt oven for under 4.3., har udvalget imidlertid ikke ment at kunne behandle problemerne i forbindelse med en lovrevision uden at drøfte hovedprincipperne for uddannelsens struktur og indhold. På grundlag af disse drøftelser skal udvalget foreslå, at der i forbindelse med en eventuel revision af loven udstedes en ny uddannelsesbekendtgørelse i nær overensstemmelse med de i det-

te kapitel beskrevne retningslinjer.

8.2. Uddannelsens hovedprincipper.

Efter udvalgets opfattelse bør journalistuddannelsen bygge på følgende overordnede principper:

1. Almen grunduddannelse: Heri ligger, at journalistuddannelsen er en almen og bred grunduddannelse uden egentlig specialisering.

2. Samtidig: Dette princip indebærer, at undervisningen bygges op omkring begrebet samtidighed i læreprocessen mellem indhold og form, således at faglig teoretisk indlæring så vidt muligt altid sker i tæt sammenhæng med træning i at formidle det pågældende stof eller emneområde.

3. Fremadskridende uddannelsesforløb: Det vil sige, at hvert afsnit af uddannelsen logisk og pædagogisk bygger videre på et foregående og peger frem mod et følgende. Princippet indebærer, at den studerende som hovedregel må følge de enkelte fag i en fastsat rækkefølge, idet kravene til f.eks. at bestå et 2. dels fag vil være af en sådan karakter, at faget kun kan bestå af den, der har været i praktik, hvilket igen forudsætter, at den pågældende har bestået grunduddannelsens 1. del og herunder den indlagte forprøve.

4. Spændvidde: Uddannelsen bør have et sådant indhold, at den uddannede journalist er i stand til at fungere inden for det til enhver tid gældende mediemønster, herunder også inden for informationsvirksomhed. Det forudsættes altså, at den uddannede journalist er forberedt til at

deltage aktivt i den fortsatte udvikling af mediesystemet i de kommende år, og at journalistuddannelsen også indeholder tilbud, der kan gøre en uddannet journalist kvalificeret som informationsmedarbejder i den offentlige og den private sektor.

8.3. Uddannelsens længde.

Efter udvalgets opfattelse bør en ny journalistisk grunduddannelse ikke være af kortere varighed end den nuværende, d.v.s. fire år, og man foreslår den opdelt i følgende elementer: Grunduddannelsens 1. del tre semestre = halvandet år (med indbygget stopprøve - forprøven - efter 2. semester) , praktik tre semestre = halvandet år og grunduddannelsens 2. del to semestre = et år. J. M. Westergaard havde dog gerne set en ændring i rækkefølgen, således som det kommer til udtryk i særudtalelsen side 150.

Udvalget har i den sammenhæng drøftet det i folketinget i 1975 fremsatte lovforslag om at afkorte den fire-årige journalistuddannelse til en tre-årig fordelt med halvandet år til den teoretiske og halvandet år til den praktiske del af uddannelsen (se Folketingstidende 1975-76 sp. 2802 og sp. 4760; A sp. 2103). Der er i udvalget enighed om at fraråde en omlægning af journalistuddannelsen efter disse retningslinjer, og til støtte herfor skal man anføre følgende:

Med den betydning, det journalistiske arbejde i medierne har for hele samfundet, og med de stigende krav, såvel fagligt som teknisk, der stilles til journalisterne, vil det efter udvalgets opfattelse være særdeles betænke-

ligt at gøre uddannelsen kortere end de fire år.

Som det vil fremgå af de følgende afsnit i dette kapitel, har udvalget lagt megen vægt på at styrke det praktiske indhold i uddannelsen. Det vil ske både gennem den foreslåede tætte sammenslutning mellem faglig indlæring og journalistisk træning i de enkelte fag på journalsthøjskolen og gennem mere faste retningslinjer for den praktiske del af uddannelsen (praktiktiden). Herved er tilknytningen til praksis blevet fremhævet på en sådan måde, at der indholdsmæssigt vil være tale om en større orientering af uddannelsen hen imod arbejdsmetoder, journalisten har brug for at beherske.

Da man ikke - således som mediestrukturen har udviklet sig - kan påregne, at en egentlig uddannelse ud over praktiktiden kan foregå på redaktionerne, er det nødvendigt, at de studerende på højskolen har tid både til faglig fordybelse og til erhvervelse af indsigt i grundlaget for den journalistiske virksomhed. Og skal der være en rimelig balance mellem denne, helt nødvendige teoretiske del af uddannelsen og den praktiske del, kan det samlede uddannelsesforløb ikke være kortere end fire år.

Det må her understreges, at i disse fire år er medregnet praktiktiden på halvandet år, som jo ligger uden for journalsthøjskolen, således at den enkelte studerende kun modtager undervisning på skolen i to og et halvt år. Dette må siges at være en begrænset tid til at erhverve den kunnen og de færdigheder, nutidens samfund med rette kan kræve af en uddannet journalist.

Udvalget har i denne forbindelse drøftet et forslag om at åbne mulighed for, at den studerende i tiden mellem bestået optagelsesprøve og starten på grunduddannelsen kunne opholde sig en til to uger på en redaktion. En sådan forpraktik kunne tjene til at sikre, at alle studerende fik en praktisk viden om faget og om journalisters arbejdsvilkår, inden de begyndte på selve uddannelsen. Forpraktikken kunne have betydning for undervisningen på journalisthøjskolen og sikre en forbindelse med praksis straks fra starten af studiet.

Af de anførte grunde har der i udvalget været en positiv holdning til forslaget om forpraktik, men der har dog også været enighed om, at en gennemførelse af forslaget i den foreliggende form ville støde på så store praktiske vanskeligheder, at forslaget må opgives. Derimod finder udvalget det meget vigtigt, at undervisningen på journalisthøjskolen tilrettelægges på en sådan måde, at de studerende straks fra studiets begyndelse orienteres om det journalistiske arbejde i praksis og gennem hele studieforløbet trænes i at udmønte de indhøstede kundskaber i en journalistisk relevant form.

8.4. Målbeskrivelse.

En nærmere beskrivelse af de resultater, der tilsigtes opnået med journalistuddannelsen, forudsætter en opdeling af uddannelsesforløbet og en beskrivelse af de krav, der ud fra pædagogiske vurderinger og hensyntagen til erhvervets behov bør opstilles på de forskellige stadier.

Når man ud fra denne betragtning søger at formulere sådanne krav, som den studerende må opfylde ved starten af uddannelsen, er der i udvalget enighed om, at der som hidtil ikke bør opstilles krav om bestemte eksaminer, men at uddannelsen tilrettelægges på et niveau svarende til de videregående uddannelsers, således at studentereksamen eller tilsvarende eller højere eksamen normalt vil være en forudsætning for at kunne gennemgå uddannelsen. I øvrigt må det forudsættes, at en aspirant til journalistuddannelsen har stor interesse for samfundsforhold, er i besiddelse af evne til at formulere sig både skriftligt og mundtligt, har kreative anlæg og evne til at komme i kontakt med mennesker samt har bestået et kursus i maskinskrivning (se i øvrigt kapitel 6 om optagelsesproceduren).

Efter bestået forprøve må det forudsættes, at den studerende har grundlæggende viden om det journalistiske håndværk, kender grundbegreberne inden for kildekontakt og kildevurdering samt kender begreber omkring (og kan arbejde med) grafisk teknik inden for flere medieformer. Endvidere må der på dette stadium kræves kendskab til samfundsvidenskabelige metoder, som er relevante i journalistik, til den danske mediestruktur (dagspresse, radio, tv og andre massemedier), til de vigtigste dele af informationsretten (presseetik og presselovgivning, ophavsret og information om offentlige anliggender) og til centrale og lokale myndigheders organisationers opbygning og funktion. Endelig må det kunne kræves, at den studerende har en betydelig viden om fagligt indhold og journalistisk metode inden for

redaktionelle emne-områder samt kendskab til de visuelle muligheder i redaktionel sammenhæng og til informationsvirksomhed i den offentlige og den private sektor samt til informations-medarbejderes særlige arbejdsvilkår og -forhold.

Efter grunduddannelsens tredje semester og altså umiddelbart før praktiktiden må det yderligere kunne kræves, at den studerende har en betydelig viden om journalistiske/tekniske arbejdsforhold inden for elektroniske og trykte medier, kan benytte sproget som journalistisk værktøj, er i stand til på elementært plan at beskrive og analysere problemer omkring mediemæssige forhold og kender nyhedsbegreberne, som de bruges i pressen.

De yderligere krav, der kan stilles efter praktiktiden, går ud på, at den studerende ved starten af 2. del på journalsthøjskolen

1. kan deltage i kontinuerlig, journalistisk produktion, kan arbejde under tidspres og har kendskab til kildekontakt og kildevurderinger under faktiske journalistiske arbejdsforhold,
2. selvstændigt kan indkredse en "historie" og viderebringe den til sine modtagere,
3. kender konkurrenceforholdene mellem journalister på forskellige arbejdspladser,
4. har prøvet at samarbejde med andre journalister, med fotografer og ansatte i andre af mediets afdelinger end redaktionen, og
5. er i stand til at beskrive og analysere mediemæssige forhold og kan belyse dem med konkrete eksempler.

Efter udvalgets opfattelse må man på dette stadium i uddannelsen kunns forvente, at den studerende er i stand til at vælge mellem forskellige uddannelsesforløb for de to sidste semestre (medievalg og journalistiske specialer).

Endelig må man efter udvalgets opfattelse kunne kræve, at den, der har gennemgået hele journalistuddannelsen, opfylder en række yderligere krav, idet den uddannede journalist skal

1. være i besiddelse af tekniske/journalistiske færdigheder, der gør den pågældende kvalificeret til at udøve både producerende og redigerende funktioner i medierne (herunder distrikts-, magasin- og fagpressen) samt i producerende, redigerende og rådgivende funktioner i informationsvirksomhed,
2. være i stand til at arbejde med fagets grundlæggende discipliner,
3. have kendskab til journalisters arbejdsforhold inden for medierne,
4. kunne beskrive målgrupper og være i stand til at producere målrettet,
5. kunne definere sin egen funktion som journalist i forhold til omverdenen,
6. kende samfundets opbygning og funktion og vide, hvor det for medierne relevante stof kan fremskaffes,
7. kunne beskrive kildesystemer og vigtig litteratur inden for konkrete fagområder,

8. ud fra viden om nyhedskriterier og arbejdsformer kunne analysere og beskrive form og indhold af et journalistisk produkt, og
9. være velorienteret om samfundsforhold og kunne arbejde journalistisk systematisk inden for fagområder.

8.5. Grunduddannelsens 1. del.

Undervisningen på grunduddannelsens 1. og 2. semester bør efter udvalgets opfattelse fortrinsvis foregå som en indføring i journalistisk arbejdsmetode og være sammensat af:

1. Obligatoriske kursusfag. Denne del af uddannelsen skal sikre, at de studerende får et indgående kendskab til det danske politiske system (lokalt og på landsplan), de største interesseorganisationer, politi- og retssystemet, den offentlige administrations opbygning og funktioner, erhvervslivet etc.

2. Obligatoriske orienteringsfag. Herunder skal der undervises i det journalistiske håndværk, grafisk teknik, illustrations-kundskab og -teknik, informationsteknik samt sociologisk metode. Desuden pressekundskab og informationsret.

3. Redaktionsarbejde. I to længere perioder skal de studerende arbejde i redaktioner, som kendes på større provinsaviser (i den sidste periode kan der dog gives adgang for de studerende til at vælge redaktionsarbejde ved et andet trykt medium). I redaktionerne undervises intensivt

i journalistiske arbejds- og udtryksformer samtidig med, at de studerende indhenter faglig viden inden for redaktionens emneområde. Arbejdet i redaktionerne tilrettelægges ud fra en lokal journalistisk synsvinkel. Det er ønskeligt, at væsentlige produkter, der fremstilles i forbindelse med undervisningen, forelægges for og drøftes med modtagergrupper uden for skolen.

Grunduddannelsens 2. semester afsluttes med en individuel evaluering (forprøven), hvorved eksterne censorer medvirker. Prøven skal afgøre, om den studerende skønnes egnet til at fortsætte studierne på grunduddannelsens 1. dels 3. semester. Undervisningen her omfatter:

1. Produktion af skolens værkstedsavis.
2. Tekniske mediafag. Undervisningen heri tager sigte på at give de studerende grundig viden om tekniske/journalistiske forhold inden for tv, radio og trykte medier (hermed menes alle trykte massemedier, der fungerer som praktiksteder).
3. Et mediateoretisk fag (f.eks. massemediekundskab, kommunikationsteori, informationsret, sproglig kommunikation, informationsteknik).

8.6. Praktiktiden.

Efter udvalgets opfattelse bør praktiktiden (18 måneder) tilrettelægges på en sådan måde, at praktikanten får mulighed for på en alsidig måde at konfrontere den erhvervede journalistiske viden med praksis, dels ved at udføre redaktions teknisk arbejde, dels ved at arbejde med sådanne

stofområder, som er indgået i den hidtidige del af uddannelsen. Det anses som vigtigt at styrke praktiktidens uddannelsesmæssige indhold, så der bliver tale om et relevant led i den samlede journalistuddannelse. Det er af væsentlig betydning, at den studerende løbende får sit arbejde vurderet og kritiseret af aktive journalister, og at den studerende over en længere periode prøver at fungere i et journalistisk-fagligt miljø. Navnlig i begyndelsen af praktiktiden er der et meget stort behov for kontinuerlig vejledning af den studerende, og gennem hele perioden bør der afsættes tid for aktive journalister til at diskutere relevante emner med praktikanten i forbindelse med dennes arbejde.

Praktiktiden gennemføres på almene og specielle praktiksteder. Opdelingen i almene og specielle praktiksteder bør foretages af journalisthøjskolens styrende organer. Hele praktiktiden kan afvikles på et alment praktiksted, men perioden kan også deles. Dog skal den studerende være mindst 12 måneder på et alment uddannelsessted.

Udvalget ønsker at henlede opmærksomheden på værdien af informationsvirksomhed og andre medier end dagspressen som praktiksteder. Udvalget anbefaler, at et fremtidigt uddannelsesråd får som opgave løbende at tage stilling til praktikstedernes placering i grupperne "almene" og "specielle" praktiksteder under hensyntagen til ovennævnte.

Den praktiske uddannelse bør omfatte følgende elementer:

1. Arbejde med kilder: a) Almindelig kildekontakt (telefon teknik/personlige møder). b) Opbygning af kildenet.

c) Konfrontation med kilder, d) Mærke modtagernes reaktioner på journalistens arbejde.

2. Arbejdssituationer: a) Arbejdsdisciplin i forhold til et vagtskema. b) Kontinuerlig produktion (oplevelsen af, at der skal laves noget hver dag og inden for bestemte tidsrammer). c) Arbejde under tidspres.

3. Specielle arbejdsvilkår: a) Dead-line problemet (uanset mediets udgivelseshyppighed). b) Konkurrencen i forhold til andre medier, c) Kontinuerlig ideudvikling, d) Koncentrationsevne.

4. Samarbejde: Praktiske erfaringer med at indgå i en redaktion: a) Samarbejde med fotograf, grafisk tegner, b) Samarbejde med teknisk personale, arkivfolk etc. c) Samarbejde med andre journalister, d) Samarbejde med ansatte i andre afdelinger på bladets administration, akquisition, annonceafdeling etc. e) For praktikanter i informationsvirksomhed kan der specielt være tale om samarbejde med afdelinger eller kontorer på et rådhus, i en styrelse eller i et privat firma.

Løn- og arbejdsvilkår i praktiktiden forudsættes aftalt mellem de herom forhandlingsberettigede parter. Praktikstedet skal af skolen oplyses om disse vilkår samt vejledes om, hvorledes praktiktiden - inden for de aftalte rammer - forudsættes tilrettelagt under hensyn til, at den indgår som et led i uddannelsen.

Efter praktiktiden udfylder praktikstedet et standard-skema om praktiktidens forløb. Skemaet udformes af skolens styrende organer og danner grundlag for skolens løben-

de evaluering af sin 1. dels undervisning og for tilrettelæggelsen af 2. del.

8.7. Grunduddannelsens 2. del (to semestre).

Uddannelsen på 2. del tager sit udgangspunkt i de erfaringer, som den studerende har erhvervet i praktiktiden. Den studerende skal:

1. Efter eget valg lære tekniske/journalistiske færdigheder inden for medierne: TV, radio, trykte medier (dag- og distriktsblade, magasinpresse, fagpresse) eller informationsvirksomhed; den studerende skal sideløbende følge et fag, som danner det faglige indhold i de produkter, der laves i forbindelse med den specielle tekniske undervisning.
2. Fordybe sig ca. et semester i et fag efter eget valg.
3. Producere en afsluttende hovedopgave.

—ooOoo—

Det forudsættes fastsat i en ministeriel bekendtgørelse, i hvilke fag vurderingen af den studerendes indsats udtrykkes med "bestået" eller "ikke bestået", og i hvilke fag der gives karakter efter den for de højere uddannelsesinstitutioner gældende 13-skala.

8.8. Videreuddannelse (speciallinjer).

Som omtalt oven for under 8.2. bør journalistuddannelsen efter udvalgets opfattelse være en almen og bred

grunduddannelse uden egentlig specialisering.

Men det foreslås - se lovudkastets § 10, jfr. § 14 - at undervisningsministeren kan fastsætte bestemmelser om en videreuddannelse, der giver studerende som har gennemført grunduddannelsen, adgang til at specialisere sig inden for bestemte medier eller inden for bestemte stofområder.

Det må dog tilføjes, at oprettelsen af en speciallinje kun kan ske under forudsætning af øgede bevillinger til journalisthøjskolen.

8.9. Journalisthøjskolens tekniske udstyr. Krav til lærerstab og censorkorps.

Det er vigtigt, at de studerende på Danmarks Journalisthøjskole lærer at arbejde med den teknik, de senere møder i medierne: EDB-styring, skærm-terminaler, tv- og radioteknisk udstyr etc. Ønsket om, at væsentlige produktioner i forbindelse med uddannelsen på skolen forelægges for og drøftes med målgrupper uden for skolen, understreger betydningen af, at denne råder over moderne og effektiv sats- og trykteknik samt radio- og tv-udstyr. Dette behov er uafhængigt af den foreslåede lovrevision og eksisterer også under journalisthøjskolens nuværende struktur.

Udvalget anser det for ønskeligt, at en del af skolens lærere forud for en eventuel omlægning af uddannelsens struktur indsamler baggrundsmateriale inden for en række stofområder, så de kan påtage sig den redaktionsundervisning, der foreslås indført på grunduddannelsens 1. del. De pågældende lærere skal altså gennem individuelle efteruddannelsesprogrammer uddanne sig til en slags specialmedarbejde-

re inden for stofområder.

Som det flere steder er understreget i dette kapitel, bør der efter udvalgets opfattelse i en ny uddannelse lægges større vægt på undervisning i informationsteknik og dermed beslægtede fag, end det hidtil har været tilfældet. Det anses af den grund for ønskeligt, at der ved fremtidige læreransættelser tages hensyn til, at andre medier og informationsvirksomhed bliver bedre repræsenteret i lærerstaben. Indtil skolen har tilstrækkelig ekspertise på disse felter, bør den søge behovet dækket gennem øget brug af gæstelærere fra andre medier og fra informationsvirksomhed, ligesom den bør undersøge mulighederne for udveksling af lærere og journalister ved andre medier/informationsvirksomhed for perioder på ikke mindre end et semester. Endelig bør andre medier end dagspressen i fremtiden også være bedre repræsenteret i censorkorpset.

Kapitel 9. Efteruddannelse.

9.1. Problemstilling.

Efter udvalgets opfattelse er der et meget stærkt behov for efteruddannelse af journalister. Man finder, at finansieringen af en sådan efteruddannelse primært er en statslig opgave, og man finder, at en efteruddannelse må iværksættes meget snar--, jfr. den nærmere beskrivelse neden for af behovet for efteruddannelse på dette område.

Udvalget har besluttet at lægge betænkning nr. 672/1973 (i det følgende kaldet betænkningen) til grund for sit arbejde, idet den på væsentlige punkter dækker medlemmernes hovedsynspunkter. Blandt andet på grund af den siden 1973 skete udvikling har man dog fundet det nødvendigt på mange punkter at supplere indholdet i betænkningen med nye argumenter og synspunkter.

9.2. Behov.

Efter udvalgets opfattelse må et efteruddannelsesprogram tage sigte på at give journalister mulighed for stedse at dygtiggøre sig dels gennem a' jour-føring af deres kundskaber inden for deres arbejdsfelt, dels ved at muliggøre indføring i nye stofområder og medier. En efteruddannelse, der kan tilgodese disse krav, vil også kunne forbedre den mobilitet, der neden for beskrives som en vigtig forudsætning for journalisters beskæftigelsesmuligheder. Man finder ikke, at omskoling som begreb løser de aktuelle problemer omkring arbejdsløsheden inden for journalistfaget, men efter

udvalgets opfattelse vil efteruddannelsen have stor betydning som fremmede for beskæftigelsen. Man ønsker at præcisere dette, fordi problemerne omkring omskoling faldt uden for det kommissorium, der ligger til grund for betænkningen, se dennes indledning p. 5. Der er i udvalget enighed om, at forbedring af beskæftigelsesmulighederne som led i efteruddannelsen må prioriteres højt.

I øvrigt kan man ganske tilslutte sig den analyse af behovet, som er betænkningens hovedsynspunkt, hvorefter det journalistiske fags egenart bevirker, at problematikken omkring efteruddannelse er mere kompliceret her end inden for andre fagområder, idet der ligger en lang række årsager til grund for behovet. Som de vigtigste kan nævnes:

a. Der sker i det moderne samfund en voldsom udvikling inden for alle de områder, som det er journalistens opgave at beskrive. Det bliver derfor mere og mere vanskeligt for den enkelte journalist at følge med inden for det stofområde (eller de stofområder), han skal behandle. Dette motiverer journalisternes ønske om at få adgang til en effektiv og journalistisk relevant undervisning i sådanne emner som samfundsøkonomi, stats- og kommuneforvaltning, erhvervsforhold, herunder specielt arbejdsmarkedet, socialstof, sociologi, lægestof, kulturstof, forbrugerstof, jura, politik, specielt samtidshistorie, og udenrigspolitik.

b. I forbindelse med det under a. nævnte skal det understreges, at udviklingen har gjort det sværere for en journalist at skifte fra et stofområde til et andet. Pressens vanskelige økonomiske forhold, lukningen af en række

dagblade og nedlæggelse af redaktioner har for den enkelte journalist accentueret værdien af, at han kan indhøste tilstrækkelig viden også på andre stofområder end det, han for tiden arbejder med, idet dette vil give ham bedre muligheder for at kunne skifte stilling. Der tænkes altså herved alene på sådanne undervisningsformer, som er nævnt under a., og som giver journalisten mulighed for i almindelighed at følge med i udviklingen på flere stofområder. En egentlig omskoliningsvirksomhed falder derimod som nævnt i indledningen uden for det, der her betegnes som efteruddannelse.

c. Også på en række rent pressefaglige områder sker der en udvikling, som journalisten bør have mulighed for at følge med i. Der kan peges på emner som sprogbehandling, referat- og interviewteknik, pressens jura og etik, redigering, billedjournalistik (både udøvende og redigerende) m.m.

d. Af særlig betydning er det, at journalisten kan følge med på det tekniske område. Her tænkes på den teknik, som vedrører arbejdsprocesserne inden for redaktionen, den tekniske fremstilling m.m. For journalisten er det vigtigt at kunne følge med ikke blot i den teknik, der vedrører hans eget medium, men også i den, der vedrører andre medier.

e. Man fremhæver i denne forbindelse det betydningsfulde i, at journalisten f.eks. vil kunne skifte fra bladvirksomhed til radio, tv eller andre former for elektronisk kommunikation.

f. Også bladdrift og bladøkonomi er naturlige emner for en efteruddannelsesvirksomhed. Dette kan begrundes dels med det behov, som er opstået gennem de ansattes stærkere

inddragning i bladenes besluttende organer, og dels med nødvendigheden af, at der uddannes journalister til at overtage ledende stillinger i pressen.

g. Inden for både dagspressen og den øvrige periodiske presse samt informationsvirksomhed er der et stærkt behov for en efteruddannelse, der i særlig grad lægger vægt på lederfunktioner (i stillinger som chefredaktør, medredaktør., redaktionschef, informationschef, ledende redaktionssekretær o.s.v.).

Herefter skal udvalget fremsætte følgende supplerende bemærkninger til hele argumentationen under a.-g.:

I betænkningen p. 9 udtales en frygt for, at såvel ældre journalister uden teoretisk uddannelse som unge journalister, der har fået deres uddannelse under den gamle ordning, skal få en svag position over for dem, der kommer ind i faget med den nye fire-årige uddannelse bag sig.

Den udvikling, der er sket inden for journalistfaget siden 1973, har ikke alene bekræftet grundlaget for denne frygt, men har også yderligere accentueret forskellen mellem journalister med "gammel" og "ny" uddannelse. Det har bl.a. vist sig, at mobiliteten blandt den førstnævnte gruppe journalister er betydeligt mindre end inden for den anden gruppe, og det er en selvfølge, at en lav grad af mobilitet virker forringende på beskæftigelsesmulighederne.

Det skal herved tilføjes, at den tekniske udvikling inden for massemedierne i meget høj grad har forstærket behovet for efteruddannelse. De teknologiske problemer i forbindelse med arbejdsprocesserne inden for redaktionen og

produktionen er omtalt i betænkningen p. 10, men den tekniske udvikling siden betænkningens offentliggørelse har været så hastig, at der her er opstået særlige problemer for medarbejdere i massemedierne.

Et væsentligt problem i den nuværende situation opstår af den omstændighed, at den hidtidige - meget beskedne - efteruddannelse stort set kun har taget sigte på dagspressens medarbejdere. Men det er vigtigt, at alle massemedierne omfattes af fremtidige efteruddannelsesprogrammer - ikke mindst fordi man i de kommende år kan vente en meget stærk udvikling inden for andre medier end dagspressen. Det er derfor vigtigt, at man i god tid foretager en planlægning af efteruddannelsen under hensyntagen til denne forventede udvikling.

I den forbindelse bør noteres, at der i disse år er en vældig vækst i antallet af mennesker, der ansættes inden for fagpressen og inden for offentlig og privat informationsvirksomhed. Når en journalist, der har fået sin praktiske uddannelse inden for dagspressen, flytter til et fagblad eller til en informationsstilling, vil allerede denne overgang medføre problemer, medmindre man realiserer et efteruddannelsesprogram, som skaber sikkerhed for den nødvendige mobilitet. Også blandt de medarbejdere, der allerede beklæder stillinger inden for fagpressen, har der meldt sig et stort behov for efteruddannelse - et behov, som Dansk Fagpresse-Forening under de nuværende omstændigheder har ment at burde søge dækket gennem afholdelse af en serie kurser å én dags varighed - kurser, som har opnået stor

deltagelse, og med hvilke der er givet udtryk for betydelig tilfredshed. Inden for Dansk Fagpresse-Forening er man dog af den opfattelse, at alle former for efteruddannelse og således også den her omtalte rettelig henhører under Danmarks Journalisthøjskole og bør finansieres over statens budget.

Også for andre grupper af medarbejdere i massemedierne kan der peges på særlige behov for efteruddannelse. Man kan således nævne lay-out-medarbejdere, der med en teknisk uddannelse bag sig overgår til journalistisk arbejde eller redaktionssekretærfunktioner, og man kan nævne de mennesker, der på grundlag af en særlig uddannelse opnår ansættelse som special-medarbejder i eksempelvis magasinpressen.

Udvalget har i denne sammenhæng drøftet de uddannelsesmæssige problemer, der er forbundet med at udøve virksomhed som producer eller programmedarbejder i Danmarks Radio. På grund af de mange og meget forskelligartede krav, der må stilles til indehaverne af sådanne stillinger, foregår der en rekruttering blandt mennesker med vidt forskellige kvalifikationer og forudgående uddannelser. En del rekrutteres blandt mennesker, der har gennemgået den journalistiske grunduddannelse og måske som supplement hertil en praktisk journalistisk uddannelse inden for dagspressen eller andre medier. Mange producere rekrutteres fra en gruppe, hvis stillingsbetegnelse er producerassistenter, og hvis forudgående uddannelse er af overvejende teknisk karakter. Atter andre opnår ansættelse inden for Danmarks Radio på grundlag af en seminarieuddannelse, musikuddannelse eller anden uddannelse. Det er ønskeligt, at mennesker med sådanne uddannel-

ser fortsat kan ansættes som programmedarbejdere, og der er også et ønske om, at tekniske producere kan overgå til sådanne stillinger.

I det hele kan man sige, at stillingsstrukturen inden for Danmarks Radio skaber et behov for en vis fleksibilitet, og dette stiller betydelige uddannelsesmæssige krav. For at imødekomme disse anordner Danmarks Radio's ledelse i samarbejde med journalistgruppen de for udøvelse af de journalistiske fag i radio og tv nødvendige grund- og efteruddannelser. Denne uddannelsesaktivitet har de senere år været i stadig vækst og forventes i fremtiden at vokse betydeligt. Medarbejdere ved Danmarks Journalisthøjskole er inddraget i efteruddannelsen, ligesom ansatte ved Danmarks Radio i et endnu større omfang allerede nu deltager i uddannelserne på journalisthøjskolen som lærere, instruktører, forelæsere m.m.

Det vil efter udvalgets opfattelse være særdeles nyttigt, om dette samarbejde kan fortsættes og udvikles i de kommende år, men man finder dog ikke, at de her beskrevne uddannelser i egentlig forstand kan henføres under den efteruddannelse, der foreslås henlagt til Danmarks Journalisthøjskole. Derimod skal man pege på, at Danmarks Radio har et egentligt behov for efteruddannelse i f.eks. almen journalistik for de akademikere, som ansættes på specielle stofområder i nyhedsafdelingerne, ligesom Danmarks Radio også har behov for andre specielle efteruddannelsesarrangementer, som journalisthøjskolen på grund af manglende kapacitet ikke har kunnet iværksætte under den gældende lov.

Den for Danmarks Radio beskrevne problemstilling vedrørende programmedarbejdernes behov for efteruddannelse har paralleller inden for andre medier, hvor medarbejdere kan være rekrutteret på tilsvarende måde og med tilsvarende problemer som medarbejderne i Danmarks Radio, hvorfor der på linje med eventuelle efteruddannelseskurser for Danmarks Radio's programmedarbejdere bør gives tilsvarende muligheder for andre mediers medarbejdere.

Endelig skal udvalget som en sidste supplerende bemærkning til behovsanalysen fremføre, at en rigtigt tilrettelagt efteruddannelse også kan dække behovet for en øget specialisering, hvor et sådant behov måtte opstå, og at det i det moderne samfund vil være af stor betydning, at der kan gives en løbende og grundig orientering om moderne virksomhedsledelse, samarbejdsformer og lignende.

9.3. Form og indhold.

I overensstemmelse med betænkningens kap. 4 kan efteruddannelsens målsætning, form og indhold efter udvalgets opfattelse beskrives således:

Målsætning.

Skal en efteruddannelse af journalister kunne imødekomme de behov, der er beskrevet oven for under 9.2., må den efter udvalgets opfattelse sigte mod:

- a. a'jour-føring og uddybning inden for journalistens arbejdsfelt,
- b. omskoling inden for stofområder og medier og

c. indføring i nye fag og medier.

Form.

Med henblik på at realisere denne målsætning foreslår udvalget, at efteruddannelsen tilrettelægges på en sådan måde, at den omfatter forskellige kursustyper, som afvikles efter en tre-årig undervisningsplan. Som kursustyper foreslås:

1. Et alment a¹jour-føringskursus.
2. Fagkurser af samfundsorienterende art.
3. Kurser i journalistiske genrer og journalistisk teknik.
4. Kommunikationskurser.

Samtlige kurser forberedes gennem udarbejdelse af undervisningsplan, udsendelse af litteraturlister, skriftlige oplæg og indføring i studieteknik. Hvor det skønnes nødvendigt, afholdes før kursets påbegyndelse et optaktmøde, hvor kurset disponeres, arbejdsmateriale uddeles, og opgaver eventuelt stilles.

Under kursusopholdet er kursisterne pligtige at løse individuelle opgaver eller gruppeopgaver og at forberede sig til forelæsninger og øvelser.

I kurset indgår evaluering, d.v.s. vurdering, evt. gennem prøver, af indlæringens effekt, og forslag til videre studier.

Indhold.

Som program for undervisningens indhold inden for de

enkelte kursustyper foreslås:

1. Et alment a'jour-føringskursus har som målsætning en generel a'jour-føring på samfundsfaglige og mediafaglige områder. Kurset henvender sig fortrinsvis til journalister, der har gennemgået grunduddannelse for mere end 10 år siden. Disse medarbejdere skønnes at have et særligt behov for gennem en længere periode og mere alment at kunne opfriske kunnen og erhverve nye kundskaber og færdigheder. Kurset varer to måneder og har følgende indhold:

Faggruppe 1: Samfundsorienterende fag.

1. Udviklingslinjer i det danske samfund.
2. Økonomi og erhvervsliv i Danmark.
3. Dansk politisk historie siden 1945.
4. Politisk sociologi.
5. Lovgivningsarbejdet gennem de senere år.
6. Offentlig forvaltning i Danmark.
7. Uddannelse, forskning og kulturpolitik i Danmark.
8. Danmark og udlandet.
9. Internationale organisationer.
10. Verdenspolitik.

Faggruppe II: Mediafag.

1. Sproget i massemedierne.
2. Psykologi for journalister.
3. Kommunikationsteori og massekommunikationsforskning.
4. Ny teknik i massemedierne.
5. Pressejura.
6. Journalistens kilder, kildekritik.

Kurset, der antages at samle 20 maximalt 30 deltagere, afholdes hvert tredje år som internatskursus i Aarhus, i hvilken sammenhæng man henleder opmærksomheden på Journalistkollegiet som et egnet sted.

2. Fagkurser af samfundsorienterende art har som målsætning såvel a'jour-føring som omskoling inden for de pågældende fag- eller stofområder. Kurset henven-der sig såvel til yngre som ældre medarbejdere ved masseme-dierne. De tilsigter en mere dybtgående behandling af de pågældende fag end det førnævnte a'jour-føringskursus. Kur-serne er normalt af to ugers varighed, men kan i enkelte tilfælde udvides til tre uger eller forkortes til en uge.

Emnerne er følgende:

I.

1. Samfundsøkonomi.
2. Statistik og statistisk metode.
3. Dansk erhvervsliv.
4. Arbejdsmarkedsspørgsmål.
5. Kommunal økonomi.

II.

1. Politisk sociologi.
2. Lovgivningsarbejdet i Danmark.
3. Dansk forvaltning.
4. Retskundskab.
5. Dansk udenrigs- og forsvarspolitik.

III.

1. Dansk socialpolitik.
2. Landsplanlægning.

3. Trafikplanlægning.
4. Miljøspørgsmål og forureningsproblemer.

IV.

1. Undervisning og uddannelse i Danmark.
2. Forskning og teknik.
3. Dansk kulturpolitik.

V.

1. International politik.
2. Det europæiske samarbejde.
3. Nordisk samarbejde.
4. U-landsproblematik.

Under samme grupper arrangeres årligt et projekt-orienteret kursus, hvor hovedvægten lægges på journalistisk dybdegravning om et bestemt emne og på journalistisk metode under løsning af en sådan opgave. Som eksempler kan nævnes: Virkningen af en bestemt lovgivning i en bestemt region (f.eks. kommunalreformen), narkotikaproblemet, et udviklingslands problematik, virkningerne af en Storebæltsbro, gæstarbejderproblemet o.lign.

Kurserne antages at samle 20-30 deltagere og gennemføres efter en nærmere fastlagt turnus. De afholdes normalt som internatskurser på Journalistkollegiet i Aarhus, men kan i nogle tilfælde tænkes gennemført som eftermiddags- eller aftenkurser andetsteds. I så tilfælde må kurserne strækkes over en længere periode.

3. Kurser i journalistiske genrer og journalistisk teknik

har som målsætning såvel omskoling som forbedring af fær-

digheder. Behovet for denne type kurser er skabt som følge af ændringer i mediastrukturen, som medfører at journalister hyppigere end tidligere skifter arbejdsplads og emner.

Kurserne er normalt af en uges varighed og kan eksempelvis være kurser for 1) redaktionssekretærer, for 2) lokalredaktører, for 3) rets- og kriminalmedarbejdere, for 4) radio- og tv-anmeldere eller kurser i 5) forbrugerjournalistik, 6) kommunaljournalistik, 7) sportsjournalistik, 8) billedjournalistik, 9) elementær radio- og tv-journalistik eller 10) grafisk teknik og lay-out. Kurserne, der fortrinsvis er øvelsesbetonede, begrænses til 20 deltagere og afholdes efter en nærmere fastlagt turnus. De afholdes normalt som internatskurser på Journalistkollegiet, i Aarhus, men kan eventuelt henlægges andetsteds.

4. Kommunikationskurser

har som målsætning en forbedring af det teoretiske grundlag for journalistisk virksomhed og for omskoling inden for faget. Udviklingen af nye kommunikationsfag medfører, at behovet for denne kursustype er stærkt stigende. Kurserne er normalt af en uges varighed og afvikles efter en nærmere fastlagt turnus.

De omfatter:

1. Ny teknik i de elektroniske medier.
2. Ny presseteknik.
3. Kommunikationsteori og massekommunikationsforskning.
4. Journalistisk sprogbehandling (sprog- og påvirkningsteorier).

5. Gruppe- og socialpsykologi.
6. EDB i massemedierne.
7. Pressejura og presseetik.
8. Massemediernes økonomi.
9. Journalistens kilder, kildekritik.
10. International kommunikation.

Også denne kursustype forudses henlagt til Journalistkollegiet i Aarhus, men enkelte kurser kan dog tænkes henlagt andetsteds.

Efteruddannelsen afvikles som årsprogrammer i en tre-årig turnus. Disse fastlægges ud fra ovennævnte kursutyper og kan eksempelvis sammensættes efter følgende model:

1. år: 1 kursus af type 1,
5 kurser af type 2,
5 kurser af type 3 og
3 kurser af type 4.
2. år: 8 kurser af type 2,
6 kurser af type 3 og
4 kurser af type 4.
3. år: 6 kurser af type 2,
8 kurser af type 3 og
6 kurser af type 4.

Der påregnes således 26 undervisningsuger pr. år.

Et sådant efteruddannelsesprogram kan meget vel bære betegnelsen "de ideelle ønskemål". Men der kan anføres gode grunde for ikke at starte med en igangsætning af hele dette store program, som kræver løsning af mange problemer: Hvordan skal lærerstaben sammensættes og rekrutteres? Hvilket

administrativt apparat vil være nødvendigt? Hvor skal uddannelsen foregå? Hvilke økonomiske problemer vil der være forbundet med journalisters deltagelse i efteruddannelsen, og hvordan løses de problemer?

De følgende afsnit rummer forslag til svar på disse spørgsmål. På dette sted skal det blot understreges, at udvalget finder det mindre ønskværdigt, at der arbejdes videre ud fra princippet: Alt eller intet. Man vil derimod anse det for at være endog særdeles værdifuldt, hvis man kunne begynde med iværksættelse af en del af det program, der er beskrevet under 9.3., for så efterhånden at udbygge efteruddannelsen, så den i løbet af nogle få år kan nå det mål, der efter udvalgets enstemmige opfattelse bør opstilles på dette område.

9.4. Lærerstab og sekretariat.

Efter udvalgets opfattelse bør efteruddannelsen knyttes snævert til Danmarks Journalisthøjskole i Aarhus, men på en sådan måde, at efteruddannelsesprogrammet afvikles dels på journalisthøjskolen og dels i form af regionale kurser, bl.a. til dækning af mere specielle behov, der måtte opstå forskellige steder i landet. Et kursus skal således også kunne arrangeres i tilknytning til en enkelt blad- eller informationsvirksomhed,

Der er enighed om, at en efteruddannelse efter de foreslåede retningslinjer forudsætter bistand af et sekretariat, som kan løse opgaver af teknisk-administrativ karakter. Omfanget af dette arbejde vil naturligvis afhænge af efterud-

dannelsens omfang. Da uddannelsen som nævnt forudsættes at kunne foregå både på journalisthøjskolen og andre steder i landet, vil der til den administrative funktion være knyttet et betydeligt koordineringsarbejde. Der er i udvalget enighed om det ønskelige i, at der udpeges en leder for efteruddannelsen, og at der i øvrigt til varetagelse af denne sker en udvidelse af lærerstaben ved Danmarks Journalisthøjskole. Man fremsætter ikke forslag om nogen bestemt forøgelse, men ønsker dog at give udtryk for den vurdering, at staben af faste lærere ikke skal være stor - måske skal der blot være tale om nogle ganske få faste lærerstillinger. Derudover regnes der med anvendelse af et stort antal udefra kommende forelæsere, som er kvalificerede til at medvirke i efteruddannelsen på højt plan. Men man ønsker at understrege nødvendigheden af en fast lærerstab af hensyn til kontinuiteten i efteruddannelsen, af hensyn til behovet for pædagogisk erfaring og af hensyn til koordinationen med den journalistiske grunduddannelse på Danmarks Journalisthøjskole.

9.5. Økonomi.

Som allerede omtalt oven for under "Problemstilling" finder udvalget, at finansieringen af en efteruddannelse for journalister primært er en statslig opgave, og at en efteruddannelse må iværksættes meget snart. Hermed ønsker man at tilkendegive et meget påtrængende behov for, at der så snart som muligt tilvejebringes bevillingsmæssig mulighed herfor, ligesom det vil være ønskeligt, om rejse- og opholdsudgifter

for deltagerne kan dækkes.

9.6. Indpasning i journalisthøjskolens styrelse.

Udvalget har drøftet, hvordan en efteruddannelse efter de foran beskrevne retningslinjer kan indpasses i den fremtidige styrelsesordning for Danmarks Journalisthøjskole, og indstiller i den forbindelse, at uddannelsesrådet bliver det kompetente organ i disse anliggender, jfr. ovenfor under 5.5. Man skal herved pege på, at man ikke finder det hensigtsmæssigt, om et evt. særligt efteruddannelsesudvalg nedsættes af journalisthøjskolens styrelsesråd, eller om de herhen hørende problemer henlægges under studienævnets kompetenceområde. På grund af den meget nære sammenhæng, der bør være mellem efteruddannelsens indhold og erhvervets behov, finder man det ikke naturligt at give organer med en betydelig repræsentation af studerende på grunduddannelsen en afgørende indflydelse på den nærmere tilrettelæggelse af efteruddannelsen.

9.7. Nordisk Journalistkursus.

Nordisk Journalistkursus er en fælles-nordisk institution, som er oprettet af Nordisk Råd i 1957, og som finansieres ved bevillinger fra Nordisk Ministerråd. Kurset omfatter et tre måneders ordinært kursus og lejlighedsvis specialkurser om større emner af fællesnordisk interesse, f.eks. i 1977 om "Havet og vor fremtid" og i 1978 om "Energipolitik i de nordiske lande". De ordinære kurser har tyngdepunkt i fællesnordiske emner og i aktuelle politiske og samfundsmæs-

sige spørgsmål i de enkelte nordiske lande. Herudover behandles mediesituationen i Norden.

På det ordinære kursus optages normalt 18 journalister, som alle må have nogle års virke i pressen eller andre massemedier bag sig. Specialkurserne samler 30-40 deltagere.

Kursusbestyrelsen udpeges af presseorganisationerne i de nordiske lande, og forelæserne hentes fra universiteter, dagspresse, radio og tv i hele Norden.

Nordisk Journalistkursus forventes også i de kommende år at have hjemsted i Aarhus. Det vil i begrænset omfang kunne tilbyde efteruddannelse også af danske journalister. Kursusprogrammet forventes taget op til drøftelse i 1978, men udvides næppe i større omfang. Det hidtidige tre-måneders kursus vil formentlig blive videreført med tyngdepunkt i fælles nordiske emner og politik og samfundsforhold i de enkelte nordiske lande. Den netop påbegyndte virksomhed med afholdelse af kortvarige specialkurser eller seminarer på et højt niveau om aktuelle emner af betydning for journalister i alle nordiske lande forventes bevaret. Hertil kan evt. føjes tilsvarende korte kurser på stofområder, der har så få medarbejdere, at specialkurser ikke kan forventes iværksat under de nationale efteruddannelser.

9.8. Efteruddannelsen i Norge og Sverige.

I Norge er efteruddannelsen nu lagt ind under Institut for Journalistikk, hvis økonomiske grundlag bl.a. tilvejebringes af en statsbevilling (via pressestøtten), der i 1978 forventes at ville udgøre 1,5 millioner kroner til

driften. Instituttets kurser omfatter dels journalistiske emner og dels sagsområder inden for samfundslivet. Deltagere i kurserne far dækket rejseudgifter over 150 kr. samt udgifter til kost og ophold. Der er ingen kursusafgift. Instituttet arrangerer dels kurser på centralt plan og dels lokale kurser, hvoraf nogle arrangeres i samarbejde med en lokal presseorganisation el. lign.

Sverige har nu tre former for efteruddannelse af journalister:

1. Ifølge en rigsdagsbeslutning starter i efterårssemesteret 1978 en helt ny overbygnings-uddannelse af et semesters varighed. For at kunne deltage i dette skal en ansøger have mindst et års erfaring fra virksomhed som journalist eller informationsmedarbejder efter fuldført grunduddannelse som journalist. Overbygningsuddannelsen skal også stå åben for journalister og informationsmedarbejdere uden eksamen fra journalisthøjskolerne, men der stilles i så fald krav om mindst fire års praktisk virksomhed inden for faget. For budgetåret 1978-79 har journalisthøjskolen i Stockholm ansøgt om en bevilling til at optage 60 elever pr. semester på overbygningsuddannelsen, d.v.s. ialt 120 elever i løbet af et år. Journalisthøjskolen i Göteborg har ansøgt om en bevilling til at optage halvt så mange elever. Journalisthøjskolerne skal desuden, iflg. en rigsdagsbeslutning, arrangere længere efteruddannelses-kurser med følgende formål:

- a. at give journalister med mangelfuld uddannelse grundlæggende kundskaber i vigtige emner,

- b. at give kompletterende journalistisk uddannelse til journalister som er kommet ind i faget gennem andre uddannelseskanaler, samt
- c. at give journalister, der er uddannet ved journalisthøjskolerne, mulighed for specialisering efter nogle års arbejde i faget.

2. I perioden 1972-77 er der sket en vældig ekspansion i den form for efteruddannelse, der i betænkningens kap. 3 er betegnet som en forsøgsundervisning, der indtil videre er henlagt til Kalmar, og som nu benævnes FOJO (Fortbildning av journalister). Der har i perioden været holdt 61 kurser med et samlet antal deltagere på godt 1.000 journalister (ud af et antal ansøgere på ca. 2.500).

I begyndelsen holdt FOJO sig til ret traditionelle emner: Redigering, virksomhedsøkonomi, kommunale forhold, retsvæsen, moderne svensk samt sprogkurser og fotokurser.

Siden er udviklingen gået i to retninger: 1) De omtalte traditionelle emner og 2) kurser inden for nye områder, eksempelvis: Medicin, arbejdsmarked, naturvidenskab, forbrugeroplysning og idekurser (af typen: Den nye journalistik).

FOJO er en statslig institution placeret inden for Högskolan i Kalmar. Staten betaler ikke blot for undervisningen, der altså er gratis for deltagerne, men dækker også deltagerens udgifter til kost, logi og rejse. Efter en mellem journalisterne og arbejdsgiverne indgået overenskomst oppebærer deltagerne fuld løn under opholdet i Kalmar.

Kurserne afvikles som internatsundervisning, og varigheden af hvert kursus er mellem en og to uger. Til belysning af emnevalget kan oplyses, at programmet for efteråret 1977 omfattede: 1) Et koncentreret kursus i engelsk, arrangeret i samarbejde med London-kollegiet. 2) Et grundkursus i redigering. 3) Et kursus i journalistisk forbrugeroplysning. 4) Kommunal økonomi. 5) Den nye journalistik. 6) Samfunds- og virksomhedsøkonomi. 7) Billed- og illustrations-teknik.

3. Stiftelsen Pressinstituttet, som drives af presseorganisationerne, Sveriges Radio, TT og et halvt hundrede pressevirksomheder, har fortsat den virksomhed, som er beskrevet i betænkningen p. 12. Ifølge den nyeste opgørelse fra juni 1977 har instituttet siden starten i 1962 haft omkring 4.350 deltagere på kurser og konferencer; det holdt i 1976 40 kurser med ialt omkring 600 deltagere.

Kurserne har normalt en varighed på 2-3 dage og holdes forskellige steder i landet. Blandt emner er avisteknik, virksomhedsøkonomi, arbejdsmarkedets forhold (aftaler og arbejdsret), rigsdagsmaterialet og massemedierne og de økonomiske forbrydelser.

En særlig del af Pressinstituttets virksomhed er nogle specialkurser, der også betegnes som "skræddersyet" uddannelse. De kan etableres på initiativ enten af et stort antal medarbejdere på en redaktion eller af en hel redaktion med henblik på enten

1. at indhøste nye kundskaber inden for et bestemt område,

2. at forny og videreudvikle avisen eget indhold eller formgivning, eller
3. at få en kritisk undersøgelse af og diskussion om avisens eget produkt.

I de seneste år har næsten halvdelen af Pressinstituttets virksomhed bestået af sådanne specialkurser, d.v.s. mere eller mindre "skræddersyet" uddannelse med udgangspunkt i deltagerens egne arbejdssituationer.

Pressinstituttets virksomhed finansieres dels gennem årlige bidrag fra stifterne, dels gennem statslige tilskud til visse kurser og dels gennem kursusafgifter.

Kapitel 10. Journalistuddannelsens forhold til andre uddannelser.

10.1. Indledning..

Udvalget har behandlet spørgsmålet om journalistuddannelsens plads i det samlede uddannelsessystem ud fra kommissoriets formulering, hvorefter det af indstillingen skal fremgå, "hvilke overvejelser man som baggrund for forslagene måtte have gjort sig om journalistuddannelsen i relation til andre uddannelser".

De relationer, som udvalget har behandlet, er bl.a. meritoverførsel, studietidsforkortelse og tillægsuddannelser.

Det er udvalgets opfattelse, at en tilfredsstillende indstilling om dette område må tage sit udgangspunkt i følgende forhold, der skal betragtes som forudsatte rammer (givne vilkår) .

10.2. Den foreslåede journalistuddannelses identitet.,

Det har været en hovedbestræbelse for udvalget at formulere en uddannelse med egen identitet (se kapitel 8). I den forbindelse tegnes journalistuddannelsen som særegen, ved at der lægges vægt på

a. at undgå den formelle adskillelse mellem den journalistiske teknologi (form) og det faglige indhold, som skal udmøntes journalistisk. D.v.s. at der principielt ikke studeres et fagligt indhold uden at dette indhold samtidigt ses i sin journalistiske formidlingsmæssige sammenhæng.

b. uddannelsen opbygges pædagogisk som et forløb i progression. D.v.s. at hvert forudgående uddannelsesforløb er en nødvendig forudsætning for et efterfølgende, f.eks. er praktiktiden en forudsætning for 2. dels studiet. Intet enkelt uddannelsesstrin kan således løftes ud af sin sammenhæng.

lo.3. Uddannelsens fysiske rammer.

Her gør flere afgørende forhold sig gældende. De fleste har at gøre med kapaciteten på Danmarks Journalisthøjskole.

Udvalget har anset det for nødvendigt, at journalisthøjskolen også under en fremtidig struktur bør fastholdes som en selvstændig uddannelse uafhængig af andre uddannelser. Derved adskiller den sig fra journalistuddannelserne de fleste andre steder (i USA og Europa), hvor den oftest er knyttet til et universitet enten som et selvstændigt fakultet eller som en enhed i fagligt samarbejde med et fakultet.

Fordelene ved Danmarks Journalisthøjskoles status som selvstændig uddannelse er, at uddannelsen derved bedst sikrer ikke alene samarbejdet med erhvervet, men også det oven for nævnte pædagogiske krav om integration af det faglige og formidlende aspekt. Til gengæld betyder dette krav, at skolen inden for alle fag må være selvforsynende.

Dermed træder også ulemperne frem. Udvalget har arbejdet under det vilkår, at en lovrevision ikke måtte forudsætte øgede ressourcer. Det betyder, at der stilles store krav til de nuværende lærer-ressourcer samtidig med, at Dan-

marks Journalisthøjskole med dens ringe kapacitet bliver overordentlig faglig sårbar. Institutionen ligger på grænsen af det farlige minimum, som en selvstændig uddannelse kan fungere på. Danmarks Journalisthøjskole har en lærerstab, der er mindre end et gennemsnits-seminarium - og har et større antal studerende og dermed en ugunstigere ratio lærer/studerende.

Et andet vigtigt forhold, der har betydning for vurderingen af relationerne til andre uddannelser, er, at det teoretiske forløb kun er på 2½ år.

10.4. Institut for Presseforskning.

Det er endelig indgået i udvalgets arbejde, at det ved en sammensmeltning af Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning må vurderes, under hvilken form de i den gældende lovs § 7, stk. 1, nr. 4) og 5) omhandlede uddannelser (se oven for p. 20), skal indpasses i den reviderede lov.

10.5. Meritoverførsel. Studietidsforkortelse.

Udfra disse tre sæt af vilkår har udvalget drøftet, om faglige forudsætninger, hentet inden for andre studier, vil kunne godskrives i journalistuddannelsen.

Det er udvalgets opfattelse, at en egentlig meritoverførsel ikke vil være muligt af flere grunde.

Der vil ikke i journalistuddannelsen kunne afstikkes et selvstændigt fag, som har sin direkte modsvarighed i andre uddannelser, fordi journalistuddannelsens "fag" ikke kan

ses isoleret fra formidlings- og researchprocessen, jfr. princippet om samtidighed. Man vil derfor nok kunne forestille sig en studerende som fra andre uddannelser har en større selvstændig faglig viden (evt. en større paratviden) på visse områder. Men netop fordi et sådant enkeltfag er blevet studeret alene på fagets egne betingelser, vil denne studerende ikke kunne undvære den studieproces/journalistiske vinkel, som er afledet af formidlingsprocessen. Hertil kommer, at netop det korte studieforløb indebærer, at integrationen sker på alle led af uddannelsen. Udvalget afviser derfor meritoverførsel.

Man har endvidere drøftet, om afsluttede kandidatuddannelser eller eksaminer skulle kunne krediteres i journalistuddannelsen i form af f.eks. en generel studietidsforkortelse.

I den forbindelse har det synspunkt været fremført, at folk med kandidatgrad i eksempelvis samfundsfag og dermed et fire-fem årigt studium bag sig, har opnået et studiefortrin, dels i evnen til at tilegne sig et kompliceret stof også på områder, der ikke er direkte beskrevet i deres studium, dels i større modenhed og fagligt overblik og dermed nemmere adgang til formidlings-aspektet.

På den baggrund har man diskuteret, om det var foreneligt med journalistuddannelsens indholdsbeskrivelse at afkorte det teoretiske studium med et halvt år. Det måtte i så fald være en forudsætning, at der ikke krediteres i de områder af uddannelsen, der primært tager sigte på den journalistiske teknologi (radio, tv, grafisk teknik m.v.). Ud-

valget har haft svært ved at pege direkte på et sammenhængende afsnit i uddannelsen på et halvt år, som ville kunne skæres bort, bl.a. fordi, som nævnt, ingen teoretisk del betragtes isoleret eller har et fagligt isoleret indhold.

Udvalget er endvidere betænkeligt ved at åbne for muligheden af en generel studietidsforkortelse, dels fordi det teoretiske afsnit i forvejen er meget kort, dels fordi det vil være vanskeligt at tage stilling til, hvilke uddannelser der kan komme på tale under sådan en ordning, og at ordningen derfor vil være vanskelig af administrere.

Alligevel har udvalget ikke ment det forsvarligt på forhånd (og med bindinger ind i fremtiden) at udelukke et evt. behov for studietidsforkortelse, og man foreslår derfor, at ministeren i henhold til lovens bemyndigelsesparagraf (lovudkastets § 14) kan åbne for denne mulighed efter indhentet udtalelse fra skolens interne og eksterne styrelse.

10.6. Tillægsuddannelser.

Hvad angår tillægsuddannelserne som de er beskrevet i bekendtgørelsen om det nuværende Institut for Presseforskning (se oven for) har udvalget drøftet følgende synspunkter:

Det forekommer ulogisk og urimeligt, at tillægsuddannelser, om de ønskes etableret, alene skal være forbeholdt Aarhus Universitet. Dette forhold er historisk betinget og må ses i sammenhæng med lovens tilblivelse, hvorefter Institut for Presseforskning forudsattes opbygget i tæt samarbejde

de med Aarhus Universitet. Med en sammensmeltning af instituttet og Danmarks Journalisthøjskole bliver relationerne til universitetet imidlertid uforpligtende hvad angår styrelsesstrukturen. I konsekvens heraf må et tilbud om tillægsuddannelser også gælde andre uddannelsers kandidater.

På den anden side har udvalget været i tvivl om karakteren, indholdet og længden af egentlige tillægsuddannelser.

Udvalget er enigt om, at tillægsuddannelser og kurser i henhold til den gældende lovs § 7, stk. 1, nr. 4) og 5), som alene tager sigte på at indlære den rene journalistiske form, den journalistiske teknologi, i kombination med anden faglig uddannelse, ikke i sig selv vil være udtryk for en journalistisk uddannelse, der kan sidestilles med grunduddannelsen på journalisthøjskolen. Udvalget mener derfor, at der ved overførsel af bestemmelsen til en revideret lov for journalisthøjskolen må sondres klart mellem disse uddannelsesformer og den egentlige grunduddannelse.

Der er i udvalget endvidere enighed om, at den resourcetildeling, som Danmarks Journalisthøjskole lever under, ikke for øjeblikket vil tillade skolen at fremsætte eksterne uddannelsestilbud, så meget mindre som det har været et udtrykkeligt ønske i udvalget at give højeste prioritering til en egentlig efteruddannelse (se kapitel 9).

Men heller ikke på dette punkt ønsker udvalget at låse en udvikling fast, bl.a. fordi det har været vanskeligt at overskue krav til indholdet af og behovene for tillægsuddannelser.

Man foreslår derfor også om dette problem, at der via lovens bemyndigelsesparagraf gives hjemmel til etablering af tillægsuddannelser efter indhentet udtalelse fra skolens interne og eksterne styrelse, samt eventuelle involverede uddannelsesinstitutioner. Dermed sikres, at alle implicerede parter bliver hørt, og at de deltager i planlægning af sådanne tilbud.

Kapitel 11. Forskningen.

11.1. Den hidtidige forskning.

Oven for under 3.3. er omtalt den forskningsvirksomhed, der ved lov nr. 41 af 4. februar 1971 er henlagt til Institut for Presseforskning, og samme sted er det nævnt, at afdelingsforstandernes og de ved instituttet ansatte amanuensers undervisningsforpligtelser følger de ved de højere uddannelsesinstitutioner gældende regler.

I den siden lovens ikrafttræden forløbne periode har det imidlertid været et problem for både afdelingsforstandere og amanuenser, at undervisningen har beslaglagt den væsentligste del af deres arbejdstid, således at der kun har været begrænset tid til løsning af forskningsopgaver. Dette skyldes dels det tidligere nævnte forhold, at journalisthøjskolens lærerstab ikke har kunnet udvides i takt med de oprindelige forslag om skolens opbygning, og dels den omstændighed, at der er tale om en helt ny uddannelse, som naturligt stiller meget store krav til lærerkræfterne.

Trods disse vanskeligheder har instituttet i de forløbne syv år publiceret følgende værker:

Erik Nordahl Svendsen i samarbejde med Jørgen Steen Andersen: Danskere uden tv. Strejken i Danmarks Radio, oktober 1971. 1973.

Erik Lund: Redaktionsprocesser i tv. 1974.

Hans Veirup, Gert Smistrup, Ebbe Grunwald: Journalistisk sprog 1: Det sproglige service-eftersyn. 1974. 2. udg. 1976.

Dan Larsen: Politiske proceshastigheder, partidannelser forud for folketingsvalg 1915-75. 1975.

Samme: Folketingets udvalg 1950-75 - et politisk-journalistisk forskningsprojekt. Udført som gruppearbejde. 1977.

Arne Ejbye-Ernst, Steen Lykke Pedersen, Erik Nordahl Svendsen: En undersøgelse af danske dagblades lokale monopolstilling, 1: Aalborg Stiftstidende i lokalsamfundet. 1975.

Knud Aage Frøbert: Dansk informationsret 1: Den grundlovshjemlede ytringsfrihed. 1975.

Samme: Dansk informationsret 2: Ytringsfrihedens grænser. 1976.

Samme: Sandheden og æren. Om sandhedsbeviset i injuriersager - med særligt henblik på beskyldninger fremført i pressen. 1976.

Samme: Dansk informationsret 3: Det presseretlige ansvarssystem. 1976..

Samme: Dansk informationsret 4: Information om offentlige anliggender. 1977.

Preben Sepstrup: Forbrug af massekommunikation. 1976.

Poul Frandsen: Haslev Lokal-TV. 1977.

Yderligere en række værker er under forberedelse og ventes publiceret i nær fremtid, nemlig:

Arne Ejbye-Ernst, Steen Lykke Pedersen, Erik Nordahl Svendsen: En undersøgelse af danske dagblades lokale monopolstilling, 2: Herning Folkeblad og Skive Folkeblad.

Knud Aage Frøbert: Dansk informationsret 5: Ophavsret.

Gert Smidstrup, Hans Veirup: Sproget i radio/tv - manuskriptbearbejdning.

11.2. Udvalgets forslag.

Efter udvalgets opfattelse er det af stor betydning både for undervisningen ved Danmarks Journalisthøjskole og for journalistikkens udvikling, at den forskningsforpligtelse, der efter den gældende lov er pålagt Institut for Presseforskning, fortsat bevares efter den foreslåede sammenlægning af Danmarks Journalisthøjskole og instituttet til én institution. Man foreslår det derfor præciseret i lovens kapitel 5 (om forskningen), at de forskningsopgaver, der påhviler højskolen, vedrører journalistiske og dermed beslægtede emner. Forskningen skal medvirke til at skabe det teoretiske grundlag for undervisningen ved højskolen, og højskolen skal gennem publikationer bidrage til udbredelse af kendskab til de forskningsresultater, der opnås, jfr. den gældende lovs § 7, stk. 1, nr. 2).

Når udtrykket "journalistiske emner" foreslås sat ind i loven, er det for at understrege, at højskolens forskning skal tjene undervisningen og journalistikkens udvikling. En sådan forskning sker bedst ved Danmarks Journalisthøjskole, hvor ekspertise er samlet både inden for journalistik og de samfundsvidenskabelige og humanistiske discipliner, som danner baggrund for en erhvervsrelevant forskning. Disse baggrundsdiscipliner dækkes ind af udtrykket "og dermed beslægtede emner", idet journalistikken bedst forstås i de nævnte sammenhænge.

Det er endvidere et særkende ved den erhvervsrelevante forskning, at den må kunne angive løsninger på praktiske journalistiske problemer. Det forudsætter både, at de

angivne løsninger baserer sig på klare teoretiske forudsætninger, og at forskningsvirksomheden foregår i samarbejde med fagets praktiske udøvere i medierne.

En overførelse af forskningsforpligtelserne fra Institut for Presseforskning til Danmarks Journalisthøjskole rejser styrelsesmæssige og budgetmæssige problemer. En gennemførelse af udvalgets forslag vil medføre ophævelse af det nuværende institutråd, som ifølge den gældende lov er instituttets højeste myndighed i alle videnskabelige spørgsmål. Udvalget foreslår, at der til afløsning for institutrådet nedsættes et forskningsudvalg, jfr. oven for under 5.6. Til sikring af, at den nødvendige forskning kan udføres, må der på skolens årlige budgetter afsættes midler til forskning.

Efter udvalgets opfattelse bør det præciseres i loven, at de medarbejdere, i hvis arbejdsopgaver forskning indgår, selv træffer beslutning om, hvilke forskningsopgaver de vil tage op. Det svarer til, hvad der gælder for forskere ved de højere uddannelsesinstitutioner. Det er en selvfølge, at inspiration til at tage opgaver op kan komme fra forskellig side, f.eks. fra forskningsudvalget, fra uddannelsesrådet eller fra pressens eller andre organisationer.

Selv om forskningen ved højskolen skal bidrage til at skabe det teoretiske grundlag for undervisningen, forudsættes det, at omfanget af højskolens forskning, d.v.s. det antal årsværk, der bevilges hertil, fastsættes ud fra forskningspolitiske overvejelser og ikke på grundlag af undervisningens kvantitative omfang.

Kapitel 12. Pressefotografuddannelsen.

12.1. Indledning.

Der er i udvalget enighed om at understrege vigtigheden af, at der snarest etableres en tre-årig pressefotografuddannelse i nær tilknytning til journalisthøjskolen og med mulighed for et samarbejde med Aarhus tekniske Skole, og man foreslår derfor, at denne uddannelse - hvis hovedprincipper beskrives nærmere i dette kapitel - kan etableres i medfør af lovens bemyndigelsesparagraf. Man skal i den forbindelse henvise ikke blot til den store betydning, en sådan uddannelse vil have for de trykte medier, men også til, at en sådan ny grunduddannelse vil åbne nye erhvervsmuligheder.

12.2. Krav til uddannelsen.

Udvalget har som udgangspunkt for sine overvejelser og undersøgelser haft følgende forhold for øje:

1. De trykte mediers behov.
2. Muligheden af at skabe en grunduddannelse, som med supplementer kan tilfredsstille andre mediers behov, i første omgang fjernsynet.
3. Udnyttelse af allerede eksisterende faciliteter og uddannelses-erfaringer, der kan billiggøre en ny uddannelse.

ad 1. Under hensyn til den voldsomme og hastige tekniske udvikling inden for det fotografiske apparatur, og de helt specielle krav om hurtighed samt kreative og journal-

listiske færdigheder, som må stilles til en pressefotograf i modsætning til den "traditionelle" fotograf, er der i udvalget enighed om, at den traditionelle fotografuddannelse kun byder på få elementer af værdi for pressefotografen.

Disse elementer kan hentes mange steder - også på Fotografskolen i Randers, der, såfremt man lagde en ny uddannelse på journalisthøjskolen, trafikalt ligger ideelt for brug af derfra kommende forelæsere. Der er imidlertid også andre muligheder, idet EFG-fotografuddannelsen på Aarhus tekniske Skole samt landets næststørste koncentration af professionelle pressefotografer, blandt andet på to store dagblade, Aarhus Stiftstidende og Jyllands-Posten, byder på øgede muligheder.

Det samme gælder, for specialområder, den tekniske skoles bogtrykafdeling og de to dagblades tryktekniske laboratorier.

Endelig vil den ekspertice, der er samlet i Danmarks Radios interne personaleuddannelse, i en kortere overgangsperiode kunne udnyttes både til uddannelse af og støtte for lærere ved pressefotografuddannelsen.

ad 2. I en tid med usikre erhvervsforhold har det ligget udvalget på sinde at undersøge mulighederne af, at grunduddannelsen får en sådan kompetencebredde, at den kan give adgang til ar.dre stillinger inden for medierne. Der tænkes her såvel på fjernsynet som på andre stillinger inden for trykte medier, eksempelvis lay-out, mellemt teknikere m.v.

ad 3. Det er blevet mere og mere indlysende for ud-

valget, at de undervisningsmæssige og til dels bygningsmæssige faciliteter samt den undervisnings-erfaring, der ligger på journalisthøjskolen - og den sammenhæng, der er mellem journalistens og pressefotografens arbejde i de trykte medier - gør det naturligt at placere hoveddelen af en ny uddannelse her.

Det følger af det anførte, at uddannelsen skal omfatte en væsentlig del af den elementære journalistuddannelse, som gennemføres på journalisthøjskolen, kombineret med faget kreativitet samt en teknisk uddannelse, der tilsammen vil være en god indgang til f.eks. driftstekniker-uddannelsen i Danmarks Radio og have god bærekraft i de trykte medier, især under hensyntagen til de nye former for teknik, der er under udvikling og til dels allerede er rykket ind på danske media-arbejdspladser.

12.3. Behov.

Nogen sikker prognose for behovet af pressefotografer i de kommende år kan ikke opstilles. Der er i øjeblikket 330 indregistrerede medlemmer af Pressefotografforbundet, og alene i København vil der formentlig i de kommende 5-6 år blive brug for 100 nye på grund af en meget stor afgang blandt ældre pressefotografer. Over den kommende 10-års-periode vil der, under hensyntagen til en mindre opsugning fra Danmarks Radios side, formentlig blive brug for 25 nye pressefotografer pr. år.

Dette tal har udvalget taget som udgangspunkt i sine overvejelser.

12.4. Forslag til uddannelsens opbygning.

Der er i udvalget ingen ængstelse for i vidt omfang at følge proceduren, således som den for øjeblikket fungerer ved optagelse på Danmarks Journalisthøjskoles forskole.

Uddannelsen tænkes opbygget af syv moduler af tilsammen tre års varighed (grunduddannelsen). Hvert enkelt modul indeholder "brikker", der indgår i det samlede undervisningsforløb og ikke nødvendigvis følger de tidsmoduler, som indrammer fagene på Danmarks Journalisthøjskole i dag. Dette vil også betyde en smidigere tilpasning til den allerede eksisterende uddannelse og eventuelle ændringer i den.

En skitse til uddannelsens indhold kan f.eks. se således ud:

1. Elementær journalistik og grafik med lay-out'ens grundbegreber. Nyhedsfornemmelsen trænes op, og der opøves evne til at klare enklere journalistiske formuleringer i direkte tilknytning til det fotografiske arbejde.
2. Mediakundskab (trykte medier og tv) herunder den nye teknik i trykte medier.
3. Kreativitet (kendskab til de væsentligste kreativitetsteknikker og praktiske øvelser).
4. Fotografisk teknik og billedbehandling, herunder også lay-out-arbejde med fotos som hovedmateriale.
5. Skole-praktik i samarbejde med uddannelses-elementer på højskolen (denne del af uddannelsen tænkes spredt over hele opholdsperioden).

P R Ø V E, som skal bestå inden adgang til praktik.

6. Praktik i trykte medier (fortrinsvis dagspressen, men ugepressen med hovedvægten lagt på journalistisk reportagefotografi vil også være velegnet).
7. Trykke-teknikken og fotografiet. Farvefotografisk afsnit. ENG- og film-kamera-teknik.

E K S A M E N.

12.5. Nødvendige tekniske faciliteter.

Et, og efter to års forløb to faste undervisningslokaler er tilstrækkeligt til den teoretiske undervisning. Et almindeligt klasselokale på Danmarks Journalisthøjskole vil være velegnet. Eventuelle lokaleproblemer kan evt. løses i samarbejde med naboen Aarhus tekniske Skole (se herom senere).

Til en gruppe på 25 (50 - se senere) personer, som aktivt og vedvarende skal arbejde med fotografi, kræves ca. fem mørkekamre å seks kvadratmeter. De kan dække såvel 25 som 50 arbejdendes billeder ved en halvdags-arbejdsdeling. Udvalget skal ikke blande sig i, hvorvidt det er muligt at fremskaffe et sådant areal på journalisthøjskolen, da det bl.a. afhænger af mulighederne for ventilation - men blot pege på, at der allerede er to (tre) mørkekamre på skolen, og at de funktioner, som for tiden løses her, og som er ganske omfattende, vil kunne indgå som et led i den nye uddannelse. Endvidere peger udvalget på mulighederne for et eventuelt samarbejde med Aarhus tekniske Skole, der har tilstrækkelige faciliteter.

Der må anskaffes et tilfredsstillende kameraudstyr til undervisningsbrug sammen med mørkekammerudstyr og lignende .

Den journalist-studerende må ved optagelsen på forskolen selv møde op med skrivemaskine til undervisningsbrug. Udvalget forudsætter, at det samme må være tilfældet med en fotograf-studerende, der omend ikke i samme omfang, men dog i et ret stort omfang får anvendelse for skrivemaskine.

Det vil derfor næppe være rimeligt at kræve, at den fotograf-studerende herudover tvinges til at møde med dyrt apparatur. Til uddannelsen må nok anskaffes det nødvendige antal kameraer. Der findes i øvrigt allerede eksemplarer af dette udstyr på skolen, anvendt til den daglige tv-radioavis og "Også en Avis".

Undervisningen i journalistik foregår i et vist omfang ved brug af telefoner til indhentning af information og nyheder. Pressefotografen må ud på stedet, og det vil være nødvendigt med en "reportage-bus", der så samtidig vil være en fremragende fornyelse for de journalist-studerende til at komme i marken udover det århusianske område.

De fotografi-studerende vil uden mindste vanskelighed i et vist omfang kunne udøve praktik i den daglige tv-radioavis og ved "Også en Avis", der vil få betydeligt bedre arbejdsvilkår på denne måde.

Lektor Erling Flint, der har bistået udvalget med informationer omkring denne del af skolens arbejde, peger på, at han med glæde ville gribe muligheden for at være den, som startede endnu en avis på Danmarks Journalisthøjskole til

brug for undervisning i folkeskole og gymnasium. Hans idé går i retning af "Verden i dag i billeder" - til blandt andet dansk-undervisningen (kommunikation/billedlæsning), samfundsorientering m.v.

Det er hans opfattelse, at et sådant magasin ikke alene vil blive en populær foreteelse i skolerne, men at det vil give praktiske arbejdsmuligheder for mange fotografer og nogle journalist-studerende, der således vil få større erfaring, inden de skal i praktik i mellemprioden.

En absolut forudsætning, også af teknisk art, for den nye uddannelse vil være foto-telex (modtage-apparat for fotos udefra).

Udvalget er enig om, at ingen dag må gå uden arbejde med billeder og kritik, hvorfor ovenstående udstyr er nødvendigt.

12.6. Lærerkrafter.

Såfremt man forestiller sig optagelse en gang om året og en praktiktid, der tidsmæssigt ligger i midten (et år på skole, et år i praktik, et år på skole), vil antallet af fotograf-studerende to år efter uddannelsens start, konstant bestå af to hold på forskelligt trin, altså 50.

Der må formentlig fastansættes 3½ nye lærere i journalistik, fotojournalistik og reportage-fotografering. Herigennem frigøres i dele af året kræfter til efteruddannelse for pressefotografer, billedredaktører m.v.

Herudover må der trækkes på lærere fra den fotografiske uddannelse på Aarhus tekniske Skole, fra bogtrykuddan-

nelsen samme sted, fra dagbladene i området og fra Fotografskolen i Randers. Endvidere vil instruktører fra de store film- og kamera-produktionsvirksomheder kunne nyttiggøres således, som det har været tilfældet ved en række specialkurser for uddannede pressefotografer.

Udvalget finder det ikke på det foreliggende grundlag muligt at foretage nogen vurdering af udgifter i forbindelse med uddannelsens etablering og gennemførelse efter den foreliggende plan.

På den anden side påpeges det, at en samkøring med allerede eksisterende undervisningsanstalter kan medføre betydelige besparelser samt tilføre den journalistiske grunduddannelse nye elementer og en betydningsfuld inspiration.

12.7. Den nye fotografs muligheder.

Der er i udvalget ingen tvivl om, at en uddannelse som oven for skitseret vil give de bedste ansættelsesmuligheder i dagspresse og andre trykte medier, ligesom en sådan grunduddannelse vil være et væsentligt kriterium i rekruttering af folk til drifts-tekniker-uddannelsen i Danmarks Radio.

—ooOoo—

Distriktsbladernes repræsentant i udvalget, J. M. Westergaard, ønsker ikke at tage stilling til nærværende kapitel om pressefotografuddannelsen.

Kapitel 13. Udkast til lov om Danmarks Journalisthøjskole.

Kapitel 1. Institutionen.

§_1. Danmarks Journalisthøjskole er en statsinstitution, der har til opgave at meddele grunduddannelse, videreuddannelse, efteruddannelse og tillægsuddannelse inden for journalistiske og dermed beslægtede fagområder og at drive forskning inden for samme områder.

Kapitel 2. Styrelsen.

§_2. Danmarks Journalisthøjskole ledes af en rektor i forbindelse med skoleråd, styrelsesråd, studienævn og forskningsudvalg. Herudover nedsættes af undervisningsministeren et uddannelsesråd for højskolen og et optagelsesnævn.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte kollegiale organer kan nedsætte underudvalg med rådgivende eller besluttende myndighed. Underudvalg med besluttende myndighed kan kun bestå af medlemmer af det pågældende organ.

§_3. Rektor og prorektor vælges for henholdsvis tre og to år ad gangen af skolerådet blandt de heltidsansatte lærere og videnskabelige medarbejdere. Ingen kan mod sin vilje vælges til rektor eller prorektor.

Stk. 2. Prorektor er rektors stedfortræder.

Stk. 3. Rektor repræsenterer højskolen udadtil og er ansvarlig for den daglige administration af højskolen. Rektor afgør sager, der ikke er henlagt til andre organer, og kan af disse bemyndiges til at afgøre løbende sager.

Endvidere træffer rektor afgørelse i hastende sager, der ikke kan afvente behandling i det kompetente organ.

Rektor påser, at de ansatte opfylder deres arbejdsforpligtelser, og at de beslutninger, der træffes af de styrende organer, er lovlige.

§ 4. Skolerådet består af samtlige heltidsansatte lærere og videnskabelige medarbejdere, repræsentanter for de studerende og repræsentanter for det tekniske og administrative personale. Rektor er formand for skolerådet.

Stk. 2. Skolerådet har til opgave
at vælge rektor og prorektor og
aj; afgive udtalelser om principielle spørgsmål vedrørende højskolen.

§ 5é Styrelsesrådet består af repræsentanter for de heltidsansatte lærere og videnskabelige medarbejdere, repræsentanter for de studerende og repræsentanter for de tekniske og administrative medarbejdere. Rektor er formand for styrelsesrådet.

Stk. 2. Styrelsesrådet har,, jfr. dog §§ 7 og 8, til opgave inden for de af undervisningsministeren fastsatte rammer

at udarbejde skolens budgetforslag,
at træffe beslutning om fordeling af højskolens bevillinger og planlægge højskolens virksomhed på længere; sigt,
at træffe beslutning om stillingsopslag, ansættelse

og afskedigelse af personale samt orlov af længere varighed,

at nedsætte bedømmelsesudvalg ved besættelse af stillinger som lærere og videnskabelige medarbejdere,

at fordele de arbejdsopgaver, der påhviler højskolen,

at træffe beslutning i sager om tildeling af legater og understøttelse, og

at træffe beslutning om højskolens repræsentation i fonds, organisationer m.v.

§ 6. Studienævn består af et lige stort antal repræsentanter for de heltidsansatte lærere og videnskabelige medarbejdere og for de studerende. Nævnet vælger selv sin formand blandt repræsentanterne for lærere og videnskabelige medarbejdere.

Stk. 2. Inden for rammerne af de gældende bekendtgørelser om eksamen, karaktergivning m.v. og de givne bevillinger udarbejder og a'jour-fører studienævnet en studieordning med angivelse af undervisningens mål, omfang og varighed, form og indhold samt pensumbeskrivelse. Studienævnet tilrettelægger undervisningen og afholdelsen af eksaminer.

Stk. 3. Studienævnet skal påse, at studiet kan gennemføres som forudsat i uddannelsesbekendtgørelsen og studieordningen og på den normerede tid, at samordning af studiets enkelte dele finder sted, at enkelte fag eller disciplin-

ner ikke ændres urimeligt i omfang, og at den undervisning, der gives, er relevant i forhold til uddannelsens mål og de fastsatte eksamensfordringer.

§ 7. Forskningsudvalget består af fem repræsentanter for lærere og videnskabelige medarbejdere, én repræsentant for det tekniske/administrative personale og én repræsentant for de studerende. Et flertal af udvalgets medlemmer skal bestå af medarbejdere med forskningskompetence, og udvalgets formand skal vælges blandt disse.

Stk. 2. Forskningsudvalget har til opgave

- at administrere den del af højskolens budget, der er afsat til forskning, samt højskolens øvrige forskningsressourcer,
- at træffe afgørelse i andre forskningsanliggender inden for de herfor fastsatte rammer,
- at tage stilling til ansattes videnskabelige kvalifikationer og til forskningsprojekter m.v. ,
- at afgive indstilling til styrelsesrådet om højskolens forskningsbudget,
- at afgive udtalelser i sager om oprettelse og besættelse af stillinger for lærere og videnskabelige medarbejdere, herunder om sammensætning af fagkyndige bedømmelsesudvalg, jfr. § 5, stk. 2.
- at afgive udtalelser i forskningsspørgsmål, der måtte blive forelagt det, herunder udtalelser til forskningsrådene om forskningsprojekter, som søges støttet af rådene.

§_8. Undervisningsministeren nedsætter et uddannelsesråd for højskolen.

Stk. 2. Rådet består af en formand, der udpeges af undervisningsministeren, samt 16 medlemmer, hvoraf fem medlemmer indstilles af Dansk Journalistforbund, fire medlemmer af Danske Dagblades Forening, ét medlem af Danmarks Radio, to medlemmer af andre medier end dagspressen og fire medlemmer af Danmarks Journalisthøjskole. Derudover udpeger Statsministeriet én repræsentant, der deltager i møderne uden stemmeret, og undervisningsministeren kan udpege en eller flere repræsentanter til ligeledes at deltage i møderne uden stemmeret.

Stk. 3. Såfremt nogen af de i stk. 2 nævnte organisationer skulle ophøre at bestå, afgør undervisningsministeren, hvorledes der skal forholdes med indstillingsretten.

Stk. 4. Uddannelsesrådet har til opgave inden for de af undervisningsministeren fastsatte rammer

at afgive udtalelse til højskolen og ministeriet i sager af væsentlig principiel betydning for højskolen, herunder forslag til ændringer af ministerielle bekendtgørelser om eksamen, karaktergivning m.v. samt planlægning af højskolens virksomhed på længere sigt,

at afgive indstilling til undervisningsministeriet om beskikkelse af censorer,

at træffe beslutning om, hvilke journalistiske uddannelsesteder der er egnede til at modtage praktikanter,

- at tage stilling til rammer for og indhold af praktiktiden,
- at virke for koordinering af:
- a) den teoretiske og den praktiske del af grunduddannelsen,
  - b) grunduddannelsen og andre uddannelser på højskolen,
  - c) højskolens virksomhed og erhvervets behov,
- at fremsætte forslag om bevillinger til efteruddannelse og efter samråd med styrelsesrådet at træffe beslutning om anvendelsen af de bevilgede midler samt
- at udfærdige undervisningsplaner for de enkelte efteruddannelseskurser.

Stk. 5. Rådet skal orienteres om højskolens budgetforslag og om verserende ansættelses- og afskedigelsessager vedrørende fastansatte lærere og videnskabelige medarbejdere. Orientering skal så vidt muligt gives så tidligt, at rådet kan fremsætte bemærkninger hertil, inden afgørelse træffes.

Kapitel 3. Optagelsesproceduren.

§ 9. Undervisningsministeren nedsætter et optagelsesnævn. Danmarks Journalisthøjskole er heri repræsenteret med ét medlem, der er formand for nævnet, medens de i uddannelsesrådet repræsenterede organisationer m.v, udpeger 12 medlemmer i samme indbyrdes forhold som i § 8, stk, 2, angivet.

Stk. 2. Nævnet varetager opgaver i forbindelse med

optagelsesproceduren i overensstemmelse med de af ministeren herom fastsatte bestemmelser.

Stk. 3. Til varetagelse af opgaver i forbindelse med optagelse til andre uddannelser end den journalistiske grunduddannelse kan de nævnte organisationer m.v. indvælge sagkyndige på det pågældende område til afløsning for de ordinære medlemmer.

Kapitel 4. Uddannelserne.

§ 10. Journalistuddannelsen omfatter en teoretisk grunduddannelse og en praktisk uddannelse på redaktioner og andre anerkendte uddannelsessteder. Den teoretiske grunduddannelse er opdelt i en 1. del af tre semestres varighed og en 2. del af to semestres varighed. Den praktiske uddannelse, som har en varighed af 18 måneder, afvikles mellem den teoretiske uddannelses 1. og 2. del.

Stk. 2. Efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse, jfr. § 14, kan der etableres efter-, videre- og tillægsuddannelse og henlægges andre uddannelser med tilknytning til journalistik og dermed beslægtede fagområder til højskolen.

Kapitel 5. Forskningen.

§ 11. Højskolens forskning, der ifølge § 1 skal vedrøre journalistiske og dermed beslægtede emner, skal bidra-

ge til at skabe det teoretiske grundlag for undervisningen i disse fag.

§ 12. Medarbejderne træffer efter drøftelse med forskningsudvalget selv beslutning om, hvilke forskningsopgaver inden for det i § 11 nævnte område de vil tage op.

§ 13. Højskolen skal gennem publikationer bidrage til udbredelse af kendskab til de forskningsresultater, der opnås.

Kapitel 6. Ministerens beføjelser, lovens ikrafttræden m.v.

§ 14. Undervisningsministeren er øverste forvaltningsmyndighed for Danmarks Journalisthøjskole.

Stk. 2. Ministeren fastsætter nærmere regler om højskolens styrelse og virksomhed, herunder om optagelse på højskolen, om uddannelserne m.v.

§ 15. Loven træder i kraft den

Stk. 2. Fra samme tidspunkt ophæves lov nr. 41 af 4. februar 1970 om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning.

Stk. 3. Samtidig med lovens ikrafttræden overtager staten vederlagsfrit Danmarks Journalisthøjskoles bygninger, inventar m.m.

Kapitel 14. Bemærkninger til lovudkastet.

Almindelige bemærkninger.

Ifølge lov nr. 41/1970 er Danmarks Journalisthøjskole en selvejende institution, medens Institut for Presseforskning er en statsinstitution. Baggrunden for den opbygning er udførligt beskrevet i lovens motiver, se Folketings-tidende 1969-70 p. 138.

Det fremgår heraf, at man under forarbejderne fandt det hensigtsmæssigt, at Danmarks Journalisthøjskole blev opretholdt som en selvejende institution, idet man herved kunne bevare den tilknytning til pressen, der havde været af stor betydning for journalisthøjskolens udvikling, og som fortsat måtte anses for at være nødvendig. Derimod fandt man, at Institut for Presseforskning i lighed med andre forskningsinstitutioner burde være rent statsligt.

I overensstemmelse med disse synspunkter fastslår bekendtgørelse nr. 19/1971, at højskolen ledes af en rektor i forbindelse med en bestyrelse med repræsentanter for pressens organisationer og et lærerråd. Af betydning for samarbejdet med pressen er også det i lovens § 3 omhandlede uddannelsesråd, der har til opgave at følge journalisthøjskolens udvikling og virksomhed og andre forhold i forbindelse med journalistuddannelsen samt at afgive indstilling om spørgsmål vedrørende journalisthøjskolen, der forelægges det af undervisningsministeren. Instituttet bestyres af rektor for Danmarks Journalisthøjskole og et institutråd, bestående af de ved instituttet ansatte afdelingsforstandere, et

hertil svarende antal medlemmer valgt af og blandt de øvrige heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere ved instituttet, samt indtil seks professorer eller andre fastansatte videnskabelige medarbejdere ved Aarhus Universitet, jfr. nærmere bekendtgørelse nr. 22/1971 om Institut for Presseforskning.

Den siden lovens ikrafttræden den 1. april 1971 stedfundne udvikling har bekræftet værdien af det nære samarbejde med pressens organisationer og - i forskningsmæssige sammenhænge - med Aarhus Universitet, og det er et almindeligt ønske, at begge former for samarbejde bevares også under en nyordning. På den anden side finder man den nuværende styrelsesordning meget kompliceret og ikke helt hensigtsmæssig og foreslår derfor, at journalisthøjskolen og Institut for Presseforskning slås sammen til én statsinstitution, Danmarks Journalisthøjskole, der får til opgave at give grunduddannelse, videreuddannelse, efteruddannelse og tillægsuddannelse inden for journalistiske og dermed beslægtede områder og at drive forskning inden for samme områder.

Tilknytningen til erhvervet søges sikret ved etablering af et uddannelsesråd med repræsentation fra pressens organisationer og fra højskolen.

Under forarbejdet har spørgsmålet om journalisthøjskolens eventuelle placering under styrelsesloven for de højere uddannelsesinstitutioner været drøftet. Da skolen imidlertid i flere henseender afviger en del fra de institutioner, der i dag henhører under styrelsesloven, er det fundet mest hensigtsmæssigt, at reglerne som hidtil fastsættes i en

særlig lov om journalisthøjskolen. På væsentlige punkter - nemlig i henseende til de kollegiale organers sammensætning og kompetence - foreslår man dog, at journalisthøjskolen underkastes regler stort set svarende til dem, der gælder generelt for de højere uddannelser (jfr. dog bemærkningerne til § 4, stk. 2). Bestemmelserne herom i udkastet er derfor formuleret i brede vendinger, idet det forudsættes, at mere detaljerede regler, der fastsættes i en ministeriel bekendtgørelse udformes således, at de kommer til at ligge nær op ad de styrelsesregler, der til enhver tid gælder for de højere uddannelsesinstitutioner.

Den foreslåede sammenlægning vil betyde, at de ved Institut for Presseforskning ansatte afdelingsforstandere og videnskabelige medarbejdere efter lovens ikrafttræden vil være ansat ved Danmarks Journalisthøjskole, ligesom de ved den selvejende institution ansatte afdelingsledere og lektorer samt det tekniske og administrative personale overgår til ansættelse under statsinstitutionen.

I dag er der forskellige ansættelsesvilkår ved Institut for Presseforskning og Danmarks Journalisthøjskole. Der sigtes ikke mod ændringer i bestående ansættelsesforhold, men på længere sigt er det ønskeligt, at adgangen til at deltage i løsningen af forskningsopgaver står åben for alle lærere.

Man forudser derfor en fremtidig stillingsstruktur, hvorefter de af skolens lærere, som ikke har dokumenteret forskningskompetence ved ansættelsen, får mulighed for at deltage i forskningen ved skolen, såfremt de er kvalifice-

rede dertil.

Det forudsættes, at omfanget af forskning ved højskolen som hidtil skal fastsættes ud fra forskningspolitiske overvejelser og ikke som afledt af undervisningen, jfr., nærmere neden for under bemærkningerne til § 11, stk. 1.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

ad § 1. De opgaver, der foreslås henlagt under Danmarks Journalisthøjskole, er stort set de samme som dem, der i dag er delt mellem journalisthøjskolen og Institut for Presseforskning. Medens de højere uddannelsesinstitutioner ifølge styrelseslovens § 2 har til opgave at give uddannelse og drive forskning indtil de højeste videnskabelige niveau, er et tilsvarende krav ikke formuleret i nærværende lovudkast, idet journalistuddannelsen ikke afsluttes med en kandidateksamen. Men det må anses som en selvfølge, at uddannelsen og forskningen ligger på højeste niveau såvel fagligt som videnskabeligt. Nyordningen forudsætter ikke, at der sker en forøgelse af omfanget af den forskning, der udføres af de fastansatte medarbejdere på institutionen.

ad § 2, stk. 1. I forbindelse med journalisthøjskolens overgang fra selvejende institution til statsinstitution foreslås bestemmelsen om, at en bestyrelse er blandt de styrende organer, ophævet. Også det nuværende institutråd forsvinder, men dele af dets beføjelser henlægges under et forskningsudvalg, jfr. § 7.

Som omtalt oven for under de almindelige bemærknin-

ger er der på dette uddannelsesområde et stort behov for en nær tilknytning til erhvervet, bl.a. på grund af den lange praktiktid, dennes integrering i den samlede uddannelse samt hensynet til efteruddannelsen. Dette behov søges dækket gennem en bestemmelse om, at undervisningsministeren nedsætter et uddannelsesråd for højskolen. Om dets sammensætning og kompetence henvises til § 8. Endvidere foreslås det lovfæstet, at undervisningsministeren nedsætter et optagelsesnævn, jfr. lovudkastets § 9 og bemærkningerne hertil.

ad stk. 2. Jfr. styrelseslovens § 9, stk. 7, og § 11, stk. 7.

ad § 3. Paragraffen svarer ret nøje til styrelseslovens kapitel 2 og dens § 15.

ad § 4, stk. 1. Skolerådet afløser det nuværende lærerråd, som består af afdelingsforstandere ved Institut for Presseforskning, samtlige heltidsbeskæftigede lærere ved journalisthøjskolen samt en repræsentation for de studerende, udgørende indtil halvdelen af antallet af ovennævnte medlemmer af lærerrådet, jfr. nærmere bekendtgørelse nr. 19/1971 § 8. Det foreslås lovfæstet, at både studerende og det tekniske og administrative personale skal repræsenteres i skolerådet. Med hensyn til gruppernes forholdsvise repræsentation henvises til de almindelige bemærkninger, jfr. tillige § 17 i lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner.

ad stk. 2. Det forudsættes fastsat administrativt,

i hvilke sager skolerådets udtalelse skal indhentes, før beslutning tages. Som eksempler på sådanne sager kan nævnes: Undervisningsplanernes indhold og mere principielle ændringer heri; krav til de studerende, tilstedeværelsesregler, sygeregler, eksamensordninger samt integrering af fag.

ad § 5. Styrelsesrådet, som afløser det nuværende forretningsudvalg for lærerrådet, svarer til konsistorium ved de højere uddannelsesinstitutioner. Medens rådets kompetence er fastlagt i selve lovteksten, foreslås det også her, at nærmere regler om rådets størrelse og den forholdsmæssige repræsentation fastsættes administrativt for de enkelte grupper, jfr. de indledende bemærkninger og bemærkningerne ad § 4, stk. 1.

Der har under forarbejdet været enighed om, at en samlet størrelse på 12 medlemmer vil være hensigtsmæssig i forhold til journalisthøjskolens nuværende størrelse.

Vedrørende den foreslåede beskrivelse af styrelsesrådets opgaver understreges specielt vigtigheden af bestemmelsen om, at styrelsesrådet nedsætter bedømmelsesudvalg i forbindelse med besættelse af stillinger som lærere og videnskabelige medarbejdere, idet man herved kan sikre en alsidig bedømmelse af ansøgerne. I et bedømmelsesudvalg bør der kunne sidde repræsentanter for andre læreanstalter og for medierne. I øvrigt bør de nærmere bestemmelser om proceduren ved ansættelser i videst muligt omfang svare til dem, der gælder for de højere uddannelsesinstitutioner.

ad § 6. Under den nugældende ordning har studienævnet ved Danmarks Journalisthøjskole kun rådgivende funktioner over for rektor og lærerråd, jfr. bekendtgørelse nr. 19/1971 § 12. Det foreslås, at studienævnet ved lovændringen får kompetence til at behandle en række sagstyper stort set svarende til den kompetence, studienævnene har ved de højere uddannelsesinstitutioner (jfr. dog § 4, stk. 2). Dog rummer lovudkastet ikke en bestemmelse svarende til styrelseslovens § 14, stk. 7, hvorefter vedkommende studienævn efter regler fastsat af undervisningsministeren træffer afgørelse om ansættelse af deltidsansatte, timelønnede undervisningsassistenter og tilsvarende lærere, og hvorefter studienævnet skal have lejlighed til at udtale sig om oprettelse og nedlæggelse af andre lærerstillinger og om de undervisningsmæssige kvalifikationer hos ansøgere til disse stillinger. Når en hertil svarende bestemmelse ikke foreslås overført til en lov om Danmarks Journalisthøjskole, beror det på, at det er fundet mere hensigtsmæssigt at henlægge alle anliggender vedrørende ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere til styrelsesrådet, jfr. lovudkastets § 5 og bemærkningerne hertil. Endelig er også spørgsmål vedrørende efteruddannelsen undtaget fra studienævnets kompetence, jfr. herom neden for under bemærkningerne til § 8.

ad § 7 Forskningsudvalgets sammensætning bygger på det grundsynspunkt, at ledelsen af skolens forskning bør ligge hos medarbejdere med dokumenterede forskningskvalifikationer, og at repræsentanter for denne medarbejder-

gruppe må sikres flertallet i udvalget.

Med den nuværende sammensætning af lærerkorpset ved højskolen vil det ikke være rimeligt at stille det krav, at alle udvalgets lærermedlemmer skal have videnskabelig kompetence. Ved udvalgets sammensætning er der åbnet mulighed for, at kravet om et flertal af medlemmer med dokumenteret forskningskompetence kan opretholdes, selv om én lærer uden denne kompetence indvælges.

På længere sigt vil det være ønskeligt, at alle udvalgets lærerrepræsentanter har forskningskompetence, og der bør åbnes adgang for, at medarbejdere, der ikke ved deres ansættelse har fået vurderet deres videnskabelige kvalifikationer, efter derom fremsat ønske kan indstille sig til en bedømmelse. Forskningsudvalget nedsætter i sådanne tilfælde et bedømmelsesudvalg efter de samme regler som ved ansættelse af videnskabelige medarbejdere. Lærere, der findes at have de tilstrækkelige videnskabelige kvalifikationer, vil som lærere med dokumenteret forskningskompetence kunne indgå i forskningsudvalgets flertal.

I modsætning til den gældende lovs § 9, hvorefter institutrådet ved Institut for Presseforskning består også af medarbejdere ved Aarhus Universitet, foreslås forskningsudvalget kun at bestå af repræsentanter fra højskolen. Det må generelt betragtes som uhensigtsmæssigt, at repræsentanter fra en institution deltager i beslutninger på en anden i egenskab af egentlige medlemmer af et kollegialt organ. Kun hvis ganske særlige omstændigheder gør sig gældende, bør en sådan ordning opretholdes, og der findes ikke længere at

være behov for denne særordning ved højskolen. Det forudsættes dog, at forskningsudvalget kan samarbejde med udenforstående og lade disse

deltage i udvalgets drøftelser eller indgå i rådgivende og indstillende underudvalg vedrørende konkrete spørgsmål om ansættelser, evaluering af enkelte forskningsprojekter, evaluering af institutionens forskningsvirksomhed m.v.

Forskningsudvalget må for at kunne varetage sine opgaver forudsættes løbende at følge medarbejdernes forskningsprojekter.

ad § 8. Det her nævnte organ svarer til det nuværende uddannelsesråd for journalisthøjskolen, jfr. lov. nr. 41/1970 om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning § 3. I forhold til de gældende bestemmelser foreslås dog visse ændringer gående ud på dels at give højskolen en bredere repræsentation i rådet og dels at give en mere detaljeret beskrivelse af rådets kompetence med henblik på at sikre en bedre sammenhæng mellem den teoretiske og den praktiske del af uddannelsen, samt sikre etablering og udbygning af efteruddannelsen.

En af rådets hovedopgaver må være at følge højskolens udvikling. Det er derfor en selvfølge, at rådet selv kan tage initiativ til behandling af væsentlige principielle sager. Det må i øvrigt påhvile rektor at forelægge sådanne sager for rådet, når de er under behandling på højskolen, og rådet må holdes underrettet om studienævns virksomhed, for så vidt denne kan få indflydelse på uddannelsens prin-

cipper og udvikling.

Specielt vedrørende efteruddannelsen bemærkes, at det næppe vil være hensigtsmæssigt, om de herhen hørende problemer henlægges under studienævnets kompetenceområde eller under et særligt efteruddannelsesudvalg nedsat af højskolens styrelsesråd. På grund af den meget nære sammenhæng, der bør være mellem efteruddannelsens indhold og erhvervets behov, findes det mere naturligt at gøre uddannelsesrådet til det kompetente organ i disse anliggender i stedet for at give Organer med en betydelig repræsentation af studerende på grunduddannelsen afgørende indflydelse på den nærmere tilrettelæggelse af efteruddannelsen.

ad § 9. Under den nuværende ordning er der adgangsbegrænsning til uddannelsen på Danmarks Journalisthøjskole, og de nærmere regler om adgangsbetingelser fastsættes administrativt, jfr. lov nr. 41/1970 § 4, stk. 4, og bekendtgørelse nr. 20/1971 om betingelserne for adgang til grunduddannelsen ved Danmarks Journalisthøjskole. Det fremgår af bekendtgørelsen, at ansøgninger om optagelse på journalisthøjskolen bedømmes af et optagelsesnævn på fem medlemmer, der udpeges af uddannelsesrådet således, at to medlemmer repræsenterer Danske Dagblades Fællesrepræsentation (nu Danske Dagblades Forening) og to Dansk Journalistforbund. Endvidere tiltrædes nævnet af en repræsentant for journalisthøjskolen, der er nævnets formand.

Det foreslås, at optagelsesnævnet og dets sammensætning lovfæstes, da det anses for væsentligt, at erhvervet har en vis indflydelse på optagelsesspørgsmålet, også fordi en betydelig del af journalistuddannelsen består af praktik. Nævnets kompetence i optagelsesspørgsmål foreslås som hidtil henskudt til fastsættelse ved bekendtgørelse, således at behov for ændringer og justeringer af systemet kan imødekommes administrativt.

Stk. 3 er formuleret under hensyntagen til § 14, jfr. § 1, hvorefter undervisningsministeren kan fastsætte regler om uddannelse inden for fagområder, der ikke kan karakteriseres som rent journalistiske, men som er beslægtede dermed. Som et eksempel kan nævnes uddannelsen til pressefotograf. Hvis denne eller lignende uddannelser henlægges til journalisthøjskolen, vil det være en fordel, at der ikke nødvendigvis skal nedsættes et nyt optagelsesnævn, men at de i § 8, stk. 2, nævnte organisationer m.v. kan lade nogle af de udpegede medlemmer afløse af repræsentanter, der besidder en særlig sagkundskab på det pågældende område.

ad § 10, stk. 1. Efter den gældende lov omfatter journalisthøjskolens og instituttets undervisningsvirksomhed en forskole, en grunduddannelse, efteruddannelses- og specialkurser samt tillægsuddannelse.

Grunduddannelsen er nu nærmere beskrevet i bekendtgørelse nr. 345/1974 om forprøve og grunduddannelse ved Danmarks Journalisthøjskole. I henhold til denne bekendtgørel-

se omfatter uddannelsen en forskole af en varighed af et semester samt en grunduddannelse af en varighed af fire semestre. Endvidere indgår en praktisk uddannelse af en varighed af tre semestre, således at den samlede uddannelse har en varighed af fire år.

Der foreslås ikke ændringer i uddannelsens varighed, og den gældende opdeling i en teoretisk uddannelse og en praktisk uddannelse foreslås opretholdt. I øvrigt forudsættes det, at de nærmere regler om uddannelsens indhold, om prøver og eksaminer fastsættes administrativt.

ad. stk. 2. Da journalistuddannelsen foreslås opretholdt som en almen og bred grunduddannelse uden egentlig specialisering, anses det for ønskeligt, at der på journalisthøjskolen kan etableres en videreuddannelse, d.v.s. en overbygning på grunduddannelsen, således at de studerende efter denne kan specialisere sig inden for bestemte medier eller inden for bestemte stofområder.

Med efteruddannelse sigtes til kurser for journalister, som ikke har gennemgået den fire-årige grunduddannelse, eller hvis uddannelse er af ældre dato, samt til medarbejdere inden for medierne, som i øvrigt har et anerkendelsesværdigt behov for efteruddannelse. Af kapacitetsmæssige grunde har Danmarks Journalisthøjskole ikke kunnet realisere et egentligt efteruddannelsesprogram under den gældende ordning. Der er imidlertid et meget stort behov for, at en efteruddannelse iværksættes meget snart. På grund af det journalistiske fags egenart er det meget vigtigt, at journalister har mulighed for stedse at dygtiggøre sig dels

gennem a¹jour-føring af deres kundskaber inden for deres arbejdsfelt, dels ved at muliggøre indføring i nye stofområder og medier. Også den tekniske udvikling inden for massemedierne har i høj grad accentueret behovet for en efteruddannelse. En efteruddannelse, der kan tilgodese disse krav, vil også kunne forbedre den mobilitet, der er en vigtig forudsætning for journalisters beskæftigelsesmuligheder.

Som følge heraf foreslås det, at undervisningsministeren via lovens bemyndigelsesparagraf - udkastets § 14 - kan give nærmere regler om videreuddannelse og efteruddannelse. I medfør af den samme paragraf kan ministeren - efter indhentet udtalelse fra skolens interne og eksterne styrelse - give regler om etablering af en pressefotografuddannelse ved Danmarks Journalisthøjskole og om studietidsforkortelse for journaliststuderende, der forud for optagelse på journalisthøjskolen har gennemført en anden uddannelse, hvori indgår elementer, der er relevante for udøvelse af det journalistiske fag.

En tillægsuddannelse inden for journalistiske fagområder er hjemlet i den gældende lovs § 7, hvoraf det fremgår, at Institut for Presseforskning bl.a. har til opgave i samarbejde med Aarhus Universitet at etablere en tillægsuddannelse i journalistik med henblik på virksomhed i presse, radio og tv for studerende og kandidater fra universiteter og andre højere uddannelsesinstitutioner og i samarbejde med de enkelte fakulteter ved Aarhus Universitet at give universitetsstuderende i øvrigt adgang til at gennemgå kurser og eventuelt aflægge eksamen eller anden prøve i fag,

der hører under instituttets virkeområde.

Sådanne tillægsuddannelser - der af kapacitetsmæssige årsager kun har været etableret på forsøgsbasis i beskedent omfang - er naturligvis ikke udtryk for en journalistisk uddannelse, der kan sidestilles med grunduddannelsen på journalisthøjskolen. Men det vil næppe være hensigtsmæssigt at låse udviklingen fast ved helt at udelukke muligheden for, at visse kandidater m.fl. fra andre uddannelsesinstitutioner kan supplere deres øvrige uddannelse med en tillægsuddannelse på journalisthøjskolen. Som følge heraf er § 10, stk. 2, formuleret så bredt, at ministeren også bemyndiges til at give regler om en sådan uddannelse. Det forudsættes herved, at det sker efter indhentet udtalelse ikke blot fra højskolens interne og eksterne organer, men også fra de involverede uddannelsesinstitutioner, således at alle implicerede parter bliver hørt og eventuelt kan deltage i planlægningen af sådanne tilbud.

ad § 11. Selv om forskningen ved højskolen skal bidrage til at skabe: det teoretiske grundlag for undervisningen, forudsættes det, at omfanget af højskolens forskning, d.v.s. det antal årsværk, der bevilges hertil, fastsættes ud fra forskningspolitiske overvejelser og ikke på grundlag af undervisningens kvantitative omfang.

ad § 12. Bestemmelsen om, at medarbejdere, d.v.s. de medarbejdere, i hvis arbejdsopgaver forskning indgår, selv træffer beslutning om, hvilke forskningsopgaver de vil

tage op, svarer til, hvad der gælder for forskere ved de højere uddannelsesinstitutioner. Det er en selvfølge, at inspiration til at tage opgaver op kan komme fra forskellig side f.eks. fra forskningsudvalget, fra uddannelsesrådet eller fra pressen eller andre organisationer.

ad § 13. Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 7, stk. 1, punkt 2.

ad § 14, stk. 1. Jfr. styrelseslovens § 35, stk. 1.

ad stk. 2. Der henvises navnlig til bemærkningerne ad §§ 4, 5, 9 og 10.

ad § 15, stk. 3. I medfør af § 11, stk. 2, i lov nr. 41/1970 om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning er der ydet den selvejende institution Danmarks Journalisthøjskole rente- og afdragsfri lån til opførelse af de bygninger, hvori journalisthøjskolen og instituttet i dag har lokaler. Når de to institutioner overgår til at være én statsinstitution, er det naturligt, at staten, som har finansieret byggeriet, overtager bygningerne vederlagsfrit. Dette berører ikke de lokaler, som tilhører den selvejende institution Dansk Pressemuseum og -Arkiv, og hvis opførelse delvis er finansieret af denne institution.

Udstyr og lignende til brug for journalisthøjskolen og instituttet er i medfør af ovennævnte lovs § 11, stk. 3, stillet til rådighed for skolen og forudsættes ligeledes overtaget af staten.

En gennemførelse af ovennævnte udkast til lovforslag om sammenlægning af Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning til én statsinstitution ved navn Danmarks Journalisthøjskole med andre styrelsesregler, men med uddannelsesmæssige og forskningsmæssige opgaver i nær overensstemmelse med dem, der nu er hjemlet i lov nr. 41 af 4. februar 1970, vil ikke i sig selv medføre øgede omkostninger for det offentlige.

B I L A G

Undervisningsministeriets skrivelse
af 10. januar 1977 om uddannelse af
pressefotografer.

"Som det er udvalget bekendt - jfr. udvalgets redegørelse af 21. juni 1976 - har undervisningsministeriet fra Danske Dagblades Udgiverforening og Dansk Journalistforbund modtaget en anmodning om, at spørgsmålet om uddannelse af pressefotografer tages op i udvalget.

I denne anledning skal man meddele, at ministeriet intet har at indvende imod, at spørgsmålet om uddannelse af pressefotografer tages op i udvalget. Det er imidlertid ministeriets opfattelse, at en uddannelse af pressefotografer må ses i sammenhæng med såvel fotografuddannelsen i øvrigt som andre "medieuddannelser", ligesom ministeriet ved bedømmelsen af udvalgets forslag til sin tid vil lægge vægt på, at der i givet fald etableres indbyrdes koordinerede og sammenhængende uddannelser.

Man skal derfor henstille, at der ved behandlingen af spørgsmålet i udvalget optages drøftelse med direktoratet for erhvervsuddannelserne, efg-forsøgsrådet og fotograffagets faglige udvalg.

P. M. V.

E.B.

Niels Hummeluhr"
(sign.)

Udvalgets ansøgning af 21. juni
1976 til undervisningsministeriet
om udsættelse med lovrevisionen.

På sit andet møde den 18. juni d.å. har det af undervisningsministeriet nedsatte udvalg vedrørende revision af loven af 4. februar 1970 om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning drøftet den del af udvalgets kommissorium, der behandler tidsfristerne for udvalgsarbejdet. Det hedder i kommissoriet, at "såfremt udvalget måtte finde, at overvejelserne om en eventuel nyordning ikke kan være afsluttet i juni 1976, udbeder ministeriet sig en nærmere motiveret indstilling om, at lovrevisionen udskydes."

Under henvisning hertil skal jeg meddele, at der i udvalget er enighed om at indstille til ministeriet, at en revision af loven udskydes. Der foreligger efter udvalgets opfattelse en række grunde til en udsættelse, og disse grunde skal nærmere uddybes i det følgende. De problemer, der skal gennemarbejdes eller afklares, før det vil være muligt at afgive en indstilling om en revision af loven, er så mangeartede, at det har været ugørligt for udvalget at bearbejde dem i den korte tid, der er forløbet, siden den definitive nedsættelse af udvalget.

Et væsentligt argument for udvalgets anbefaling af en udskydelse af lovrevisionen har været det forhold, at en række problemer omkring journalistuddannelsens indhold og organisation hænger nøje sammen med de overvejelser over uddannelsernes struktur og indbyrdes relationer, som i øjeblikket behandles og søges løst på flere planer. Det gælder spørgsmål som adgangsbe-grænsning, styrelseslovanliggende og de enkelte uddannelsesforløbs forbindelse med andre beslægtede uddannelser, efteruddannelse m.v.

Erfaringerne fra forberedelsen af den nugældende lov om Danmarks Journalisthøjskole viser efter udvalgets opfattelse, at det kan være forbundet med ulemper at gennemføre en lovgivning om journalistuddannelsen uden den fornødne tid til overvejelser af sammenhængen med den udvikling, der iøvrigt er i gang på uddannelsesområdet. Dengang foreslog statsministeriets udvalg om en udbygning af journalistuddannelsen i Danmark en organisationsform i lighed med den, der var gældende for handelshøjskolerne i København og Århus (jfr. betænkning nr. 474/1968, sp.22 ff.). Det forudsattes hermed, at Journalisthøjskolen forblev en selvejende institution med repræsentanter for pressens organisationer i bestyrelsen. Lovens endelige ordning blev imidlertid den, at den journalistiske grunduddannelse henlagdes til en institution efter det skitse-rede mønster, medens presseforskningen og visse supplerende uddannelser (jfr. nedenfor) blev henlagt til et statsligt organ, Institut for Presseforskning.

Det har dels medført organisatoriske forhold ved institutionen, som ikke mere virker rimelige, dels har det resulteret i, at Journalisthøjskolen og Institut for Presseforskning ikke er kommet ind under de styreformere, der er udviklet ved andre lignende institutioner i medfør af lov nr. 271/1970 om universiteternes styrelse og siden lov nr. 362/1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner.

Konkret er situationen den, at samtlige lærere ved Danmarks Journalisthøjskole og alle heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere ved Institut for Presseforskning har stemmeret ved valg af rektor og prorektor. Men kun afdelingsforstandere ved Institut for Presseforskning kan vælges til disse to poster (jfr. at alene professorerne ved de højere læreanstalter efter de dagældende regler var valgbare til hvervenerne som rektor og prorektor).

I de styrende nævn og råd besætter de studerende efter de gældende regler halvdelen af pladserne i studienævn og 1/3 af pladserne i de øvrige organer, d.v.s. lærerrådet og dets forretningsudvalg. Det tekniske-administrative personale er slet

ikke repræsenteret i de nævnte organer. I institutrådet, der er instituttets øverste myndighed, er det hverken repræsentation for det tekniske-administrative personale, de studerende eller medarbejderne ved Journalisthøjskolen, der formelt er underlagt afdelingsforstandernes ansvar for undervisningen på deres respektive fagområder. Endelig er der i Journalisthøjskolens bestyrelse, der har det øverste ansvar for skolens økonomi samt læreransættelser m.v. repræsentanter for pressens organisationer og Danmarks Radio, d.v.s for aftagerne af de uddannede journalister, mens skolen kun er repræsenteret ved medlemmer uden stemmeret.

Da styrelsesloven for universiteterne og de højere uddannelsesinstitutioner muligvis vil blive underkastet en mere indgående revision i løbet af næste folketingssamling, finder man det ikke rimeligt at fremlægge synspunkter på styreformen for Danmarks Journalisthøjskole, før resultatet af de nævnte overvejelser foreligger. Det må anses for uheldigt, om Journalisthøjskole og Institut igen på grund af tidsfaktoren skulle få en anden styreform end andre tilsvarende institutioner. Udvalget anser det derfor for vigtigt at kunne diskutere disse problemer i sammenhæng med den debat, der nu foregår, og i tæt forbindelse med de resultater, der nås for området.

Som nævnt er i henhold til § 6 i bekendtgørelsen om Danmarks Journalisthøjskole aftagerne for journalistisk uddannet arbejdskraft repræsenteret i Journalisthøjskolens bestyrelse. I kommissoriet pålægges det udtrykkeligt udvalget at overveje journalistuddannelsens forhold til pressens organisationer, og det må også for dette spørgsmåls vedkommende, efter udvalgets opfattelse, være rimeligt at drøfte det i sammenhæng med de overvejelser, der i øjeblikket iøvrigt foregår om aftagernes og de faglige organisationers medindflydelse på uddannelsernes indhold. Det vil efter udvalgets mening være uforsvarligt at bearbejde disse problemer for journalistuddannelsens vedkommende uden tilstrækkelig indsigt i, hvordan de tilsvarende problemer iøvrigt søges løst i uddannelsessystemet.

Tilsvarende overvejelser gør sig gældende med hensyn til de problemer, der har deres udspring i de forskellige arbejdsvilkår for medarbejderne ved Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning. De heltidsansatte medarbejdere

ved sidstnævnte institution har undervisnings- og forskningsforpligtelser svarende til dem, der gælder for videnskabelige medarbejdere ved de højere uddannelsesinstitutioner. Medarbejderne ved Journalisthøjskolen har ikke en udtrykkelig forskningsforpligtelse og derfor en betydelig større undervisningsforpligtelse.

Hele spørgsmålet om den mest hensigtsmæssige opdeling mellem undervisning og forskning (herunder bevillingerne til disse aktiviteter) behandles for tiden indgående i uddannelsesplanlægningen. Udvalget mener, at en vis afklaring af denne problematik er en forudsætning for, at der kan fremsættes forslag om, hvorledes spørgsmålet kan løses i forbindelse med journalistuddannelsen.

Til disse befragtninger, der alle begrunder, at udvalget må ønske en passende tid til sit arbejde, føjer sig en række overvejelser om journalistuddannelsens placering i forhold til andre uddannelser, som efter udvalgets mening kræver grundig behandling med hensyntagen til, hvad der iøvrigt overvejes af foranstaltninger på dette område.

Den nugældende lov henlægger i § 7 visse opgaver til Institut for Presseforskning vedrørende journalistuddannelsen og dens forbindelse til andre uddannelser. Det pålægges Institutet:

at etablere en videregående uddannelse for studerende, der har gennemgået grunduddannelsen ved Danmarks Journalisthøjskole..

at etablere (i samarbejde med Århus Universitet) en tillægsuddannelse i journalistik med henblik på virksomhed i presse, radio og tv for studerende og kandidater fra universiteter og andre højere uddannelsesinstitutioner, og

at give (i samarbejde med de enkelte fakulteter ved Århus Universitet) universitetstuderende iøvrigt adgang til at gennemgå kurser og eventuelt aflægge eksamen eller anden prøve i fag, der hører under Instituttets virkeområde.

Hertil knytter sig bestemmelsen i § 4, stk. 2 i loven om Danmarks Journalisthøjskole om, at skolens undervisningsvirksomhed også omfatter efteruddannelses- og specialkurser. Det har stedse været et stærkt og hyppigt fremført ønske fra Dansk Journalistforbund og Danske Dagblades Udgiverforening, at der blev iværksat en sådan efteruddannelse. Der henvises vedrørende efteruddannelse til betænkning nr. 672/1973 om efteruddannelse af journalister (vedlagt som bilag).

Der er gjort forsøg på at løse disse uddannelsesproblemer, blandt andet ved, at der på forsøgsbasis i 1973-74 gennemførtes nogle kurser som tilvalgsfag for statskundskabsstuderende ved Århus Universitet. Kurserne blev til i et samarbejde mellem Institut for Presseforskning og studienævnet for statskundskab og samfundsfag ved Århus Universitet, og de omfattede fagene praktisk journalistik, informationsret og sproglig kommunikation. Der har ikke været ressourcer til at udvide forsøget eller gøre ordningen permanent.

Med hensyn til etableringen af en overbygning på journalistuddannelsen har der endnu ikke været mulighed for at indhøste erfaringer. Det første hold, som har gennemgået den nye journalistuddannelse, tog den afsluttende eksamen i 1975. Siden har yderligere et hold studerende afsluttet uddannelsen i vinteren 1975/76, og det er derfor først nu problemet om en overbygningsuddannelse er aktualiseret.

Hvad angår den stærkt ønskede efteruddannelse med mulige specialkurser har det af kapacitetsmæssige grunde hidtil ikke været muligt at imødekomme blot en del af det uomtvistelige behov. I forårssemesteret 1976 viste der sig dog mulighed for at optage nogle få uddannede journalister på enkelte fagmoduler. Man udnyttede denne mulighed ved at indbyde interesserede journalister til at deltage i den pågældende undervisning og vil dermed få et indtryk af de fordele og ulemper, der vil være forbundet med at yde undervisning på samme tid til studerende og til færdiguddannede journalister. Tidsrammen for at indhente sådanne erfaringer vil dog være begrænset af, at forsøget ikke kan løbe videre efter 1.9.1976, da et meget stort hold studerende vender tilbage til skolen efter praktiktiden.

Der er altså vedrørende de mange spørgsmål om journalistuddannelsens forhold til andre uddannelser inden for de gældende bestemmelser indhentet visse erfaringer om behov og muligheder, men en mere systematisk vurdering heraf har af de antydede grunde ikke kunnet foretages. Det er udvalgets opfattelse, at en mere omfattende behandling af dette felt må gennemføres, og at den bør ske i relation til de overvejelser, der iøvrigt foregår om studiernes længde, behovet for differentierede uddannelses tilbud, studiekombinationer og meritoverførsel. Også dette er efter udvalgets mening et argument, der taler for at udskyde lovrevisionen.

Udvalget vil i den forbindelse gerne understrege, at der heller ikke efter dets opfattelse foreligger så akutte behov for en omgående revision af loven, at en udskydelse vil have uheldige følger for skolens og instituttets arbejde. De første eksaminer har sammen med erfaringerne fra praktiktiden og de første færdiguddannedes arbejde i praksis vist, at der inden for de eksisterende bestemmelser er lagt et rimeligt grundlag til at få realiseret lovens mål med hensyn til journalistuddannelse.

En udsættelse vil efter udvalgets mening gøre det muligt, bedre end tilfældet er nu, at vurdere erfaringen med den eksisterende journalistuddannelse. Som nævnt er indtil nu to hold færdiguddannet, og et tredje hold afslutter uddannelsen i sommeren 1976. Men det må i denne sammenhæng understreges, at der fra og med efterårssemesteret 1974 skete en betydelig omlægning af uddannelsen. Pr. 1. august 1974 afløstes nemlig statsministeriets bekendtgørelse af 6. januar 1971 om grunduddannelse og eksamen ved Danmarks Journalisthøjskole af bekendtgørelse nr. 345/1974 om forprøve og grunduddannelse ved Danmarks Journalisthøjskole. Et overgangshold, som har gennemført 1. del efter den tidligere bekendtgørelse og 2. del (efter praktiktiden) i henhold til den nye, skal op til afsluttende eksamen i 1977. Det første hold, som udelukkende har studeret efter den nye bekendtgørelse, afslutter først uddannelsen i februar 1978.

Ændringer i uddannelsen afspejles i, at der gradvist er indført en række nye fag, som endnu ikke er gennemprøvet fuldtud. Der er endnu kun begrænsede erfaringer med fagene psykologi og sociologi, med massekommunikationsteori og med disciplinen videnskab og teknik (en undervisning i dette fag begynder på forsøgsmæssig basis i foråret 1977). Undervisningen i de elektroniske medier (radio og tv) blev påbegyndt i efteråret 1974, idet man først fra dette tidspunkt i de nyindrettede studier havde de tekniske muligheder for en sådan undervisning.

Endvidere er man i gang med at udvide uddannelsen til også at omfatte andre medier, herunder magasinpressen. Af udvalgets sammensætning fremgår, at undervisningsministeriet har ønsket overvejet uddannelsens relation, også i forhold til andre medier end den trykte dagpresse samt radio og tv. Udvalget ønsker på den bedst mulige informationsbaggrund at drøfte den række indholdsmæssige og organisatoriske spørgsmål/ der opstår i den forbindelse.

Herunder vil man være interesseret i resultatet af de oplysninger om uddannelsesbehovet, der kan ventes fra et prognoseudvalg, nedsat af skolens uddannelsesråd.

Udvalget ønsker meget at have den fornødne tid til at drøfte journalistuddannelsens indhold i forhold til de forskellige behov, og en udvidelse af spektret af anvendelsesmulighederne for de journalister, der uddannes, forudsætter tid til en vis bredde i drøftelserne. I den forbindelse henledes opmærksomheden på den henvendelse, som Dansk Journalistforbund og Danske Dagblades Udgiverforening den 7. maj d.å. har sendt til undervisningsministeriet vedrørende mulighederne for at kombinere dele af journalistuddannelsen med dele af pressefotografuddannelsen. Der henvises til vedlagte betænkning om udbygning af pressefotografuddannelsen i Danmark.

På denne baggrund skal jeg på udvalgets vegne henstille, at revisionen af loven om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning udskydes, til udvalget har haft tilstrækkelig tid til at behandle de i denne skrivelse nævnte problemer.

På udvalgets vegne

Tage Kaarsted ”
formand

Århus, den 8. sept. 19 78.

"Udvalget vedrørende revision af
loven om Danmarks Journalisthøjskole
og Institut for Presseforskning
v/ formanden, professor, dr. phil. Tage Kaarsted,
Odense Universitet,
5000 Odense.

OPTAGELSESPROCEDURE VED JOURNALISTHØJSKOLEN.

Refererende til møde med professor Tage Kaarsted den 23. august samt til udvalgsbetækning fra revisionsudvalget vil Optagelsesnævnet bemærke følgende:

- o Nævnet er tilfreds med, at dets funktion i fremtiden vil blive omtalt i lovteksten.
- o Nævnet mener, at det må være en selvfølge, at der udelukkende udpeges medlemmer til Optagelsesnævnet med omfattende praktisk erfaring fra medierne.
- o Nævnet støtter principielt forslaget om, at der også skal lægges vægt på "objektive kriterier" ved bedømmelse af ansøgere til skolen.

Flere nævnsmedlemmer stiller sig dog meget tvivlende overfor det eksempel på brug af "objektive kriterier", som indgår i udkastet til betækning. Tvivlen gælder både de foreslåede kriterier og de foreslåede pointstildelinger..

For bedre at kunne vurdere betydningen af "objektive kriterier" vil Optagelsesnævnet i øvrigt ved prøven i november gennemføre et forsøg med den model, som er nævnt i betækningsudkastet. Nævnet vil senere orientere om resultatet af dette forsøg, som ikke får nogen indflydelse på hvem der optages eller afvises.

Optagelsesnævnet håber, at revisionsudvalget vil støtte følgende synspunkter i det videre arbejde med lovrevisionen:

- 1) Optagelsesnævnet bør blive nøje orienteret og hørt samt tildeles den størst mulige indflydelse i forbindelse med udarbejdelsen af ny bekendtgørelse om optagelse på journalisthøjskolen.
- 2) Optagelsesnævnet bør alene fastsætte hvilke "objektive kriterier", der skal lægges vægt på, og hvordan de skal vægtes.

Det må også fortsat være nævnet alene, der fastsætter indholdet af og formen for optagelsesprøven.

Det forudsættes naturligtvis, at både de "objektive kriterier" og kriterierne for bedømmelse af prøvematerialet lægges helt åbent frem for ansøgerne.

Ovennævnte synspunkter er tiltrådt enstemmigt af Optagelsesnævnet.

Nævnet har endvidere drøftet lærernes medvirken ved bedømmelse af opgavemateriale. Der kunne ikke opnås enighed om dette punkt. (Se bilag med referat af synspunkter).

På Optagelsesnævnets vegne
Arne Ejbye-Ernst, formand.

LÆRERNES MEDVIRKEN

(Uddrag af referat fra Optagelsesnævnets møde den 31. august 1978) .

Flere af nævnsmedlemmerne udtrykte en generel betænkelighed ved betænkningens forslag om lærernes deltagelse i **Optagelsesnævnets** arbejde. Efter forslaget skal nævnet samarbejde med lærerne efter censorsystemet, hvor lærernes ind-

stilling - ved evt. uenighed - vægtes 1:2 i forhold til nævnsmedlemmerne .

Ejbye-Ernst tilsluttede sig fuldt ud forslaget i betænkningssudkastet. Han føjede til, at skolens lærere - hvis de ikke tildes medindflydelse og -ansvar - vil foretrække, at bedømmelsen så alene foretages af Optagelsesnævnet helt uden lærernes medvirken.

Ruth Nørthen og Bjerre Tybjerg - kunne med betænkelighed gå ind for censorprincippet, men dog under forudsætning af, at nævnets lovfæstede eneansvar ikke dermed bliver forflygtiget. De mente, at hvis der under bedømmelsesarbejdet viste sig afgørende uenighed i vurderinger, må nævnet alene i plenum træffe den endelige afgørelse.

Ivar Rønsholdt forstod betænkningerne ved lærernes medvirken, men føjede til at det vil være en narresut at bede om lærernes vedvirken, hvis lærerne ikke samtidig får medindflydelse og medansvar. I øvrigt fandt han det rimeligt at inddrage lærernes ekspertise, fordi man derved også mindsker en eventuel usikkerhed i skønnet. Han var ikke bange for, at nævnets ansvar af den grund bliver forflygtiget, fordi flertallet altid vil ligge i Optagelsesnævnet. Han tilsluttede sig derfor i princippet formandens synspunkt og dermed betænkningssudkastets ordlyd.

Hans Larsen anså skolens medvirken for uheldig, fordi lærerne i kraft af deres arbejde er kommet for langt bort fra det praktiske erhverv. Desuden mente han, at lærerne vil være for tilbøjelige til at vurdere opgaverne som lærere og ikke som journalister. Det vil derfor være mest logisk at man helt fritager lærerne for at medvirke ved optagelsesprøverne, og alene overlader dem at vurdere de studerendes uddannelsesmæssige udvikling ved forprøve og hovedopgave.

Endelig havde Hans Larsen, Skive, det principielle synspunkt, at hvis lærerne inddrages med medansvar og -indflydelse i optagelsesarbejdet, vil de - som medlemmer af Dansk Journalistforbund bidrage til, at den hidtidige balance mellem udgivere og journalister i nævnet går tabt. Hans

Larsen mente derfor, at det bestående system skal fastholdes, også fordi det har vist sig at fungere fuld tilfredsstillende . . . . ."

S Æ R U D T A L E L S E

"Som det fremgår af betænkningen (side 64) ser udvalget positivt på at indlede selve uddannelsen med et ophold i praktik. Forslaget strandede imidlertid på vanskeligheder for redaktionerne, der skulle have forpraktikanterne i så korte perioder som foreslået - én eller to uger.

Efter min mening kan man imidlertid nå de påpegede fordele og flere til ved en ændring i uddannelsesforløbet som her skitseret:

Efter optagelsesproceduren, 1) forpraktik på anerkendte uddannelsessteder, 2) uddannelse på skolen, 3) praktik og 4) uddannelse på skolen.

Forslaget forudsætter følgende tidsmæssige fordeling af de ialt fire års uddannelse:

Forpraktik	(1 semester)	6 mdr.
Skole, 1. del	(2 semestre)	12 mdr.
Praktik	(2 semestre)	12 mdr.
Skole, 2. del	(1 semester)	6 mdr.
Skole, spec.udd.	(2 semestre)	12 mdr.

Til uddannelse af forpraktikanter ville almene praktiksteder, hvorved her forstås dagbladsredaktioner og de til formålet godkendte distriktsbladsredaktioner, - altså alene trykte nyhedsmedier - være egnede, mens den egentlige praktiktid på 12 mdr. må kunne tages samlet eller ligelig delt mellem to anerkendte praktiksteder, almene eller specielle.

Udover de i betænkningen allerede nævnte fordele ved at starte uddannelsesforløbet med forpraktik skal peges på, at den teoretiske del af undervisningen kan startes langt hurtigere op, fordi alle studerende vil møde på skolen med langt mere viden om faget og med stort set de samme forudsætninger for den teoretiske uddannelse.

Dette forudsete hurtigere uddannelsesforløb, eventuelt i forbindelse med en nedskæring af den tid, der afsættes til frimoduler, til fordybelse i fag efter eget valg og til afsluttende hovedopgave, vil give mulighed for en strammere undervisningsplan, hvilket må være til gavn for såvel de studerende som for skolen.

Det er selvsagt ikke muligt i en særudtalelse at gå i detaljer om et fire-årigt uddannelsesforløb, men bredt sagt bør grunduddannelsen, der varer de første halvandet år af den teoretiske uddannelse på skolen (1. og 2. del), være en almen uddannelse, og det sidste skoleår være en kontinuerlig række sideløbende valgmuligheder af specialkurser af varighed fra én uge til tre måneder.

Sådanne kurser ville kunne tilbydes praktiserende journalister med behov for specialviden eller for teoretisk a'jour-føring af praktisk viden. Den fordel, det ville være for alle parter at have studerende og praktiserende journalister på samme "skolebænk", turde være indlysende.

Den 28.8.1978

J. M. Westergaard."